

új magyar szó

20 oldal
Ára: 1,5 lej

Országos közéleti napilap | Alapítva 1947-ben, Romániai Magyar Szó címmel

VII. évfolyam,
9. (1329.) szám**BNR-valutaárfolyamok**

1 euró	4,2564 ▲
1 amerikai dollár	3,2350 ▲
100 magyar forint	1,5470 ▲

Aktuális

3

Árvízveszély a Tiszán

Bár nem olyan súlyos a helyzet, mint Ausztráliában, Magyarországon is sok gondot okoz a sok csapadék, az ár- és belvíz, ezért veszélyhelyzetet hirdetett a magyar kormány Borsod-Abaúj-Zemplén megyére.

Kultúra

6

Mikor térhet haza Szigligeti?

Nem tudni még, mikor ér véget a nagyváradi Szigligeti Ede Társulat kálváriája az évek óta tartó épületfelújítás miatt. A helyzet gátolja a társulat szakmai tevékenységét, és a nézőközönség is igen megcsappant.

Társadalom

7

Taxis bojkott a benzinár miatt

Makacsul tart a benzinár elleni tiltakozásorozat, tegnap a taxisok bojkottálták ország-szerte a töltőállomásokat. Kolozsváron eltűntek a taxik az utcákról: a hivatásos autóvezetők pánikba estek: ilyen benzinár mellett nem lehet megélni, biztos a csőd.

Vezércikk

3

Antenescu szövetsége

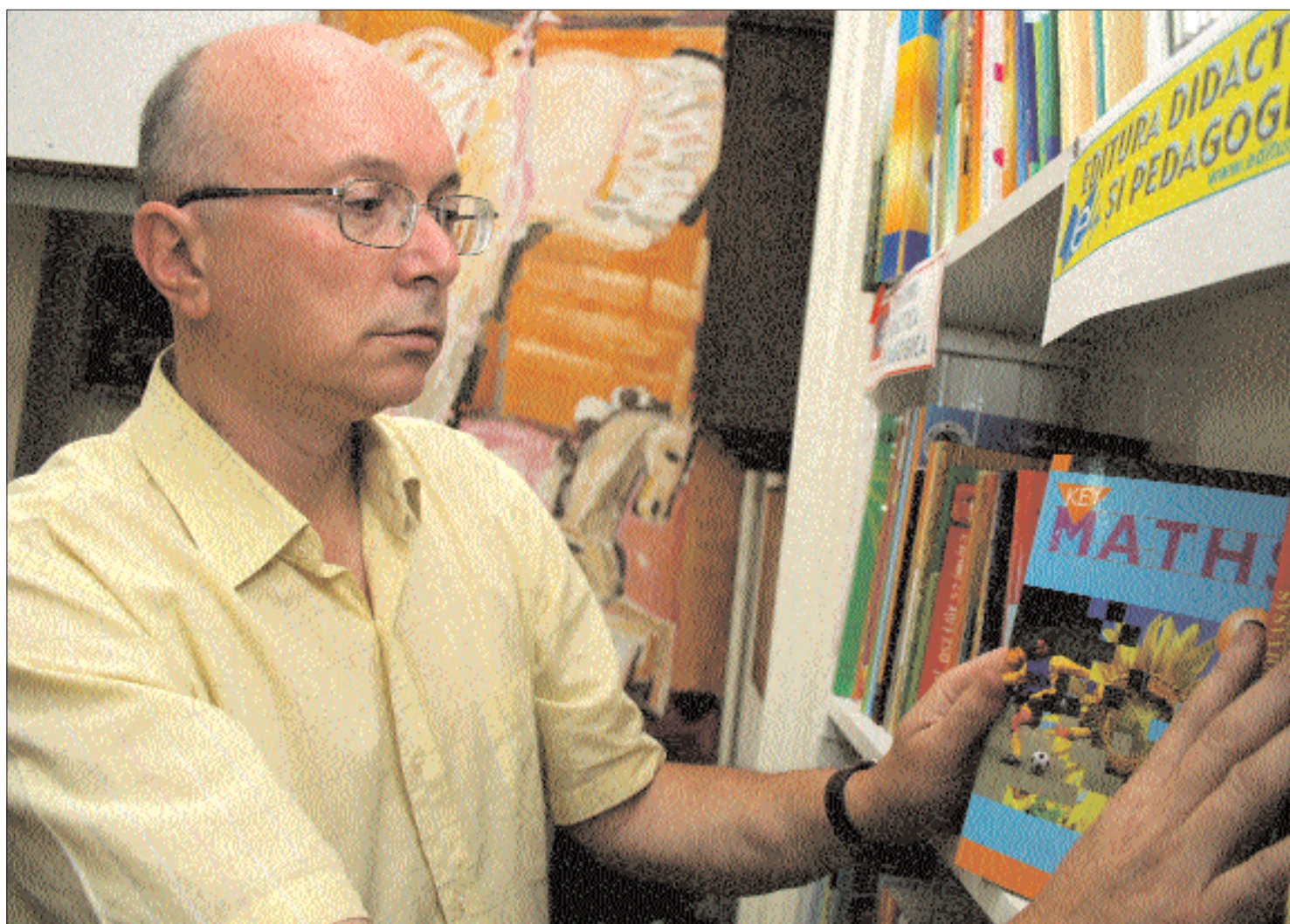
Az ellenzéki szövetséget bírálók többsége azt kifogásolja: hogyan került be a Felix fedőnéven egykoron

szekus jelentéseket író média- és zsebpárttulajdonos ebbe a politikai képletbe? Miért van szükségük a liberálisoknak és szociáldemokratáknak az egyszerű népszerűségű Konzervatív Párt alapítójára? ▶

Cseke Péter Tamás

Tanügy: erőltetett menet

Az új oktatási törvény idej alkalmazásához új tanterv és új tankönyvek kellenek

Dáné Károly, az Országos Tankönyvkiadó igazgatója szerint káros a sietség, ha nem megfelelő minőségű tankönyveket vezetnek be

Fotó: ÚMSZ/archív

Bár hosszas politikai csata után év elején megszületett a tanügyi törvény, a kisebbségekre vonatkozó előírások egyelőre gyakorlati akadályokba ütköznek. Ahhoz például, hogy a törvény a következő tanévtől már életbe léphessen, új tantervre lenne szükség. A lapunknak nyilatkozó illetékesek szerint nem kell elsietni a dolgokat, Király András, az oktatási minisztérium államtitkára viszont úgy fogalmazott: „erőltetett menet” lesz a tanterv előkészítése, és az új tanterv mellé új tankönyveket aligha kaphatnak még a diákok a következő tanévtől. **7. oldal ▶**

ÚMSZ-ajándék Annamaritól

▶ Nagy meglepetésben volt része szerkesztőségünkben Szolnoki Anna-Mária bukaresti olvasónknak, aki az újrólán nyert könyvajándékát jött el tegnap átvenni a fővárosi Sajtóházba. A nyugdíjas hölgyet az Új Magyar Szó szerkesztőségében Dancs Annamari közismert erdélyi énekesnő fogadta, aki átadta szerencsés olvasónknak a nyemrényt, megtévezve azt opereteket tartalmazó, dedikált CD-jével is, illetve egy meghívóval a bukaresti Operettszínházba, ahol Annamari a Csárdáskirálynőben lép fel. Olvasónk a Duna International kiadó által felajánlott könyvajándékkal mehetett haza. **7. oldal ▶**

Szolnoki Anna-Mária és Dancs Annamari az ÚMSZ szerkesztőségében

Csík támogatja Kelemen Hunort

S. M. L.

▶ Az RMDSZ Csík területi szervezetének küldöttgyűlése egyhangúan Kelemen Hunort támogatja a februári RMDSZ tisztújító kongresszuson – döntöttek el a küldöttek tegnapi esti gyűlésükön. A találkozón meghallgatták Kelemen Hunor kulturális miniszter és Eckstein-Kovács Péter államelnöki tanácsost, akik szövetségi elnökjelölti programjukat ismertették. **Folytatása a 3. oldalon ▶**

Mai mellékletünk:

úmsz **színekép**

Röviden

Huszonöt román mandátum

Nyilvánosságra hozta a magyarországi kisebbségi önkormányzati választások eredményeit az Országos Választási Bizottság Budapesten. A román kisebbség országos önkormányzata esetében a mandátumok száma 25, ebből a Magyarországi Románok Országos Érdekképviseleti Egyesülete 11, a Magyarországi Románok Kulturális Szövetsége 10, a Budapesti Román Egyesület pedig 4 mandátumot kapott.

Obama a tucsoni temetésén

Összefogásra és párbeszédre szólította fel helyi idő szerint szerda este Tucsonban az amerikaiakat Barack Obama amerikai elnök az arizonai városban történt vérengzés áldozatainak ünnepélyes gyászszertartásán. „Nem tehetjük meg, hogy arra használjuk fel ezt a tragédiát, hogy egymás ellen forduljunk” – jelentette ki Obama.

Kiderült II. János Pál csodatétele

Elismerte II. János Pál (képünkön) egy csodáját a Vatikán orvosi bizottsága, eszerint egy francia nővér, Marie Simon-Pierre

meggyógyult Parkinson-kórjából, amikor egy hónappal az egyházfő halála után imában kérte a segítségét. Az elhunyt pápa maga is ebben a betegségben szenvedett. Ezzel elhárult II. János Pál pápa szentté avatása elől a legfőbb akadály.

Megtámadták a magyarokat

Rajtaütöttek az Afganisztánban szolgáló magyar területi újjáépítő csoport egyik járművén a tálib lázadók. Két magyar katona, egy afgán tolmács és munkatársa kíséretében az amerikai kormány segélyezési ügynöksége, az USAID egyik alkalmazottját szállította, amikor a lesben várakozó lázadók rakétagránátokkal és kézi lőfegyverekkel tüzet nyitottak rájuk. A magyarok sértelesen megúszták az incidenst, a többiek könnyebb sérüléseket szenvedtek.

Folytatódnak a tuniszi zavargások

Zavargások törtek ki tegnap napközben a tunéziai fővárosban; a tüntetők követek dobáltak, a rendőrök pedig könnygázzal igyekeztek szétoszlalni őket. Tunisz főbb útvonalain rendőrök cirkálnak, a város üzleteinek nagy része zárva van. Az éjszaka folyamán négy ember halt meg a rendőrség és a tüntetők közti összecsapásokban. A három hete tartó megmozdulások áldozatainak pontos száma nem ismeretes, de hivatalos adatok szerint legalább huszonhárman vesztették életüket.

Kénsavszállító hajó balesete

Felborult egy kénsavat szállító tartályhajó tegnap a Rajnán, Sankt Goarnál, Koblenz és Mainz között, a hajó személyzetének két tagja eltűnt – jelentette a német folyami rendőrség. A balesetet reggel 5 órakor jelezte a hajó kapitánya. A személyzet két másik tagját kimentették a vízből. A térségben felfüggesztették a hajóforgalmat. A mintegy száz méter hosszú hajó 2000 tonna kénsavat szállított.

Berlusconi és a mentelmi törvény

Módosította az olasz alkotmánybíróság tegnap azt a mentelmi jogi törvényt, amelytől függ a Silvio Berlusconi miniszterelnök ellen indított perek sorsa: alkotmányellenes, hogy a kormány tagjai elfoglaltságukra hivatkozva ne jelenjenek meg a bíróság előtt.

Árvízveszély a Tiszán

Bár nem olyan súlyos a helyzet, mint Ausztráliában, de Magyarországon is gondot okoz a sok csapadék, az ár- és belvíz.

Hírösszefoglaló

► Az esetleges újabb árvíz megelőzése érdekében hirdetett veszélyhelyzetet a magyar kormány Borsod-Abaúj-Zemplén megyére, a Sajó völgyére – mondta Bakondi György, az Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság vezetője tegnap Miskolcon. A szerdai kormányülésen áttekintették az árvízi és a belvízi helyzetet, ezzel kapcsolatban Bakondi kiemelte: „komoly, nehéz a belvízi helyzet”, s több mint ezer kilométernyi hosszban árvízvédelmi védekezés is folyik. Elsősorban Szabolcs-Szatmár-Bereg, Bács-Kiskun, Csongrád, Borsod-Abaúj-Zemplén és Hajdú-Bihar megyében ed-

Tisza teljes magyarországi szakaszán folyik a védekezés. A belvizet szivattyúval távolítják el a földekről

Fotó: MTI

dig 178 embert telepítettek ki a belvíz és az árvíz miatt, az összedőlő, illetve lakhatatlanná vált házak száma megközelíti a hetvenet, és további épületek vannak veszélyben.

A hóolvadásból kialakult újabb árhullám miatt a Tisza Tiszaderzsrig árad, alatta még végig apad; a szolnoki vízmércén 758 centiméteres értéket regisztráltak, ami alig haladja meg a másodfokú árvízvédelmi készültségi értéket – közölte a területi vízügyi

igazgatóság védelemvezetője. A felmelegedés hatására a Tisza középső és alsó szakasza jégmentes-sé vált. Az árvíz elleni védekezésen dolgozó 283 embernek elsősorban a szivargó- és fakadóvizek szivattyúzással történő áttemelése a feladata. ◀

Brüsszel szerint a vörösizap veszélyes hulladék

Magyarországnak veszélyes hulladékká kellett volna minősítenie a vörösizapot – ezt állapította meg egyebek között az Európai Bizottság abban a levélben, amelyet a magyar hatóságokhoz intézett a témáról folytatott elemzésének lezárását követően, egyelőre azonban nincs szó arról, hogy a bizottság jogsértési eljárást indítana Magyarország ellen. A testület azt is felvetette, hogy vizsgálják felül az érintett vállalat számára kibocsátott engedélyt. Az uniós végrehajtó testület még októberben, az Ajka környéki vörösizap-katasztrófát követően fordult tájékoztatásért a magyar kormányhoz. Azt azonban a testület nem vonta kétségbe, hogy a kormány nem felelős katasztrófáért.

EP: magyar szőnyegbotrány

ÚMSZ

► Brüsszeli sajtójelentések szerint néhány európai parlamenti képviselő nemtetszését fejezte ki amiatt, hogy az Európai Unió magyar elnökségét a Tanács épületében jelképező, óriási kultúrtörténeti szőnyegen helyet kapott egy 1848-as térkép is. Az *EUobserver* nevű internetes hírlevél egy osztrák és egy román képviselőt idézett, akik szerint a térkép Nagy-Magyarországra utal, és „nem a legszerencsésebb szimbólum” a magyar elnökséghez. A *European Voice* című brüsszeli hetilap ugyanakkor rámutatott, hogy a térkép olyan időket idéz, amikor Ausztria volt a birodalom ura, és Bécs az egyedüli főváros. „A trianoni békeszerződéssel szabadságukat visszanyert népek elleni sértés a magyar EU-elnökség azon döntése, hogy az Európai Unió Tanácsának épületében leterített szőnyegen helyet kapott egy Nagy-Magyarországot ábrázoló térkép is” – áll a magyarellenességéről hírhedt Konzervatív Párt sajtóközleményében. A Bogdan Diaconu alelnök által aláírt dokumentum szerint Magyarország szélsőséges és sovén ideológiájának terjesztésére fogja használni az EU-elnökséget, és felszólítják az utódállamokat, hogy hivatalosan is tiltakozzanak a revizionizmust hirdető diktatórikus magyar kormány ellen. ◀

Hamis térkép az észteurón

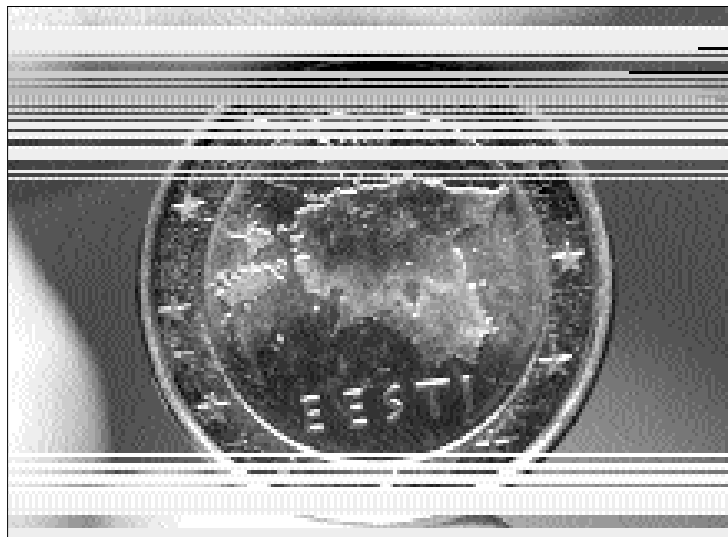
Gy. Z.

► Művészi szabadság, avagy nyilvánvaló területi követelés Oroszországgal szemben? – teszi fel a kérdést az osztrák *Die Presse* című lap. Az euróvezet tizenhetedik tagállama ugyanis diplomáciai bonyodalmakat okozott a saját érméivel. Észország ugyanis január 1-jétől a közös európai valutával fizet. Tallinnak sikerült megrángatnia vele az orosz medve bajszát, ugyanis az 1 centestől a 2 euróig az összes aprón olyan térkép látható, amely Moszkvát a második világháború előtti határvonalakra emlékezteti.

A Pszkovi terület egy részéről van szó, amely egy 1920-ban kezletkezett békeszerződés következtében az észtekhez tartozik, akik

azonban soha nem mondtak le a terület teljes egészéről. Az orosz sajtó ezen éppúgy felhőrdült, mint a tallinni orosz nagykövet. Az érméken látható térkép valójában egy pontatlan, művészi ábrázolás, amely sokkal inkább a régi, mint az új határokatra emlékeztet.

Mivel még nincs gyakorlatuk az euróval, a leginkább a lehetséges pénzhamisítók jobban foglalkoztatják őket, mint a határvonalak. A másik gondjuk az átszámolásnál adódik, ezért a főváros szociális hivatalának ügyfélszolgálatában is támogatást nyújt a polgároknak, akik az első hetekben elszámolták magukat. A segély összegéből azonban egy meleg étkezéskor többre aligha futja. ◀

Elnagyolt térkép. Művészi szabadság vagy területi követelés?

Daul finomít, Reding elmarad

MTI

► Joseph Daul, az Európai Parlament néppárti frakcióelnöke valójában a határon túl élő és magyar állampolgársággal nem rendelkező, de magyar származású személyek esetleges magyarországi szavazati jogára utalt elutasító értelemben – pontosította a frakcióelnök korábban az *AFP* francia hírügynökség anyagában olvasható szavait Antoine Ripoll, Daul szóvivője. „A kettős állampolgárokkal kapcsolatban Joseph Daul nem kívánt véleményt nyilvánítani” – mondta Ripoll telefonon az *MTI*-nek. Ellenben nem lesz jelen Viviane Reding, a jogérvényesítés, alapvető jogok és uniós polgárság ügyeiben illetékes, alelnöki rangú EU-biztos azon a hétfői strasbourgi európai parlamenti bizottsági ülésen, amelyet a magyar médiatörvény miatt hívtak össze. Ennek az az oka, hogy a magyar médiatörvény ügyében Neelie Kroes médiaügyi EU-biztos jár el az uniós végrehajtó testület részéről. Reding az uniós országok igazságügyi minisztereinek a jövő hét második felében Magyarországon tartandó informális találkozására sem megy el, hivatalos indoklás szerint egyszerűen időpontütközésről van szó. Redingnek a magyarországi informális miniszteri találkozóra idején Brüsszelben európai bizottsági szervezésű szemináriumon kell részt vennie – tette hozzá. ◀

Csík támogatja Kelemen

Folytatás az 1. oldalról

Mint Borboly Csaba, a csíki területi RMDSZ elnöke az ÚMSZ-nek elmondta, a jelöltséget egy nappal korábban bejelentő Olosz Gergely képviselőházi frakcióvezető nem jelezte részvételi szándékát a csíki területi szervezetnek. Borboly lapunk kérdésére hangsúlyozta, Kelemen ellen egyetlen ellenszavazat vagy tartózkodás sem szólt.

A küldöttgyűlést megelőzően Hargita és Kovászna megye önkormányzati vezetői egyeztettek Székelyföld igényeiről, elvárásairól. Kelemen Hunor elmondta, meglátása szerint „össze kell egyeztetni az érdekeket ahhoz, hogy a Székelyföld súlyának és erejének megfelelően jelenjen meg az RMDSZ döntéshozatalában, de természetesen a többi szervezet, régió is méltányos helyet kell kapjon”. Kelemen Hunor politikai prioritásának a régiók átszervezését jelölte meg, éppen ezért az RMDSZ-en belül javasolta a Regionális Önkormányzati Tanácsok létrehozását. „Programomban két nagyon fontos szempontot fogalmaztam meg a régió-átszervezéssel és Székelyfölddel kapcsolatban: autonómia és gazdasági fejlődés. E két tényező teszi Székelyföldet sikeressé” – hangsúlyozta Kelemen Hunor.

Tamás Sándor, az RMDSZ háromszéki szervezetének elnöke kiemelte, hogy az elmúlt években Hargita, Maros és Kovászna megye önkormányzatai egységesen léptek fel, ezáltal megjelenítve Székelyföldet mint régiót. „Az RMDSZ alapszabályzat-módosítása is beletartozik ebbe a körbe, úgy kell megváltoztatni, hogy az jó legyen azoknak az emberek-

nek, akiket képviselünk, hogy legyen egy olyan struktúra, ahol Székelyföld érdekeit érvényesíteni lehet” – fejtette tovább az egységes fellépés gondolatát Tamás Sándor. Ami a február végi nagyváradi RMDSZ-kongresszust illeti, Tamás elmondta: a háromszéki szervezet szombaton dönt arról, hogy kit támogat a jelöltek közül, de ő személy szerint Kelemen Hunort támogatja. „Az ötvenes-hatvanas generáció már elvégezte feladatát, a harmincas generációnak még nincs elég tapasztalata, a negyvenes generációnak kell átvenni a stafétát” – indokolta választá-

sát Tamás Sándor. Hozzá hasonlóan a többi tegnap jelenlévő önkormányzati képviselő is a művelődési minisztert biztosította támogatásáról, köztük Antal Árpád sepsiszentgyörgyi és Ráduly Róbert csíkszeredai polgármester, valamint a Gyergyó területi RMDSZ elnöke, Bende Sándor. Hasonló szándékát jelezte a résztvevőknek a tegnapi találkozón jelen nem lévő Verestóy Attila szenátor, udvarhelyszéki RMDSZ-elnök és Bunta Levente székelyudvarhelyi polgármester. A két területi szervezet – a gyergyói és az udvarhelyszéki – küldöttei a követ-

kezőkben döntenek majd a kérdésben.

„Nagyon fontos, hogy az RMDSZ közelebb kerüljön az emberekhez, és ez azt jelenti, hogy növelni kell a területi szervezetek súlyát” – hangsúlyozta Borboly Csaba. A Hargita megyei tanácselnök úgy látja, az RMDSZ továbbra is erős szervezet, hiszen a legutóbbi felmérések szerint a magyar szavazók kétharmada támogatja. Ennek az erős szervezetnek pedig autonóm szövetségi elnökre van szüksége. Borboly reményét fejezte ki, hogy a közelgő RMDSZ-kongresszus „a békesség kongresszusa” lesz. ◀

A székelyföldi RMDSZ-vezetők tegnap egyhangúlag Kelemen Hunor mellett sorakoztak fel

Fotó: RMDSZ

Isărescu: nincs osztogatnivaló

ÚMSZ

▶ Visszafogottabb ígéretésre szólította fel a politikusokat Mugur Isărescu, a Román Nemzeti Bank (BNR) kormányzója, aki arra biztatta a döntéshozókat, hogy gazdasági programjaik kidolgozásához hozzáértő pénzügyi szakértőket alkalmazzanak. A köztvének adott interjújában Isărescu elmondta: a politikusok számára a leghálásabb dolog osztogatni, kényelmetlen, amikor erre már nincs módjuk, és egyenesen fájdalmas, ha vissza kell venni a korábbi osztogatásokat. Több mint egynegyedével csök-

kentek Romániában a közvetlen külföldi tőkeberuházások a tavalyi év első tizenegy hónapjában 2009 hasonló időszakához képest – derült ki tegnap a Román Nemzeti Bank (BNR) közleményéből. 2010. január és november közötti időszakában a közvetlen külföldi beruházások értéke 2,269 milliárd euró volt, ami 25,5 százalékos csökkenést jelent 2009 hasonló periódusához képest, amikor 3,049 milliárd eurót regisztráltak. A külföldi beruházások jelentős része 2010-ben tökereszesedés révén valósult meg, amelyek értéke eléri az 1,419 milliárd eurót. ▶

Visszafogták Antonescut?

M. Á. Zs.

▶ Crin Antonescu liberális pártelnök tegnap tagadta azokat a felröppent információkat, miszerint példás büntetést kapnak azok a párttársai, akik nyilvánosan kétségeiket a Konzervatív Párttal (PC) közösen létrehozott Jobbközép Szövetség (ACD) létjogosultságát. Mint ismeretes, a Nemzeti Liberális Párt (PNL) 150 tagú állandó küldöttségének ülésén négyen szavaztak a paktum ellen, köztük Ludovic Orban és Adriana Saftoiu, akik utólag a hírtévéziókban is bírálják Antonescut miatta. Elemzők sze-

rint a PNL-elnök „vérszomját” az is csillapította, hogy Mircea Ionescu Quintus tiszteletbeli elnök a *România liberă* tegnapi számában közölt interjújában nyilvánosan védelmébe vette a párt hivatalos álláspontját megkérdőjelező két politikust. „Amíg az én szavamnak súlya van ebben a pártban, addig sem Adriana Saftoiu, sem Ludovic Orban ellen nem lesz semmiféle szankció, még figyelmeztetés sem” – fogalmazott Quintus. Emlékeztetett: személyes szerepe volt abban, hogy Saftoiu belépett a PNL-be, akit nyájszellemet megvető politikusként jellemezett. ◀

Frunda nyitna az ellenzék felé, Eckstein prioritása a parlament

ÚMSZ

▶ Más-más érvekkel, de megkérőjelezte mind Frunda György RMDSZ-es szenátor, mind Eckstein-Kovács Péter szövetségi elnökjelölt a jelenlegi kormánykoalíció hosszú távú jövőjét. A Maros megyei honatyja a *Radio France Internationale*-nak (RFI) adott interjújában immár sokadik alkalommal vetette fel az RMDSZ kormányból való esetleges kilépését. Szerinte akkor kell megtenni ezt a lépést, ha a kormány nem hoz gazdaságélénkítő intézkedéseket, ugyanakkor valamilyen együttélési módot kell kialakítani az ellenzékkel azért, hogy a tanügyi törvény kisebbségekre vonatkozó fejezetei megmaradjanak a jelenlegi formájukban egy esetleges kormányváltás után is, és hogy folytatódjék az RMDSZ törvényhozási célkitűzéseinek megvalósítása: a magyar közösség arányos képviselőinek biztosítása helyi és központi szinten, a nemzeti kisebbségek jogállásáról szóló törvény elfogadása, a gazdasági régiók újrarajzolása. Frunda leszögezte: azért is szükséges az ellenzéki alakulatok felé való nyitás, mert a Demokrata-Liberális Pártnak (PD-L) immár minimális esélyei vannak arra, hogy a 2012-es választások után is

kormányon maradjon. „Ha az RMDSZ elnöke leszek, az lesz a célom, hogy a szövetség bejusson a parlamentbe a következő választásokon” – mondta Eckstein-Kovács Péter államfői tanácsadó a *Realitatea* hírtelevízióknak adott interjújában. A februárban esedékes szövetségi elnökválasztás Kolozs megyei jelöltje hangsúlyozta: jelenleg nem támogatja a szervezet távozását a kormánykoalícióból, „de ha parlamenti jelenlétünk attól függ, hogy kormányon legyünk-e vagy sem, akkor inkább lépünk ki a kormányból, mintsem elveszítjük parlamenti képviselőinket” – mondta Eckstein-Kovács szerint nagyon nehéz lemérni, mi az RMDSZ választói bázisának álláspontja, és hogy pozitívumnak látják-e a szövetség részvételét a kormányzásban. Arra a kérdésre, hogy a kormánykoalícióban az RMDSZ elérte-e a célkitűzéseit, Eckstein igennel válaszolt.

Mint ismeretes, válaszként az ellenzéki alakulatok közötti viszony szorosabbra fűzésére, több demokrata-liberális politikus azt szorgalmazza, hogy „doktrína- és programhasznosság alapján” a PD-L-nek hosszú távú, a 2012-ig tartó kormányciklus után is érvényes szövetségre kellene lépnie az RMDSZ-szel. ◀

Antonescu szövetsége

Cseke Péter Tamás

Szuggesztív fotómontázzsal illusztrálja legfrissebb számának címlapján az Academia Cațavencu a körvonalazódó ellenzéki szövetséget: a képet uráló, óriáshüllőként ábrázolt Dan Voiculescu, a Konzervatív Párt alapítója és tulajdonképpeni vezetője átkarolja Crin Antonescu liberális és Victor Ponta szociáldemokrata pártelnököket. Nem véletlen, hogy az élclap így látja az ellenzéki szövetséget: a képet uráló, óriáshüllőként ábrázolt Dan Voiculescu, a Konzervatív Párt alapítója és tulajdonképpeni vezetője átkarolja Crin Antonescu liberális és Victor Ponta szociáldemokrata pártelnököket. Nem véletlen, hogy az élclap így látja az ellenzéki szövetséget: a képet uráló, óriáshüllőként ábrázolt Dan Voiculescu, a Konzervatív Párt alapítója és tulajdonképpeni vezetője átkarolja Crin Antonescu liberális és Victor Ponta szociáldemokrata pártelnököket.

Nem véletlen, hogy az élclap így látja az ellenzéki szövetséget: a képet uráló, óriáshüllőként ábrázolt Dan Voiculescu, a Konzervatív Párt alapítója és tulajdonképpeni vezetője átkarolja Crin Antonescu liberális és Victor Ponta szociáldemokrata pártelnököket. Nem véletlen, hogy az élclap így látja az ellenzéki szövetséget: a képet uráló, óriáshüllőként ábrázolt Dan Voiculescu, a Konzervatív Párt alapítója és tulajdonképpeni vezetője átkarolja Crin Antonescu liberális és Victor Ponta szociáldemokrata pártelnököket. Nem véletlen, hogy az élclap így látja az ellenzéki szövetséget: a képet uráló, óriáshüllőként ábrázolt Dan Voiculescu, a Konzervatív Párt alapítója és tulajdonképpeni vezetője átkarolja Crin Antonescu liberális és Victor Ponta szociáldemokrata pártelnököket.

Az első kérdésre egyszerű a válasz: Dan Voiculescu azért kerülhet ismét hatalomközelbe – egyes értesülések szerint akár a szenátus elnöki székébe –, mert Crin Antonescu ezt így akarja. Victor Pontának – elődje, Mircea Geoană esetéből tanulva – jó ideje csak teher volt az, hogy nevét összefüggésbe hozták az egyik „mediamogullal”, szívesen megszabadult a szociáldemokraták egykori szövetségétől. Voiculescu nem maradt sokáig árva: a liberálisok vezetőjében a Jobbközép Szövetség megalakításával megmentőjére talált, és így – tetszik, nem tetszik Victor Pontának – újból megkerülhetetlenné vált.

Crin Antonescu méltán okozott csalódást. A kétségkívül jó szónoki tehetséggel megáldott politikus korábban – retorikai szinten – kiállt a nyílt társadalom értékei mellett, és 2009-ben, az elnöki kampány idején sikerült a maga oldalára állítani nemcsak a szavazók meglepően jelentős részét, hanem neves értelmiségieket is. Am ez utóbbiak legalábbis biztos nem felejtették még el, hogyan követelte például annak idején a Voiculescut most keblére ölelő Crin Antonescu a besúgói múltot „tetten ért” Mona Muscă liberális képviselő félreállítását. A csalódást csak fokozza, hogy a PNL vezére most azokat a liberális politikusokat állítaná félre, akik a besúgókkal történő szövetkezését kifogásolják.

Mindezt miért? Nem akad más válasz: az értékes antennapercekért. Dan Voiculescu mediabirodalma valóban olyan, mint egy óriáshüllő: csápjai – az Antena 1, 2 és 3 tévéadó, rádiói és újságjai – a nyilvánosság minden zugába elérnek. Ezzel a liberális politikus egy értékes becenevet is nyert. Az Academia Cațavencu legfrissebb száma címlapján már így szerepel: Crin Antonescu.

Román lapszemle

Ion Alexandru Țiriac szabadsága perenként 2400 eurót ér. Ion Țiriac 2004-ben drogügyletbe keveredett és június 23-án pár órát fogva tartott fia 1,3 millió eurót követelt az államtól az így okozott anyagi és erkölcsi kár megtérítéséért. (Adevărul) ▶ A bukaresti rendőrség gépjármű-vezetői jogositványok kibocsátására szakosodott osztályának tizennégy munkatársa ellen indult bűnvádi eljárás megvesztegetés és közpénz elfogadása miatt. A gyanúsítottak 200 és 300 euróért „árulták” a jogositványokat. (Gândul) ▶ A fővárosi szoborállítást felügyelő társaság milliós nagyságrendű üzleteket köt Adriana Valentina Ivan és Ionel Stoicescu szobrásokkal, míg művésztsaikaik el sem jutnak a nyilvános licitálásokig. Legutóbb, novemberben 1,5 millió lejt fizettek nekik a Lipszani aluljáró művészi dekorálásáért. (Puterea)

Diktátorok – papucs alatt

„Némelyek városok felett uralkodnak, de asszonyoknak szolgálnak” – állapította meg két és félezer évvel ezelőtt Démokritosz. Mintha csak az ógörög filozófus igazát kívánta volna bizonyítani a francia szerző, Diane Ducret, aki igencsak érdekes és nem kevésbé tanulságos írásban tárta fel, miként uralkodtak a feleségek diktátor férjük fölött.

Bogdán Tibor

► A Románia fölött közel 25 éven át teljhatalmúlag uralkodó vas- és véreskezű diktátorról már a kommunizmus idején is rebesgették, hogy törtető és műveletlen felesége befolyása alatt áll.

Tökmagárusból lett „második kabinet”

Elena Ceaușescu mindent elért férjénél, amit csak akart: „világhírű tudós asszonnyá” kiáltatta ki magát, játékszerként megkapta a bukaresti kémiai intézetet, ahol az izopren sztereospecifikus polimerizációját kutatta (volna, ha tudta volna, hogy mi fán is terem az), és a nyolcvanas évek derekától már rendszeresen beszólt az ország irányításába is. A francia szerző szerint a doktor, mérnök, akadémikus asszony meggyőződése az volt, hogy az „Eltársnak” és neki köszönhetően Románia még az Eiffel-toronynál is híresebbé vált a Nyugat szemében.

Az állomási tökmagárusból „második kabinet” emelkedett Elena imádkozó fiát, a holmikát, főleg, ha azokat ajándékba kapta. (Ő bezzeg, a trójai harcosokat óva intő pappal, Laokoóonnal elentétben nem félt volna a gö-

rögök ajándékától sem.) Ruháncsokból, gépkocsijait kizárólag Németországból hozatta. A diktátorpár külföldi látogatásai során nem restelt „finom célzásokat” elejteni, mint tette azt például 1975-ben is, jordániai útja alkalmával, amikor Elena asszony szeme megakadt az Akabai-öbölben horgonyzó pompás jachton. Nyomban ki is adták tolmácsnak az ukázt, szerezzé meg azt Husszein királytól. A jordániai uralkodó nem kis zavarba jött, amikor közölnie kellett a diktátor nevével, hogy a jachtot ajándékba adta lányának, vagyis nem ajándékozhatja tovább. A diplomáciai kapcsolatokat is veszélyeztető, hirtelen jegessé váló hangulatot érzékelve azonban gyorsan hozzátette: megvásárolja számukra a hajó hasonmását az Egyesült Államokból. Ígéretének eleget is tett, és hamarosan ott is ringott Ceaușescuék neptuni kikötőjében a jacht, amely Husszein király nem minden iróniát nélkülöző javaslata nyomán a Barátság nevet kapta.

A francia szerző a volt román kémfőnök, Ion Pacepa visszaemlékezéseit is idézi, miszerint Elena Ceaușescu magabiztosan jelenti ki: a

külföldiek leborulnak a lábuk előtt. Németországban például legendő volt csupán kiejteniük az autó szót, máris ajándékba kaptak egy pompás gépkocsit. „Hány autónk is van már a németektől? Egy 600-as Mercedes az Elvtársnak, egy 450-es Mercedes coupé Zoe lányunknak, két Audi Nicu fiúnknak, meg még egy tíz méter hosszú Mercedes limuzin ugyancsak

az Elvtársnak, aki, ha akarja, akár mozgó irodaként is használhatja azt” – olvasható az írásban Pacepa szavai alapján.

Mao mukanni sem mert

A kegyetlen közép-afrikai diktátor, Jean-Bédél Bokassa szerelme, Catherine kedvéért lemondott az alkoholról, és azt is szótlannul eltúrte, hogy egy kiadós részegség után a hölgy a lefolyóba zúdítsa teljes italkészletét, közöttük kedvenc Chivas Regal whiskyjét is.

A kínai kommunista párt vezetőjeként egymilliárd ember fölött basáskodó Mao Ce Tungot féltékeny szíve

hölgye gyakran mondta le, testőrei előtt kurafinak, teknőstojásnak (ami a kínaiaknál ezek szerint nagy sértés lehet), burzsoá ringyókkal fetrengő szoknyapecérnek. A Mao tigrisének becézett Zi Zsen asszony a pártfőtítkárral együtt büntette meg a feltételezett szeretőket: többek között összekarmolta Lily Wu művésznő arcát, felpofozta Agnes Smadley amerikai újságírónt, anélkül, hogy Mao akár mukanni mert volna.

A meghunyászkodó Hitler és Mussolini

A legkegyetlenebb tömeggyilkosok közé tartozó Hitler gyengéje élettársa, Eva Bra-

un volt, akinek eltúrte excentrikus öltözködését; Éva Braun kora valóságos divathölgye volt, hatalmas ruhatárat szerzett be magának, naponta hatszor is ruhát, frizurát váltott. A Führer meghunyászkodása láttán még azt is megengedte magának, hogy Hitler jelenlétében amerikai lemezeket hallgasson, pedig a náci propaganda fő fröcskölője, Göbbels szigorúan betiltott mindenfajta „tengerentúli, dekadens zsidó muzsikát”. Mi több, a kedvéért Hitler még kedvenc kuttyját, Blondie-t is szobafogságra ítélte, mivel szíve hölgy nem szívlelte „a borjúnyi ebet”.

De meglehetősen papucs alatt volt Hitler eszmetársa, olasz paródiája, Benito Mussolini is. Őt a muszlim vallásra áttért olasz újságíró nő változtatta kényes-kedves szerint kezesebáránnyá. Ismeretségük úgy kezdődött, hogy a későbbi fajnő olasz fasiszta diktátort Leda Rafanelli 1913-ban egy újságicikében „a hőskorszak szocialistájának”, „hatalmas virilitású igaz férfinak” nevezte. Mussolini köszönőlevelet hamarosan titkos randevú követtek, és a fülíg szerelmes Benito még a *Korán* tanulmányozására is ígéretet tett. Mi több, egy idő után arab beduinak öltözve, szakállal, turbánnal, nyakában ámbra gyöngysorral jelent meg a légyottokon, örök hűséget fogadva „tulajdonképpen feleségének” kikiáltott szeretője előtt, aki „megihleti, ösztönzi, tanácsokkal látja el és figyelmezteti hibáira” őt. ◀

Nicolae Ceaușescu és neje a jacht fedélzetén. Ki a kapitány?

Űrhajósok! Aló Mars!

Utazás a világűrbe – hány, de hány ember álma. De hogy soha ne legyen visszatérés a Földre, ez bizony sokak számára felér egy horrorral. Négyszázan mégis másképp látják: ennyien jelentkeztek önként egy Mars-utazásra, amelyről nincsen visszaút.

Gy. Z.

► Az alkalmat a hősiességre a NASA egy ismertetése nyújtotta, amely szerint az emberiség számára a vörös bolygón kell az asztronautáknak új otthonat keresniük. A *Journal of Cosmology* című amerikai online magazin erre alapozva tette közzé felhívását önkéntesek egy (csak oda szóló) útra való jelentkezésére. Diákoktól kórházi nővérekig sokféle szerzet hajlandó elhagyni földi otthonát abban a tudatban, hogy nincsen számára visszaút.

Teljes elszigeteltségben

Közjük tartozik Peter Greaves háromgyermekes családapa is: „Már apró

gyermekként arról álmodoztam, hogy fölfedezem a világmindenséget” – ezzel magyarázza az érdeklődését. Az autószerelő Pasha Rostov (69) így ír a jelentkezésében: „Jól tudok bánni a szerszámokkal, és meg tudok mindent javítani. Sőt, én magam építettem a napkollektoromat is.”

A pszichológusok azonban óva intenek az útutazástól. „Ez az elszigeteltségben eltöltött idő depresszióhoz vezethet, és az élet a Marson sokkal romantikusabban hangzik, mint amennyire valószínű az” – világosít fel Albert Harrison pszichológia-professzor. „Nem jelentene mást, mint azt, hogy minden kapcsolatot meg kellene szakítani a családdal, a barátokkal és minden ismerőssel.

Nem szólva arról, hogy rendkívül unalmas is volna.” Különösen a visszautazási lehetőség hiánya ejti a lélekgyógyászokat gondolkodóba. „A résztvevők számára meg kellene teremteni a hazatérés lehetőségét” – teszi hozzá Harrison, ám egy visszaút túlságosan költségesnek bizonyulna. „A Marson megtelepedők számára rendszeresen el kellene jutatni az életükhöz szükséges holmikát, aztán meglátnánk, hogy az ellátmányt miként tudják a túlélésükhöz hasznosítani” – világosít föl Dirk Schulze-Makuch washingtoni professzor.

A legnagyobb kihívás

Édesmindegy, hogy a világűr rajongói csak oda-vagy oda-vissza utazásra szóló jegyet váltanának. A NASA számára ugyanis kizárólag kiképzett űrhajósok jöhetnek szóba; olyanok, akik legalább négy-öt évig tartó tréningen estek túl. Az első „Mars-expedíció” az elmúlt nyáron indult el 520 napos útjára. A világűr kutatásának legizgalmasabb,

másfél esztendeig tartó expedícióján hat asztronauta vesz részt, teljes magányban és elszigeteltségben. Persze, egyelőre a Földön, miközben tudósok serény csapata figyeli mindennapjaikat úgy, hogy ebből ők semmit sem érzékelnek. Az 1969-ben végrehajtott Holdra szállás óta a Földünkötől legalább 55 millió kilométerre keringő Mars az emberiség legnagyobb kihívásának számít.

Bár az első bejelentést Barack Obama amerikai elnök tette tavaly májusban arról, hogy amilyen gyorsan csak lehet, megtörténik a vörös bolygó meghódítása, az első lépést mégis mások tették meg. Az Európai Űrügynökség (ESA) és a kínai űrhatalóság tavaly nyáron Moszkva közelében hozzáláttak a Mars500 elnevezésű kísérlethez. Három orosz, valamint egy-egy olasz, francia és kínai űrhajós összesen 12 480 órát tölt el egy öt modulból álló, 180 négyzetméteres zárt helyen, amely űrkapszulát imitál. Az öt modul: egy leszállóegység, egy raktár, egy egészségügyi laboratórium,

egy mesterséges Mars-táj a külső gyakorlatok számára, valamint egy lakóter. Minden egyes résztvevő saját hályóhelyiséggel rendelkezik – egyenként három négyzetméteren.

Mindent kipróbálnak

A 26 és 38 év közötti kísérleti személyek a teljes időszakot egy ablak nélküli kapszula-ban töltik, abszolút elzártságban – vagyis közvetlen kapcsolat nélkül a külvilággal, hiányolniuk kell a napfényt és a friss levegőt is. Űrhajós ételeket fogyasztanak, zuhanyozni csak tíz naponként van módjuk. A „Földdel”, a „földi állomással” kizárólag rádióval tartják a kapcsolatot. Kipróbálják a váratlan üzemi zavarokat is: a hirtelen rendszerkieséseket, a kommunikációs kapcsolat megszakadását. Ugyanakkor a szimulált vészhelyzeteket is meg kell az önkéntes Mars-utazóknak oldaniuk. A kísérlet arra megy ki, hogy milyen hatással van a résztvevőkre az együttélés a hosszú időn át tartó teljes elszigeteltség-

ben, méghozzá ennyire szűk helyen. Az így szerzett ismeretek ugyanis a későbbiek során komoly segítséget nyújthatnak egy valódi Mars-expedícióhoz, amikor már minden élesben megy.

A francia résztvevő, Romain Charles mondta „indulás” előtt: „Biztos vagyok abban, hogy kemény lesz, de az a célunk, hogy 520 napon át kitartsunk, és ezt el is fogjuk érni.” Maga a szimulált utazás 250 napig tart, majd az asztronauták 30 napon át a mesterséges Mars-felszínen külső bevetésekben vesznek részt. A visszaút a Földre 240 napot igényel. Ha minden a terv szerint halad, a „Marsra szállásra” február 5-én kerül sor, s a küldetés november 5-én fejeződik be a hazatéréssel. Ez az első olyan alkalom, hogy űrhajósok egy teljes Mars-utazást kipróbálnak. Hasonló kísérletet ugyan rendeztek már 2009-ben, de az csak 105 napig tartott. Amíg azonban az első ember a lábát teheti a vörös bolygóra, még éveknél kell eltelnie. Az első valódi Mars-missziót ugyanis 2035-re ütemezték be. ◀

Lap-top

A nap címe. A jogosítványokért adott/kapott kenőpénz egy év alatt megduplázódott, *Evenimentul zilei*.

Magyarázat. És még mondja valaki, hogy Romániában nincs kézzelfogható eredménye a korrupció elleni harcnak! Egyébként a „tarifa” a tavalyi 200 euróról 400 euróra nőtt.

A gyűlölet lángja. Az utóbbi időben – a „nemzeti misztikus” hajlamú román magas értelmiség körében is – divat a politikai korrektség ellen írni, megnyilvánulni. Nézzük az *Adevărul*-ban a rajzot, hol hatolt be a golyó Gabrielle Giffords amerikai demokrata képviselő koponyájába, és eszünkbe jut a konzervatívok „messze sugárzó” gyűlöletbeszéde. Európai párhuzamok is vannak, múltban és jelenben.

Majd, ha szombat. Minthogy január 24-e nemzeti nappá nyilvánításának parlamenti folyamata még nem zárult le (a végső döntésre februárban lehet számítani), a közalkalmazottaknak egyelőre nem lehet szabadnapot adni, tudjuk meg a *Ziarul financiar* hasábjairól. Kár, mert végre lett volna egy ünnepnap, ami nem szombatra vagy vasárnapra esett volna.

Tarthatatlan helyzet, veszélyek. Az *Academia Cațavencu* egyszerű okát látja annak, hogy miért jött létre a Jobbközép Szövetség (még egy név, amit meg kell jegyezni). Nos, azért, mert az országban egyetlen jelentős politikus volt, aki elmondhatta – s nagyon gyakran el is dicsekedte – magáról, hogy tömbházban lakik... ezután pedig nem fog. Ugyanott olvassuk a magyarázatot annak, hogy Crin Antonescu miért nem jár be a parlamentbe. Az ok: veszélyes hely, a múltkor is az az öngyilkosjelölt, aki Boc elleni tiltakozásul vetette le magát a karzatról, pont a liberálisok helyeire esett.

Szó, ami szó. Két vicc az *Academia Cațavencu*-ból. 1. (Mardale) Szigorú felnőtt a nebulónak: „Egyrészt nem szabad a falra firkálni. Másrészt nem így ellenőrizzuk a magyarok romántudását.” 2. (Ion Barbu) Az államelnök a külügyminiszterhez: „Menj, és mondd meg Franciaországnak és Németországnak, ne kötelezzenek már arra, hogy visszafordítsuk a fegyvereket, mert ebben szakértők vagyunk!”

Minden napra egy mondas

„A létező legnagyobb ámitás az ember saját véleménye.” Leonardo da Vinci

Bemutató

Horváth István

Útra, búcsú nélkül

SZELLEMI DÉZÉS

Miután most már rendelkezett a lovagi élet egyik legfontosabb kellékével, a fegyverhordozóval, Don Quijote pénzszerzéshez látott. Eladta földje egyik darabját, egy másik részét elzalogosította, és így, bár mindkét üzletnél jól becsapták, elég tekintélyes összegre tett szert, összetört dárdája helyett egy ismerőstől kért kölcsön másikat, sisakrostélyát valahogy összetoldozta, Sanchóval pedig közölte az indulás napját és óráját, s lélkére kötötte, hogy addig szerezzen be mindent, amire szüksége lehet. Sancho megígérte, és kijelentette, hogy magával akarja hozni a szamarát is, mert ő bizony nem szokott hozzá a sok gyalogláshoz. A szamar kíséretének hallatára Don Quijote kissé meghökkent, és hosszasan eltűnődött. Megengedheti-e fegyverhordozójának - kérdezte magában -, hogy számaron járjon, mert nem jutott eszébe egyetlen olyan kóbor lovas sem, akinek fegyverhordozója számar nyergében ült volna. Végül mégis beleegyezett, de elhatározta magában, hogy a legelső alkalommal díszes paripát ad alája. Megfosztja majd lovától az első udvaratlan és durva lovagot, aki az útjába akad. Becsomagolta ingeit és más fontos holmiját, ahogy a vendéglős tanácsolta neki, és miután mindez a legnagyobb titokban megtörtént, elindultak. Sancho nem búcsúzott el a feleségétől és gyermekeitől, Don Quijote is búcsú nélkül hagyta el unokahúgát és gazdasszonyát. Egy sötét éjszaka hátat fordítottak a falunak, és olyan gyors ütemben ügettek, hogy mire hajnalodott, már nem kellett félteniük attól, hogy rájuk találjanak.

Cervantes: *Don Quijote*, Radnóti Miklós átdolgozása

Nem értik

Nem értik, hogy ebben a világrészben minden másképp van. Szitokszó a kommunizmus, de mindenki azt vágyja és ígéri. A törvények hatalma a végrehajtók jó- és rosszindulatán mérődik. A demokratikus intézményrendszer bárszontakaró a számaron, felesleges és díszes külső elvárás. A bérek alacsony színvonalra, a tanulatlanság, a vezetőbe vetett bizalom és az acsarkodó gyűlölet olyan masszív gyűrűt öltött, amely csak a demagógiára vevő. De mindemellett rendkívül érzékeny a hazugságra: kívánja, igényli, hogy folyamatosan behazudjanak a két szemébe, de aki bevallja a hazugságot, az veszett ember.

Nem értik, hogy miért kellene olyan külső mázat hazudni a rögválóságra, ami egyszerűen nem igaz. A kétharmadról csak álmodoznak azok, akik most önkorlátozást meg jogállamot papolnak. Az akadályok azért vannak, hogy eltávolítsuk őket, nem pedig, hogy a magunk baját szaporítsuk velük. A szakértelem és a hűség harcában az utóbbinak kell nyernie, különben szétvitatkozzuk a rendelkezésre álló időt.

Nem értik, hogy a sajtószabadság több évszázados eszményeit miért sértegetik oly elszántan, amikor a piac meg a multinacionális érdekek (benne a pártpreferenciák) már úgyszólván üres tojásbélyegként az összes idejélműlt elvet. Egy a hatalom, s eldöntheted, vele tartasz vagy ellene.

Nem értik, hogy a sajtó meg a teljes média azt szolgálja, aki az uralma alá hajtja. Méghogy önálló hatalmi ág, amely kontroll alatt tartja a nép valódi vezetőit! Néhány nagyszájú firkász és blogger, akiket meg lehet venni, s aztán büszkén hordják a szájkosarat. A többi meg úgy hülye, ahogy van, és el lehet kussoltatni őket.

Nem értik, hogy a szűkös erőforrások, az eladósodottság, a tudatlanság olyan mocsárban járó kényszerpályát parancsol, ahol csak gumicsizmában lehet közlekedni, az öltöny-nyakkendő nem célszerű. Nem értik, hogy a bizalom a társadalom alapköve, csak arra lehet építeni, s itt éppen egy originális világméretű kísérlet zajlik, amely nem tud foglalkozni apró-cseprő stíluskérdésekkel, mert a nagy célokra koncentrálnak.

Nem értik, hogy a stílus, a megjelenés, a formák nagy biztonsággal értéket és megbízhatóságot jelentenek. Nincs beváltabb forma, mint a jóléti állam, még akkor is, ha a jólét hiányzik a rendszerből.

Nem értik, hogy az elkötelezetten demokratának indult fiatalokból miért lesz parancsuralmi konzervatív ezen az éghajlaton.

Nem értik, hogy miért más a beszéd kifelé, mint befelé.

Nem értik, hogy miért kell szembenemenni az egész világgal.

Nem értik, hogy miért nem értik.

Krebsz János

Vak világ álmjai

Fura, tán figyelmeztető jelzéssel is felérő kórságot küldött rám az őszitendő: szilveszter napján kora reggeltől az éjfél *Himnusz*ig érezhető módon elkezdett püfödni a képem, s mire koccintani kellett, a szemem is oly mértékben begadag, hogy csak egy keskeny résen keresztül tudtam kikandikálni a fejemből. Két napra rá orvoshoz is kényszerültem, mert a helyzet mit sem javult: úgy néztem ki, mint akit agyoncsíptek a darazsak, és sokkal azóta sem lettem szebb (nem mintha az alapanyag tökéletes volna); az arcomat megtámadó vizenyő jóvoltából időnként félreáll a szemem, s ilyenkor olyat látok, mint 3D-s moziban különleges szemüveg nélkül. Lapunk sportoldalán például azt a címet olvastam, hogy „Férfi véccé Skandináviában”, aminek hírértékében kissé kételkedni kezdtem, és alapos szemdörzsölés után ki is derült, hogy helyesen: „Férfi véccé Skandináviában”. (Azért ebben ez az új írásmód is ludas...) Türelemmel vise-

Gyulay Zoltán

lem, és nem kinként, hanem ajándékként fogadom azt, amit rám mért a Fellebbvaló. Pihentetnem kell a szememet tehát, a legjobban teszem, ha mindenféle gyógyító kenceficékkel bekelve képemet, nap közben is becsukom – ilyenkor azonban fél- vagy teljes álomba zuhanok. Az igazi vakok azt mondják, hogy nekik az egyéb érzékszerveik válnak tisztábbá, érzékelésük élesebbé: apró neszekből, futó illatokból, sima felületek apró domborulatából tájékozódhatnak. Magam is tapasztalom, hogy a vak állapot nem jelent világtalanságot, és az, hogy a saját lakásomban lehunyt szemmel is jól tájékozódok (tudom, hogy hány lépés az ágyamtól a fürdőszoba, hol vannak a villanykapcsolók, satöbbi), nos, ez csak triviális példa.

Azt tapasztalom azonban, hogy lehunyt szemmel még a híreket is másként hallgatom: hirtelen plasztikussá válik a mögöttes – az a hajlamom, hogy (nyitott szemmel is) képes vagyok valaminek a felszínét és a fonákját egyszerre érzékelni, most még inkább fölerősödik. Példát azért nem

mondok, mert ezúttal nem akarok politizálni (messzire vezetne, és túlságosan hosszúvá nyúlnék – nem volna rá elegendő négyezer jel), most egyébként is a lélekre tett hatást boncolgatom.

Ez az álom-félálom állapot, amikor a két határán még érzékeli az ember a külvilágot, de már át-átbillen az alvás fázisába, olykor különleges szerepet játszik. Ha szabad beavatnom az olvasót „alkotói” titkaim egyikébe, akkor íme: ha már megvan az itt

megjelenő aktuális jegyzetnek (hadd legyenek nagyképp, s alkalmazzam a klasszikus magyar hírlapírás műfaji megjelölését: tárcámnak) a témája, az rendszerint napokig hosszasan foglalkoztat. Mondatok-félmondatok kavarnak bennem, míg nem összeállnak egységes írássá – a legjobb és legszebb ilyen mondatok általában ebben a félálomszerű állapotban születnek, hogy aztán nagy részük ébredésre ki is rostálódik az agyamból –, s ha eljutok idáig, géphez ülök. (Egykori kollégám, azóta eltávozott tanítómesterem írta valahol: ő azért ír géppel, mert abban már benne van a cikk,

csak megfelelő sorrendben le kell nyomni a billentyűket.)

Most azonban, hogy ez a kettős látás is gyötör, az alkotói folyamat félálmos szakaszában a gondolkodás is kettős pályán fut. Formálódnak már a választott téma szövegfűzései, sőt: nem is egy, hanem több témáé (máskor ezeket – ha jönnek találmok – pro memoria lejegyzetem); most viszont időnként áttör rajtuk a múlt. Életem elsuhant szereplői ködlenek fel, általam, de többnyire általuk megszakított szerelmeim (amores mei interruptae) jutnak egy lépéssel tovább a beteljesülés felé. Egyszer majd ők is betűk írást áhítoznak, jelzik nekem ilyenétképp, élők-holtak egyforma erővel, de most is mind szertefoszlanak, legyenek hát még egy kis türelemmel! Ahogy a tengerpart homokjába rajzolt vonalakat elmossa a hullám, ezek a gondolatok, ezek a látomások sem maradnak meg, pusztán az emlékezet őrzi a nyomukat. S lám, itt jön a csavar: még ha vakiként is, mégis írásba fordíthatók. A vak világ álmjai is papírra kíváncsognak. Nem kellene hozzá mákony és bódító szesz, elég, ha megkörnyékez valamely rútt allergia.

A legjobb és legszebb ilyen mondatok általában ebben a félálomszerű állapotban születnek.

Születésnapján
avatnák Mátyást

ÚMSZ

► A korábban javasolt dátum, január 22-e, a Magyar Kultúra Napja helyett február 23-án – a magyar uralkodó születése napján – avatná fel a felújított kolozsvári Mátyás szoborcsoport Kelemen Hunor. Az új időpontot a művelődési miniszter tegnap javasolta a magyar félnek, a Fűzes Oszkár bukaresti magyar nagykövettel tartott találkozón. A diplomata ugyanis közölte: a budapesti kormány számára nem megfelelő a román kulturális tárca által javasolt időpont. „Úgy vélem, hogy mivel a felújítás közös erőfeszítéssel történt, ezért ünnepelnünk is együtt kell. Nagyon remélem, hogy az általam javasolt új időpont megfelel a magyar félnek, és hamarosan egyeztethetünk az ünnepi esemény részleteiről” – mondta Kelemen Hunor. Mint arról korábban már tájékoztattunk, a művelődési miniszter január 22-ét, a magyar kultúra napját javasolta a felavatás időpontjává, ezt a kincses város vezetősége is támogatta. Szócs Géza magyar kulturális államtitkár lapunknak korábban azt nyilatkozta, a magyar kormány várhatóan elfogadja a kulturális szoboravatást. ◀

Mikor térhet haza Szigligeti?

A nagyváradi színházépület többéves restaurálása ellehetetleníti a társulat életét

Nem lehet tudni, hogy mikor érnek véget a nagyváradi Szigligeti Ede társulatnak otthont adó épület évek óta tartó felújítási munkálatai. A kialakult helyzet ellehetetleníti a társulat szakmai tevékenységét.

Totka László

► A Nagyváradi Állami Színház felújítását végző építészek május végére ígrik az évek óta tartó munkálatok befejezését, mondta el lapunknak Delorean Gyula, a városi tanács tagja. „Mi egy kicsit szkeptikusak vagyunk ezzel a határidővel kapcsolatban – tette hozzá –, remélhetőleg a május végi dátum azt jelenti, hogy legkésőbb ősszel az új évad a felújított színházépületben kezdődik.” Az 1899–1900-ban a bécsi Fellner-Helmecéi tervei alapján, Riman-

A felújítási munkálatok egy-egy szünetében a társulat is „hazamehet” játszani

A szerző felvétele

óczy Kálmán nagyváradi építész irányításával kivitelezett épületet lassan már tíz éve szepitgetik, bár a teljes felújítás terve csupán 2005-ben született meg. A külső javítások 2008-ban befejeződtek, azonban a belső munkálatok elakadtak, ugyanis kiderült, a tervezett költségeknél jóval többbe kerül a nézőtér szakszerű rendbetétele. Ekkor kezdődött a nagyváradi színház hosszas kálváriája.

„A társulat semmiféle hivatalos információt nem ka-

pott, hogy milyen állapotban van a színház épülete, mikorra készül el, senki nem jelezte, mikor térhetnek vissza a hazai deszkákra” – mondta el lapunknak Dimény Levente, a Szigligeti-társulat művészeti igazgatója. A legnagyobb problémát az okozza, hogy nem tervezhetnek sem hosszú, sem rövid távon, a felújítás átláthatatlansága miatt. „Soha nem tudjuk, melyik az a periódus, amelyben használhatjuk a színpadot, szinte min-

den teljesen véletlenszerűen történik” – vázolta a vándoréletmód nehézségeit Dimény.

Folyamatosan olyan helyeken kellett játszania a társulatnak, amelyek nagyon kevésbé vagy egyáltalán nem alkalmasak színházi előadás létrehozására. Egy darabig kihívnának tekintették a helyzetet, de egy idő után alábbhagyott a lelkesedés, és maradt az elégedetlenség. A számtalan kompromisszum az előadások minőségére is rányomta

bélyegét. A legsúlyosabb következmény pedig az volt, hogy a közönség is elpártolt. „Nem tudtuk megmondani, kinek melyik a helye, és melyik előadás éppen hol lesz megtartva, így le kellett csökkenteni a bérletszámot, nézőszámot. Igen nehéz volt egyáltalán havi programot készíteni. Az adott terek hiányos felszereltsége mind a nézők, mind a színészek kényelemérzetét zavarta. A színészek folyamatosan huzatban, hidegben próbáltak, ahol épp lehetett, emiatt megfáztak, megbetegedtek, így számos előadást el is kellett halasztanunk” – avatott be a részletekbe Dimény Levente. Mindez a társulatra hosszabb távon is kihat: semmiféle reális kapcsolatot nem tudnak tartani a színházi szakmai világgal, vendéglőadást fogadni nem lehet, azok az előadások, amelyekkel vendégszerepelni mehetne a társulat, nincsenek megfelelően kidolgozva. „Ilyen módon az elhúzódo renoválás kapcsolatrendszerünket is megbélyegezte, hatalmas anyagi és szakmai presztízsveszteséget okozva a társulatnak” – összegezte az igazgató. ◀

HIRDETÉS

UNIONE EUROPEANĂ
FONDUL EUROPEAN
PENTRU DEZVOLTARE REGIONALĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

MINISTERUL DEZVOLTĂRII
REGIONALE ȘI TURISMULUI

GYERGYÓREMETE
KÖZSÉG
HELYI TANÁCSA
HARGITA MEGYE

Instrumente Structurale
2007-2013

SAJTÓKÖZLEMÉNY

Pályázat címe:
„HARGITA MEGYE GYERGYÓREMETE KÖZSÉG, GYERGYÓREMETE FALU BALÁS JENŐ ÁLTALÁNOS ISKOLA KORSZERŰSÍTÉSE ÉS REHABILITÁCIÓJA; A FRÁTER GYÖRGY ÁLTALÁNOS ISKOLA KIBŐVÍTÉSE ÉS REHABILITÁCIÓJA BELEÉRTVE EZEK FELSZERELÉSÉT IS”

1. Hivatkozási szám: 11869,

2. A sajtóközlemény közzétételének időpontja: 2011.01.14

3. Program neve: Regio Regionális Operatív Program 2007-2013, 3. prioritás – A szociális infrastruktúra feljavítása
 Egyetem előtti képzés, egyetemi oktatás és a folyamatos szakképzés infrastruktúrájának rehabilitációja, korszerűsítése, fejlesztése és felszerelése

4. Irányító hatóság: Regionális Fejlesztési és Turisztikai Minisztérium

5. Egyéb információk: Gyergyóremete község meghirdeti a „HARGITA MEGYE GYERGYÓREMETE KÖZSÉG, GYERGYÓREMETE FALU BALÁS JENŐ ÁLTALÁNOS ISKOLA KORSZERŰSÍTÉSE ÉS REHABILITÁCIÓJA; A FRÁTER GYÖRGY ÁLTALÁNOS ISKOLA KIBŐVÍTÉSE ÉS REHABILITÁCIÓJA BELEÉRTVE EZEK FELSZERELÉSÉT IS” című pályázat végrehajtásának az elindítását. A projekt támogatottja Gyergyóremete Község. A támogatást a Regio Regionális Operatív Programon belüli, 3-as számú prioritású tengely – A szociális infrastruktúra feljavítása „Egyetem előtti képzés, egyetemi oktatás és a folyamatos szakképzés infrastruktúrájának rehabilitációja, korszerűsítése, fejlesztése és felszerelése” intézkedés biztosítja.

A pályázat értéke: 4.520.626,18 RON: **amelyből**

- **Vissza nem térítendő támogatás:** 3.497.609,87 RON
- **Önrész:** 157.985,20 RON
- **ÁFA:** 865.031,11 RON
- **Bonyolítási idő:** 24 hónap

Regio
Regionális Operatív Program 2007-2013

Initiativă locală. Dezvoltare regională

www.inforegio.ro

Investim în viitorul tău! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Regional și finanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European de Dezvoltare Regională
 Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României

Bartók Szatmárra költözött

Beszélgetés Bertók Béla zenetanárral, közművelődési szervezővel

Sike Lajos

► Mi indította arra, hogy magára vállalja egy egyesület bejegyzésének és irányításának feladatait?

– Annak a zeneiskolának voltam a növendéke, amelyben az egyesület megalakult. Az Erdély-szerte ismert kiváló zenetanár, Fejér Kálmán egész életemre megszerettette velem a népzene. Később sokat muzsikáltunk együtt, például a szatmári táncházban. De rendszerint ott voltam a Hajnal akar lenni – Kárpát-medencei népdalversenyeken is, később pedig a zsűriben. Az elmúlt években sokat foglalkoztattott az a tény, hogy miközben mifelénk is szép számmal alakultak különböző hagyományörző együttesek, a mi megyénkben nincs központja a magyar népi kultúrának. Tavaly, amikor a református Lánchos egyház-község visszakapta épületeit, a volt zeneiskola is megürült. Akkor jött az ötlet, hogy milyen jó lenne, ha itt alakítanánk ki az említett központot. Nemcsak Korda Zoltán nagytiszteltetű, de a presbitérium is mellénk állt. Pár nap alatt megalakult a Bartók Béla Hagományörző Kulturális Egyesület. A mintegy félszáz alapító tag többsége zenetanár, zenész, énekes, táncos, kultúramenedzser, de van köztük nép-

rajzos, közgazdász, jogász, vállalkozó, sőt újságíró is.

► Ez valóban komoly alap, s egyúttal háttér, de miért éppen Bartók Béla-egyesület?

– Mert Bartók neve és öröksége jóval többet érdemel, mint amennyit kap tőlünk. Ez az egyesület bejegyzésénél is kiderült. Ekkor megtudtuk, hogy Romániában mindössze egy intézmény viseli a Bartók nevet, még-hozzá Temesváron, a Bartók Béla Líceum. Ez nagyon kevés! Pedig Bartók az a személyiség, akire az egész világ felnéz, aki életműve révén összeköti Európa, közelebről a Duna-medence összes népeit, akire csak jót mond a magyarság minden szomszédja. Tehát integráló személyiség. Nagy szükség van az ő példájára mostanában is.

► Alighanem sokan ráéreztek erre, a tagság napról napra gyarapszik. A szombati galán már fellép az egyesület kebelében a napokban alakult Bartók Béla Népzenei Együttes is.

– A jó kezdet titka az, hogy sokan mellénk álltak, köztük Csehi Árpád megyei tanácselnök, Ilyés Gyula, Szatmárnémeti polgármestere, Kereskényi Gábor alpolgármester, Keresztes Attila, a színház művészeti igazgatója és mások. Az sem véletlen, hogy a most bemutatkozó népi zenekarban olyan profi zenészek is fellépnek, akik a filharmónia szimfonikus zenekarában is játszanak. Pedig mondtam mindenkinek, hogy a tapson, a közönség szeretetén kívül ne számítsanak semmiféle jutalomra, legkevésbé pénzre!

Tanügy: erőltetett menet

Kovács Zsolt

► Bár hosszas politikai csata után év elején megszületett a tanügyi törvény, a kisebbségekre vonatkozó előírások egyelőre gyakorlati akadályokba ütköznek. Ahhoz például, hogy a törvény a következő tanévtől már életbe léphessen, új tantervre lenne szükség, legalábbis ami a román nyelv oktatását illeti a kisebbségi iskolákban, illetve a történelem- és földrajzoktatásra.

„Fő a nyugalom, mindenki mindent egyszerre akar” – fogalmaz Szócs Domokos, az oktatás minisztérium kisebbségi osztályának igazgatója. Az igazgatót arról faggattuk: elkészül-e időben az oktatási reformnak megfelelő kerettanterv. Szócs szerint azért is szükség van a megfontolt felkészülésre, mert a kisebbségi oktatási reform része a teljes tanügyi átalakításnak.

Aki nem lép egyszerre

„Nem előzhetjük meg a rendszer reformját, nem szaladhatunk előre. A következő lépés, hogy találkozzunk a megyei tanfelügyelőségek képviselőivel, és elkezdődnek az új tantervek előkészítésének munkálatai. Azt várjuk a tanfelügyelőkötől, hogy vonják be a munkába a legjobb szakembereket” – ismertette az munkafolyamat első fázisát az igazgató. Szócs szerint két hét múlva már pontosabban lehet látni, hogyan alakul az új tanterv. Bár már több tanterv is „elő van készítve” – ilyen a Sapientia-Erdélyi Magyar Tudományegyetem humán tagozatán

Balázs Lajos és munkatársai által kidolgozott program –, a minisztérium igyekszik minél több szakemberrel egyeztetni.

„Reális esélyt látok arra, hogy legyen tanterv őszig, de mindent alaposan átgondolunk. Nemcsak a történelem, a földrajz oktatását, de például újra végignézzük, hogyan folyt eddig az általános iskola alsó tagozatán a román nyelv speciális kisebbségi program szerinti oktatása” – tette hozzá Szócs, aki szerint a legnagyobb változásokra azok számíthatnak, akik 2011 őszén az ötödik osztályt kezdik el. Számukra már egy évvel hosszabb lesz az általános iskola felső tagozata: csak tizedik osztálytól folytatják tanulmányaikat abban a középiskolában, amelyikben felvételt nyertek.

Megidézük Kodályt

Az oktatási minisztérium kisebbségi osztályának igazgatója lapunk kérdésére elmondta: a kisebbségi oktatás átalakítása olyan mértékű lesz, hogy például a zeneoktatást is „a kisebbségi-ekhez szabják”.

„Nem hallottam még arról, hogy új program és tankönyv lépne életbe a zeneoktatás terén, de nagy szükség lenne rá” – nyilatkozta a kérdés kapcsán lapunknak Moldován Emese marosvásárhelyi zenepedagógus. A helyi 2-es számú általános iskola tanára figyelmeztetett: míg a román tagozaton kiváló tankönyvből korszerűen folyik az oktatás, addig a magyar tagozaton évtizedek óta használatban lévő könyvekből, elavult

A legnagyobb változásokra azok a diákok számíthatnak, akik idén az ötödik osztályt kezdik el

módszerrel haladnak, nagy szükség van a változásra.

Nem sietik el

Király András, az oktatási minisztérium államtitkára úgy fogalmazott: „erőltetett menet” lesz a tanterv előkészítése, és kicsi a valószínűsége annak, hogy az új tanterv mellé immár új tankönyveket is kaphatnak a diákok a következő tanévtől. Dáné Károly, az Országos Tankönyvkiadó igazgatója Szócs Domokoshoz hasonlóan megfontoltságra int, a szakember szerint kifejezetten káros lenne, ha idén pusztán a sietség kedvéért új, de nem megfelelő minőségű tankönyveket vezetnek be. Azok a tankönyvek ugyanis, amelyek egyszer forgalomba kerülnek, rendtizedek óta használatban lévő is maradnak: több évre

előre „megpecsételi” a reform sorsát, ha nem készítik elő a tankönyvcserét.

A jó tanterv fontosságára hívják fel a figyelmet a hazai magyar tankönyvkiadók is. Tőkés Erika, a kolozsvári Stúdium Kiadó vezetője úgy látja, az előző tanterv „fércmunka” volt, és ha nem sikerül gyakorló pedagógusokat bevonni az előkészítésbe, akkor félő, hogy tévútra kerül a reform. Szikszai Ildikó, a szintén kolozsvári Ábel Kiadó vezetője úgy véli: az előkészületek tétje, hogy mennyire sikerül „rendet tenni” az oktatási programok között, az alternatív tankönyvek káoszában, és el lehet-e érni, hogy a programok és a tankönyvek egymásra épülve, egymást kiegészítve álljanak rendelkezésre több éven át a hazai iskolásoknak.

Rajtuk múlik

A jövő héten találkoznak a minisztérium képviselőivel a megyei tanfelügyelők, hogy egyeztessenek a kerettanterv előkészítéséről. A megbeszélés előtt bizakodóan nyilatkozott Keresztély Irma Kovászna megyei főtanfelügyelő, aki úgy véli: ösztönözőbb problémák nélkül érvénybe léphet az új tanügyi törvény. Az intézményvezető úgy véli, a pedagógusok erőfeszítésén múlik, hogy alkalmazkodnak-e a kisebbségbarát jogszabályokhoz. Keresztély felhívta a figyelmet, a magyar nyelvű történelem és földrajz tanítás nem teljesen új kihívás, nagyon sok helyen a pedagógusok eddig is két nyelven, magyarul és románul oktatták az illető tantárgyakat, hogy a gyerekek hatékonyan elsajátíthassák a tananyagot. ◀

Röviden

Családi tragédia Konstancán

Leszúrta feleségét egy konstancai férfi, a gyilkossági kísérlet után karjába vette egyéves gyermekét, és kiugrott vele kilencedik emeleti lakásuk ablakán. A zuhanást az apa nem élte túl, de a helyi mentőszolgálat tájékoztatása szerint a gyermeknek viszonylag jók a túlélési esélyei. A csecsemőnek belső és külső sérülései is vannak, a vállon szúrt nő állapota pedig kielégítő. A rendőrség vizsgálja a tragédia körülményeit, a szomszédok tanúvallomása szerint a házaspár hangosan veszekedett a szerencsétlenség bekövetkezése előtt.

Elítélték a craiovai diákgyilkost

Botrányos körülmények között született első fokú ítélet annak a craiovai fiatalnak az ügyében, aki tavaly októberben megölt egy 17 éves gimnazistát, annak egyik társát pedig megsebesítette. A fokozott médiaérdeklődés mellett zajló peren az alperes ügyvédje azt kérte a bíróságtól: rendeljen el zárt tárgyalást, a bíró azonban nem adott helyt a kérésnek. A meggyilkolt áldozat szülei egymillió, a megsebesített ötszáz ezer lej kártérítést követelnek a tettestől. Az elhunyt fiatal osztálytársai egy feliratot mutattak fel a tárgyalóteremben: „Mi elvesztettünk egy barátot, a mennyi gazdagodott egy anygallal”. A zajos tárgyalás után születő, nem jogerős ítélet 16 év 8 hónap letöltendő börtönnel bünteti a gyilkost.

Taxisbojkott a benzinár miatt

Sipos M. Zoltán

► Folytatódnak az üzemanyag-forgalmazók ellen meghirdetett civil engedetlenségi akciók: tegnap a taxik bojkottálták a benzinkutakat országsherte. A kolozsvári taxik zöme is úgy döntött tegnap, hogy a tiltakozás jelenként nem tankol.

„El sem tudom mondani, mennyire el vagyunk keseredve az áremelkedések miatt. Az utasszállításból élünk, s most, hogy a benzin ára megnőtt, tönkre megyünk. 53 éves vagyok, sehová sem tudok elmenni dol-

gozni, a taxizás pedig ráfizetéssé válik ilyen körülmények között” – mondja felháborodottan egy taxisofőr.

Az esős idő ellenére tegnap valósággal elnéptelenedett Kolozsvár: csupán néhány taxis fuvarozott a bojkott ideje alatt. A kitaróan tiltakozók a taxiállomásokon várokoztak, és nem vettek fel rendeltést. „Eddig, és ne tovább: csak annyi üzemanyag van az autóm, amennyivel hazaérek, vagy eljutok a legközelebbi benzinkútig. Bérlem ezt az autót a taxiscégtől, az üzemanyag felét én állok, és ami a bevételből megma-

rad, az az én fizetésem. Nem nagy összeg, eddig valahogy megéltem belőle. Most viszont, hogy egy liter üzemanyag ára megközelíti a hat lejt, tehetetlenek vagyunk” – egészíti ki kollégája panaszát egy másik sofőr.

A kolozsvári taxik a tegnapi demonstrációt ma is folytatják: a tervek szerint délután öt órakor a györgyfalvi negyedik tó melletti parkolóban gyűlnek össze és megbénítják az ott levő benzinkút forgalmát. „Muszáj ilyen drasztikus lépésekhez folyamodnunk, a megélhetésünkön van szó. Így legalább mindenki láthatja, hogy hány ember munkájából úznak a gúnyt azok, akik semmit nem tesznek az áremelések ellen” – mondja az egyik szervező.

A békés, de nem engedélyezett demonstrációk várhatóan nem zajlanak zavartalanul a közeljövőben: Craiován rendőrök írták fel a tiltakozásban résztvevő taxisok rendszámát, közülük többen büntetést kaptak. A hatóságok a bírságot „túl hangos dudálás miatt” rótták ki. ◀

Dancs Annamari, Salamon Márton László főszerkesztő és a nyertes olvasó, Szolnoki Anna-Mária

► Nagy meglepetésben volt része szerkesztőségünkben Szolnoki Anna-Mária bukaresti olvasónknak, aki az újról sorsoláson nyert könyvajándékát jött el tegnap átvenni a Sajtóházba. A nyugdíjas hölgyet az ÚMSZ szerkesztőségében Dancs Annamari közismert énekesnő fogadta, aki átadta szerencsés olvasónknak a nyereményt, megtevézve azt operettek tartalmazó, dedikált CD-jével is, il-

letve egy meghívóval a bukaresti Operettszínházba, ahol Annamari a Csárdáskirálynőben lép fel. Szolnoki Anna-Mária meghatóan vette át az ajándékokat, és elmondta: nagy örömmel tölti el, hogy személyesen megismerheti Annamarit, akit eddig csak fényképen, illetve a televízió képernyőjén látott. „Nem gondoltam, hogy ilyen kedves, szerény, közvetlen lány, egyáltalán nem egy rártati

primadonnatípus” – állapította meg olvasónk, aki a magyarországi Duna Internationál kiadó által felajánlott könyvajándékkal – a *Magyar királyok és uralkodók* sorozat első három kötetével – mehetett haza. Mint elmondta, évtizedek óta előfizetője lapunknak, illetve lapelődeinknek, a *Romániai Magyar Szónak* és az *Előre*nek. A könyveknek pedig főleg kisiskolások unokái fognak örülni. ◀

A kolozsvári taxik a tegnapi demonstrációt ma is folytatják

VASÁRNAP
 2011. január 16.

A nap filmjei

m2, 22.25
6:3 avagy, játszd újra Tutti

Az évszázad mérközése: az angol-magyar 1953. november 25-én délután negyed négykor kezdődött. Hónapok óta erre várt az ország. Mindenhol a készülékek köré gyülekeztek az emberek, ott is kitétek rádiót, ahol egyébként nem volt szokás az ilyesmi. Hiszen az Aranycsapat lépett pályára, az otthonukban addig veretlen angolok ellen.

RTL Klub, 21.00
Nemzetbiztonság Bt.

Earl és Hank, az egyik tizenkilenc, a másik még annyi se. Mindkettőjük közös vonása, hogy kirúgták őket a rendőrségről. Mégis mindketten a kék zubbony vonzásában élnek, és egy őrző-védő céghez szegődnek. Véletlenül belesöp-pennek életük legnagyobb bűntügyébe: egy csempészbanda, Nash és bandája után nyomoznak. Élvezik az üldözéseket, imádják a robbanásokat.

TV2, 21.05
Lúzer SC

Gus, Richie és Clark három született vesztes, akit gyerekkorában sose vett be a csapatba a többi srác. Egyik nap a baseballpályán megmentik a milliárdos csemetéjét egy csapat erőszakos kölyköktől. Cserébe az apa csábító ajánlatot tesz a három lúzernek: hajlandó finanszírozni egy mérkő-zéssorozatot, amelyben a legmenőbb kölyökszűzettel kell megküzdeniük.

BUKARESTI RÁDIÓ

magyar nyelven a regionális stúdiók középhullámú adásában
 10.00 Egyházi műsor

MAROSVÁSÁRHELYI RÁDIÓ

10.00 Híradás, Ultrarövid ráadás
 11.00 Híradás, Gyermekműsor
 12.00 Híradás
 12.05 Újévi ígértetés, Délkör
 13.00 Híradás
 13.05 Szól a nota
 14.00 Itthon, Erdélyben - faluműsor: Bány, Hargita megye
 15.00 Zenés üzenetek
 16.00 Híradó
 16.10 Zenés üzenetek
 17.00 Vasárnapra válogattuk

KOLOZSVÁRI RÁDIÓ

2.00 Éjszakai váltás
 14.00 Műsorismertetés
 14.05 Dalposta
 15.40 Vidékről vidékre
 16.25 Körhinta, Zenenegyed
 17.25 Egyházi műsor, baptista
 17.55 Műsorismertetés

DUNA TV

8.25 Hókusz-Pókusz Cirkusz
 8.35 Cimbora (ism.)
 9.05 Hol volt, hol nem volt... (ism.)
 9.20 Antje
 9.35 Illemlerke
 9.55 Oroszlánpapa és gyermekei
 10.10 Szimba, az oroszánki-rály
 10.35 Marsupilami
 11.00 Händel utolsó esélye (kan.-szlovák f.)
 11.50 A világörökség kin-csei
 12.10 Hatodik sebesség
 12.45 Híradó
 13.05 Élő egyház
 13.30 Élő népzene
 14.00 Csellengők
 14.25 Szervusz, Péter! (ma-gyar vígj.)
 15.55 Dunáról fúj a szél
 16.05 Ízörzök
 16.35 Vannak vidékek
 17.35 Az állatok világa
 18.05 Mese
 18.40 Arcélek
 19.00 Híradó
 19.25 Heti Hírmondó
 20.15 Egy kis művészet
 20.20 Kikötő
 21.05 Mága Zoltán (kon-certf.)
 22.00 Szoknyás zsaru (francia krimi, 1978)
 23.40 Dunasport
 23.55 Dívahét
 0.25 Mediawave koncertek

m1

6.50 Ma Reggel
 10.00 Engedjétek hozzám
 10.05 Így szól az Úr!
 10.15 Katolikus krónika
 10.40 Tanúságtevők
 11.05 Útmutató
 11.30 A sokszínű vallás
 11.45 Evangélikus magazin
 12.10 Baptista ifjúsági mű-sor
 12.15 Ökumenikus imahét
 12.30 Mai hitvallások - Be-szélgetés
 13.01 Hírek
 13.10 Telesport - Sport 7
 14.05 Unokáink is látni fogják
 14.35 Kultúra 2010
 15.05 Hogy volt!
 16.40 Tom és Thomas (holland-angol családi ka-landf., 2002)
 18.30 Panoráma
 19.00 Magyarország törté-nete
 19.30 A csabító nyomozó (fr. vígj. sor.)
 20.30 Híradó este
 21.05 Szempont
 22.00 Már egyszer tet-szett!
 22.55 Aranymetszés (ism.)
 23.50 Hírek
 23.55 Sporthírek
 0.05 Madagaszkár
 1.00 Magyar rock
 2.00 Magyar válogatott
 2.55 Női szerepeim

m2

6.50 Ma Reggel
 10.00 Mesék
 11.25 Alisea és az álom-herceg (olasz mesef., 2. rész)
 13.05 "Így szól az Úr!"
 13.15 Katolikus krónika
 13.40 Tanúságtevők
 14.05 Útmutató
 14.30 A sokszínű vallás
 14.45 Evangélikus maga-zin
 15.15 Ökumenikus ima-hét
 15.30 Mai hitvallások
 16.00 Kocsis Zoltán Chop-in műveket zongorázik
 16.10 Unokáink is látni fogják
 16.40 Elit gimi (olasz drámasorozat)
 17.30 Királyok csillaga (olasz történelmi dráma, 2007)
 19.15 Pillér
 20.05 Esti mese
 20.30 Telesport - Motor-sport
 21.00 Híradó este
 21.30 Nem csak a 20 éveseké a világ
 22.25 6:3 avagy, játszd újra Tutti (magyar vígj., 1998)
 23.55 Telesport (ism.)
 0.45 Beugró
 1.35 Királyok csillaga (olasz történelmi dráma, 2007)

RTL KLUB

8.00 Kölyökklub
 Benne: Lisa, Rupert ma-ci, Szilveszter és Csörike kalandjai, Tom és Jerry legújabb ka-landjai
 11.05 Trendmánia
 11.40 Asztro Show
 12.35 meneTrend
 13.00 RTL Klub Híradó
 13.15 Havazin HAVAZós ma-gaZIN
 13.45 Míg a halál el nem választ (am. vígj. sor.)
 14.40 Robin Hood (an-gol kaland sor.)
 15.40 Doktor Addison (am. sor.)
 16.30 Eltűntnek nyilvánítva (am.-kan. akció sor.)
 Közben: 17.00 Hatoslot-tó-sorsolás
 17.35 Cézár vagyok (fr. kalandf., 2003)
 19.30 RTL Klub Híradó
 20.00 ValóVilág - Ős-szefoglaló (élő)
 21.00 Nemzetbiztonság Bt. (am. akció-vígj., 2002)
 22.55 Heti hetes Utána. RTL-hírek
 0.15 Ments meg! (am. sor.)
 1.10 Portré
 1.40 Míg a halál el nem választ (am. vígj. sor.)

TV2 TV 2

6.45 Reggeli gondolatok
 7.15 Teleki Sámuel út-ján
 7.25 Tv2 matiné
 Benne: Levelek Félixtől, Bajkeverő majom, Óslé-nyek országa, Fifi virá-goskertje, Roary, a ver-senyautó
 10.55 Nagy Vagy!
 11.50 Stahl konyhája
 12.20 Kalandjártat
 12.50 Borkultusz
 13.20 Sliders (am. sor.)
 14.20 Monk - Flúgos nyomozó (am. krim-isor.)
 15.20 Tequila és Bonet-ti legújabb kalandjai (olasz akció sor.)
 16.20 Sheena, a dzsung-el királynője (am. ka-lanfilmsor.)
 17.20 Páncélos felmen-tőserg (am. akcióf., 1984)
 19.30 Tények Hírműsor
 20.00 Napló
 21.05 Lúzer SC (am. vígj., 2006)
 22.30 Frizbi Hajdú Pé-terrel (talk show)
 23.30 The Cleaner - A Független (am. sor.)
 Közben: Kenőrsorolás
 0.30 Kellemetlen igaz-ság (dokumentumf.)

HÍR TV

8.00 Híradó
 8.30 Soroló
 9.05 Ingatlanpiac (ism.)
 9.30 Felfedező (ism.)
 10.05 Péntek 8 (ism.)
 Mondatvadászát
 11.05 Célpont (ism.)
 Oknyomozó riportműsor
 11.30 Napról napra
 Belpolitikai összefoglaló
 12.05 Civil kaszinó (ism.)
 Hűsbavagó kérdések, civil válaszok
 13.00 Déli híradó
 13.30 Közvetlen ajánlat
 14.05 Különkiadás (ism.)
 A kultúra külön kiadás-ban
 16.05 Arcok a liftben (ism.)
 16.30 Széles út (ism.)
 Motoros életmód-magazin
 17.05 Garázs (ism.)
 Ahonnan az autózás in-dul!
 17.30 GyógyHír
 Egészségügyi magazin
 18.00 Híradó
 18.30 Hírvilág
 19.05 Keresztmetszet
 20.00 Híradó
 20.30 Napról napra (ism.)
 21.05 Kontraszt
 22.00 Híradó 21
 22.30 Értékmérés más-ként (ism.)
 23.05 Vetítő
 0.05 Kontraszt (ism.)

TVR 1

6.20 Románia himnusza
 6.25 Teleshopping
 7.10 A hit világa
 9.00 Ahogy elő van ír-va
 10.00 Disney Klub
 11.00 Az én Európám
 11.30 A falu élete, best of
 13.00 Utolsó kiadás
 14.00 Hírek, időjárásje-lentés
 14.20 Nemzetközi cir-kuszelőadás
 15.00 A család sztárja
 16.00 Népi hagyaték
 17.10 Dánut S.R.L. (live) - 1. Rész
 18.00 Joker, Lotto 5/40, Lotto 6/49 és Noroc sorsolás
 18.40 Dánut S.R.L. (live) - 2. Rész
 19.35 Nagy emeberek a TVR-ben (ism.)
 19.45 Sport
 20.00 Hírek, időjárásje-lentés
 20.40 A nap témája
 21.10 Holnap moziba megyünk (lengyel ro-mantikus dráma, 2007)
 23.00 100%-ban garan-tált (talk show)
 0.00 Minden hétre egy könyv
 1.15 Nosztalgikus évek (ism.)
 2.25 Ahogy elő van ír-va (ism.)

TVR 2

7.00 Gitárok ideje (ism.)
 8.00 A térképen túl (ism.)
 8.30 Kaland és termé-szet
 9.00 Kicsik órája - gyerekműsor
 10.00 Farm
 11.00 Csavargó halász
 11.30 Arc és hasonlóság
 12.00 Motomágia
 12.30 Szuper elek-trónikai eszközök
 13.00 Top cut
 13.30 IT Zon@
 14.00 Jamie Ameriká-ban
 14.30 Atlasz
 15.10 A sárkány éve (amerikai-német fant. ka-landf., 2001)
 16.45 Lehet, hogy nem tudtat
 17.00 Hírek
 17.30 A világ városai
 18.00 Balkáni szokások
 19.00 Videóterápia
 19.55 Csak Románia!
 20.10 Holdkórosok (ame-rikai romantikus vígjá-ték, 1987)
 22.00 Hírek, időjárásje-lentés
 23.10 BBC Electric Proms 2007: Editors
 0.20 La commanderie (francia sorozat)
 1.15 Top cut (ism.)
 1.45 Atlasz (ism.)
 3.35 Mile High (ism.)

PRO TV

6.30 Star Wars: A klónok háborúja (am. anim. sor.)
 7.00 Pro Tv hírek, sport, időjárásjelentés
 10.00 Merlin: Titkok könyve (kanadai fantasy, 2009)
 12.00 Legend of the Seek-er (amerikai akció soro-zat)
 13.00 Pro Tv hírek, sport, időjárásjelentés
 13.05 Tessék parancsolni! - szórakoztató műsor
 17.00 A smaragd román-ca (mexikói-amerikai ka-landfilm, 1984)
 19.00 Hétfégi Pro Tv hí-rek, időjárásjelentés
 20.30 Kém a szomszéd-ban (amerikai akciófilm, 2010)
 Sz: Jackie Chan, Billy Ray Cyrus, Madeline Carroll
 22.15 Léon (francia-amerikai akciófilm, 1994)

0.15 A nagy film (amerikai vígjáték, 1989)
 2.15 Hétfégi Pro Tv hírek, időjárásjelentés (ism.)
 3.15 Léon (francia-amerikai akciófilm, 1994) (ism.)

ANTENA 1

6.00 Heidi, 15 (francia családi film)
 7.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés
 9.00 Hőszárnyak (román kalandf., 1985)
 11.00 Hajrá csajok 3. (amerikai vígjáték, 2006) (ism.)
 13.00 Híradó, sport, időjárásjelentés
 13.15 A Simlis és a szen-de (amerikai sorozat)
 14.00 Spartacus (amerikai történelmi kaladf., 1960)
 16.00 Híradó, sport, időjárásjelentés
 16.40 Ha előjön Joe Black (amerikai romantikus drá-ma, 1998)
 19.00 Híradó, sport, időjárásjelentés
 20.20 Ballistic: Robbanás-ig feltöltve (amerikai-német akciófilm, 2002)

22.20 SuperBingo Metro-polis - versenyshow
 1.40 Ballistic: Robbanásig feltöltve (amerikai-német akciófilm, 2002) (ism.)
 3.45 Spartacus (amerikai tört. kaladf., 1960) (ism.)

PRIMA TV

6.00 A cseresznye a tortán (ism.)
 7.00 Egy kapcsolat szabá-lyai (am. vígj. sor.)
 8.00 Kung fűj, avagy a ba-rack románca (amerikai víg-játék, 2003) (ism.)
 9.30 A mi házuk
 10.30 Fejében a nagyvilág
 11.00 Levintza bemutatja
 11.30 Cirkusz
 12.30 Kacsamesék (am. anim. sor.)
 13.30 Testvérek (amerikai sorozat)
 14.30 Egy kapcsolat szabá-lyai (am. vígj. sor.)
 15.00 Lépéselőnyben (am. sor.)
 16.00 Marco Polo hihet-ten kalandjai (amerikai-uk-rán kalandf., 1998) (ism.)

18.00 Hírek
 19.00 Sport
 19.30 A cseresznye a tor-tán
 20.30 Anyacsere - reality show
 22.00 Titkos szerelmek (te-lenovella)
 23.30 Mámor(amerikai filmdráma, 2003)
 1.30 Lépéselőnyben (amerikai krimisor.)

DISCOVERY

6.10 Állítólág... - Va-kon vezetni
 7.00 Hogyan csinál-ják?
 8.00 Tornádók nyomá-ban - Vonzalom és meg-szállottság
 9.00 A túlélés törvé-nyei
 10.00 Amcsi motorok - Mikey motorja
 11.00 Ötödik sebesség
 12.00 Motorváros - Aszfaltozógép
 13.00 Autókereskedők
 14.00 Piszkos munkák - Gyapjúkészítő
 16.00 Állítólág... - Piszkos legendák
 17.00 A túlélés törvé-nyei - Ember a vadon-ban
 18.00 Vad-házasság - Louisiana
 19.00 Vissza a repülő-t - A nemzetközi helyzet
 20.00 Trükkös tesők
 21.00 Halálos fogás - Vég nélkül
 22.00 Túlélőpár-baj - Pánik a dzsungelben
 23.00 Csendes szőrn-yetegek
 0.00 Katasztrófa: ahog-y én láttam
 1.00 Az ember, mint préda - Gyilkosok a szavannán
 2.00 Verminátors - Egy irtó jó csapat

VIASAT 3

9.30 Flipper legújabb kalandjai
 10.20 X-Men Animated
 10.25 A szépség és a szörny (sor.)
 11.10 Gigamad
 11.35 Amerika csillagai
 14.00 A Nagy Ó
 15.10 Columbo: Columbo a guillotine alatt (am. krimi)
 17.20 Anna (kan. fsor.)
 19.10 Bővér szálló (am. vígj.)
 21.00 Lehetetlen kül-dezés
 22.00 A főnök (sor.)
 23.00 Bean - az igazi ka-tasztrófafilm (ang.-am. vígj.)

SPORT.RO

8.00 Sport.ro Hírek
 10.30 Ploiesti-i harcosok
 11.00 Sport.ro Hírek
 12.00 Kutya Bajnokok Li-gája, Showtime
 13.00 Sport.ro Hírek
 14.00 Box-Buster
 15.05 Fogadás a félelemmel
 16.00 A fény harcosai
 17.00 Külön ki-adás
 18.00 Sport.ro Hí-rek
 19.00 Favágók
 20.00 Gigászok harca
 21.00 Sport.ro Hírek (live)
 22.00 K1 World GP 2010 Bukarest
 0.00 Sport.ro Hírek

ACASĂ

8.15 A tiltott gyümölcs (sor.)
 9.45 Esmeralda (sor.)
 11.15 Elátkozott paradicsom (sor.)
 12.30 Tengernyi szenvedély (sor.)
 13.30 Marina (sor.)
 15.30 Clase 406 (sor.)
 16.30 Esmeralda (sor.)
 18.30 Tengernyi szenvedély (sor.)
 19.30 A tiltott gyümölcs (sor.)
 20.30 Feleségemnek, 37. születésnapjára (am. dráma)
 22.30 7 bűn (brazil sor.)
 0.15 Clase 406 (sor.)

FILM+

8.05 Marco Polo hihe-tetlen kalandjai és uta-zása a világ végére (ka-landf.)
 10.00 Televíziós vásárlás
 13.05 Vén csaj-ok klubja (am. vígj.)
 14.40 Habostorta (kan.-am. vígj.)
 16.25 Kaméle-on (am. thrill.)
 18.10 Családi ügy (am. krimi)
 20.20 A kelet szoldosa (thai. f.)
 22.00 DDA: Élve vagy halva (am.-ném.-ang. vígj.)
 23.35 Ha ölni kell (am. f. drá-ma)

KANAL D

8.30 Szerelmek Párizsban (ind. f.)
 10.45 Légy az enyém
 12.30 Hírek
 13.30 Vacanța Mare
 14.00 A sátor (román sor.)
 14.45 Harc a konyhá-ban
 15.45 Szerelmek és büntetés (ism.)
 17.30 Szemek az árnyékban
 18.45 A nap híre
 19.00 Hírek
 19.30 D-Paparazzi
 20.30 Ellenállástereszt - reality show
 21.30 Apja lánya - reality show
 23.30 Razortooth (am. horror)

ETV

8.30 Hitélet ism.
 9.00 Híradó ism.
 9.30 Több-szemközt ism.
 10.00 Hír-adó ism.
 10.30 Népzene
 16.00 Piac-tér ism.
 16.30 Több-szemközt ism.
 17.00 Hitélet ism.
 17.30 Erdélyi Kávéház, ism.
 18.00 Pi-actér ism.
 18.30 Híradó
 19.00 Kultúrcepp ism.
 19.30 Híradó
 20.00 Több-szemközt ism.
 20.30 Híradó
 21.00 Piac-tér ism.
 21.30 Híradó
 22.00 Erdélyi Kávéház
 22.30 Híradó

HÉTFŐ 2011. január 17.

A nap filmjei

TV2, 2.20

Állj, határ!

Charlie még újonc, amikor a Mexikót Textastól elválasztó határállomásra helyezik. Az ott állomásozó öröknek persze sok gondot okoznak az illegális bevándorlók, akik a nyomor elől menekülnek az Egyesült Államokba. Rádadásul a környék lakói a drog- és embercsempészetből próbálnak megélni. A filmet Tony Richardson rendezte.

VIASAT3, 22.30

Születés

Tíz évvel első férje halálát követően Anna ismét házassodni készül, mikor feltűnik egy különös kisleány, s azt állítja, hogy ő Anna előző férjének reinkarnációja. A tíz éves gyermek képes felidézni a nő házasságának legintimebb részleteit is, Anna pedig teljesen elbizonytalanodik: elméje képtelen elfogadni a lehetetlent, ám szíve mélyén már szembesült az igazsággal, bármennyire félelmetes is.

Pro Tv, 20.30

Próbatétel

Abby és Neil Warner tökéletes házasságban élnek. A tökéletes élet azonban tökéletes rémálommá válik, mikor egy férfi elrabolja tőlük lányukat, Sophie-t. A titokzatos emberrablót Tom Ryannek hívják. Ryan egy jégszívű szociopata, akinek semmi veszítenivalója nincs. A közönséges emberrablónál azért is veszélyesebb, mivel nem a pénzre fáj a foga.

BUKARESTI RÁDIÓ

magyar nyelven a regionális stúdiók középhullámú adásában
15.00 Híradó, kommentár
15.20 Magyar zenei lexikon
15.30 Kulturális mozaik

MAROSVÁSÁRHELYI RÁDIÓ

11.00 Hírnegyedóra, Sport, Rádióújság - Hasznos tudnivalók
12.00 Híradás
12.10 Művelődési hírek
12.35 Kispad - sportműsor
13.05 Zenés üzenetek
14.00 Délutáni váltás
Hírnegyedóra
16.00 Híradás, Sport, Rádióújság
17.00 Híradás, Figyelő, Törvénytár
17.55 A nap hírei röviden

KOLOZSVÁRI RÁDIÓ

2.00 Éjszakai váltás
8.00 Hírek, sport
8.10 Hangoló
9.50 Hírek, műsorism.
15.00 Slágeróra
16.00 Hírek
16.15 Hétköznapi igazsága
17.00 Nap-óra
17.30 Zene, zene, zenelánc
17.55 Hírek, műsorism.

DUNA TV

6.35 Gazdakör
7.00 Hattól Nyolcig
9.00 Második esély (am.-mex.-kol. sor.)
9.50 Dakteri (sor.)
10.45 A mindenséggel mérd magad
11.00 Család-barát
11.55 Izorók
12.30 Kívánságkosár
15.00 Híradó
15.15 Kikötő - Friss
15.25 Néprajzi kincseink
15.55 Mary Cassatt - Amerikai impresszionista festő (kan. f. dráma)
16.55 Korea, Kína és Japán kultúrájának története
17.45 Heuréka! Megtaláltam!
19.00 Híradó
19.35 Mese
19.45 "A Fesztiválzenekar a gyerekekért"
20.00 Derrick (német krimisor.)
21.00 Híradó - Nemzeti Krónika
21.15 Közbeszéd
21.40 Szigorúan titkos! (dok. sor.)
22.35 Sport hírek
22.40 Váltó
22.50 Sportaréna
23.40 A raszta vallás, avagy Bob Marley misztikája
0.25 Múlt idő '90
0.50 A vörös cárok

TVR 1

7.00 Reggeli híradó
9.00 Szerelmi bizonyíték (ism.)
10.00 Danutz SRL (ism.)
11.00 Nagy emberek a TVR-ben
11.15 Danutz SRL (ism.)
12.15 Közelebb hozzád
12.30 Teleshopping
12.50 A palota legendái: Jumong herceg (sor.)
14.00 Hírek
14.45 Nagy emberek a TVR-ben
14.50 Történelmi emlékek
15.00 Teleshopping
15.30 Krónika
17.00 Mond mi fáj
17.30 A hölgy papucsja
18.00 Hírek
18.30 A palota legendái: Jumong herceg (sor.)
19.35 Nagy emberek a TVR-ben
19.45 Sport
20.40 A nap témája
21.00 Prím Plán
22.00 Grey anatómiája (am. sor.)
22.55 Történelmi emlékek
23.10 A családnak el kell költöznie (orosz vígjáték, 2008)
1.00 Éjszakai beszélgetések (ism.)
2.00 Találkozunk a TVR-ben (ism.)

VIASAT 3

10.10 Gyilkos sorok
11.05 Egy kórház magánélete (sor.)
12.05 Tuti gimi (sor.)
12.55 Bean - az igazi katasztrófafilm (víg.)
14.45 Monk (sor.)
16.30 CSI (ism.)
17.20 Gyilkos számok (sor.)
18.10 A nagy házalakítás
19.00 A dadus (sor.)
19.25 Jóbartokok (ism.)
20.30 Két pas ... (ism.)
21.30 CSI (sor.)
22.30 Születés (am. thrill.)
0.25 Nyomtalanul (sor.)

m1

6.50 Ma Reggel
Közéleti műsor
Benne: Híradó, sport hírek, időjárás
Körzeti híradók
10.00 Szempont (ism.)
11.05 Nappali
Közéleti szórakoztató magazin
13.01 Híradó délben
13.30 Kárpát Expressz
14.00 Szomszédok (magyar sor.)
14.35 Roma Magazin
15.05 Domovina
15.35 Ájtáró
16.05 Szülőföldjeim
16.05 Szülőföldjeim
17.05 Emberek a természetben
17.30 Híradó
17.41 Körzeti híradó
17.55 Teadélután
18.35 A Silla királyság ék-köve (dél-koreai sorozat)
19.35 India - Álmodj útján (brazil-indiai sor.)
20.30 Híradó este
20.55 Sport hírek
21.05 Kékkény
22.05 Az Este
22.40 Orvosi bűnügyek (olasz sor.)
23.35 Szeretők (angol sor.)
0.30 Osztyáltársak
0.55 Hírek
1.00 Sport hírek
1.05 Telesport (ism.)

TVR 2

5.25 Hírek, időjárásjelentés (ism.)
6.15 Teleshopping
7.00 Fraiser és a farkasok (kanadai-amerikai sorozat)
7.55 Állati ösztön
8.10 DP 2 tonomat
10.10 Figyelem, éneklünk! (ism.)
11.30 Atlasz
12.00 Hírek, időjárásjelentés
12.30 Farm (ism.)
13.25 Teleshopping
14.30 Együtt Európába
15.30 A románok kincsei
16.00 Fraiser és a farkasok (kanadai-amerikai sorozat)
17.00 Hírek, időjárásjelentés
17.30 Vallomások
18.30 A törvény ereje - talk show
17.45 Happy Hour - szórakoztató műsor
20.00 Az oroszánok a rénájja (reality show)
20.50 Könnyek a jég között
22.00 Hírek, sport, időjárásjelentés
23.00 Heuréka (amerikai kaland sorozat)
23.55 Győztesek
0.10 Visszajátszás
1.30 Vallomások (ism.)
2.30 Közélelő a világ (ism.)

SPORT.RO

7.00 Hírek 10.00 Pontos sportidő (live)
12.00 Hírek (live)
13.00 Hírek (live)
13.10 Fogadás a félelemmel
14.00 Sport.ro Hírek
14.10 Spot Central
15.00 Sport.ro Hírek
16.00 Komolyan
17.00 Pontos sportidő (live)
18.00 Hírek (live)
19.05 Információk
20.00 Gigászok harca
21.00 Sport.ro Hírek (live)
22.00 Local Kombat Superstars
23.00 Wrestling SMACK Showtime

m2

6.50 Ma Reggel
10.00 Rondó
10.25 Együtt
10.50 Körzeti magazin
11.45 Martin György gyűjtéséből
11.50 ISKOLAtárs (dok. f.)
12.30 Élni tudni kell!
13.01 Híróra
13.02 Híróra
13.30 Kárpát Expressz
13.55 Záróra
14.45 Jelképtár
14.55 Gyilkosság Aubange-ban (dok. f.)
15.55 Drága doktor úr (olasz vígj. sor.)
16.45 Párizsi jóbarátok (fr. vígj. sor.)
17.30 Bűvölet (olasz sor.)
17.55 Magyar rock
18.50 Ájtáró
19.20 Esti mese
19.45 Therese nővér.com (francia sor.)
20.30 Barangolások öt kontinensen
21.00 Híradó este
21.25 Sport hírek
21.30 Dublini doktorok (ír sorozat)
22.25 Stingers (auszt. krimisor.)
23.10 Záróra
0.05 India - Álmodj útján (brazil-indiai sor.)
0.50 A Silla királyság ék-köve (dél-kor. sor.)

PRO TV

5.15 Merlin: Titkok könyve (kanadai fantasy)
7.00 Pro Tv hírek, Könyvbemutató
10.00 Tessék parancsolni! - szórakoztató műsor (ism.)
12.00 Fiatal és nyugtalan (am. sor.) (ism.)
13.00 Pro Tv hírek, sport, időjárásjelentés
14.00 A smaragd románc (mexikói-amerikai kalandfilm, 1984) (ism.)

16.00 Fiatal és nyugtalan (amerikai sorozat)
17.00 Pro Tv hírek, sport, időjárásjelentés
17.45 Happy Hour - szórakoztató műsor
19.00 Pro Tv hírek, sport, időjárásjelentés
20.30 Próbatétel (kanadai-angol thriller, 2007)
22.15 Az örökség (román vígjáték sorozat)
23.30 Pro Tv hírek, sport, időjárásjelentés
0.00 Elit egység (kanadai akció sor.)
1.00 Próbatétel (kanadai-angol thriller, 2007) (ism.)

RTL KLUB

6.30 Top Shop
7.00 Fókusz Plusz Magazin (ism.)
7.25 Fókusz (ism.)
7.55 Reggeli
Reggeli magazinműsor
10.05 Te vagy az életem (arg. sor.)
11.05 Top Shop
13.00 RTL Klub Híradó
13.20 Asztro Show
14.30 Fél kettő Magazin a legjobb történetekkel
15.20 112 - Életmentők (német akció sor.)
16.15 A szerelem rabjai (arg. sor.)
17.20 Mindörökké szerelem (mex. sor.)
18.20 NokedlValó (2010) Talk-show
19.30 RTL Klub Híradó
20.00 ValóVilág - Összefoglaló (2010)
21.10 Fókusz
21.45 Barátok közt (magyar sor.)
Közben: RTL-hírek
22.20 Dr. Csont (amerikai krimisor.)
23.20 A rejtejtély (am.-kan. thrillersor.) Utána: RTL-hírek
0.25 Poker After Dark 2009
1.20 Reflektor Sztármagazin
1.35 Odaát (amerikai akció sor.)

ANTENA 1

6.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés
Mihaela Călin-el
10.00 Sajtószemle
Mircea Badeával
11.00 Hőszerények (román kalandf., 1985) (ism.)
13.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés
14.00 Az időzített bomba (kan.-am. dráma, 2006)

16.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés
17.00 Közvetlen hozzáférés - Simona Gheorge műsora
19.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés
20.20 Mutassalak be a szüelimnek! - reality show
22.00 Vad nárcisz (román telenovella)
23.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés
23.45 Bűnös show - Dan Capatos szórakoztató műsora
1.00 Különleges ügyosztály (Esküdtt ellenségek: Meggyalázott áldozatok) (amerikai krimisorozat)
2.00 Apokalipszis 10.5 (10.5 Világvége) (amerikai filmdráma, 2006)

TV2 TV 2

7.00 Magellán (ism.)
7.25 Tények Reggel
8.00 Mokka
A TV2 reggeli magazinműsora
9.40 Mokka habbal
10.31 Stahl konyhája
10.15 Babapercek
10.52 Teleshop
11.50 Árva angyal (mex. sor.)
12.40 Michou története (francia vígj., 2007)
14.50 EZO.TV
Jósok, látók, médiumok!
16.00 Dokik (am. sor.)
16.30 Charly, majom a családban (német sor.)
17.30 Marina (mex.-am. sor.)
18.30 Árva angyal (mex. sor.)
19.30 Tények Hírműsor
20.05 Ezek megőrültek!
21.10 Aktív
21.45 Jóban Rosszban (magyar sor.)
22.20 NCIS (am. krimisor.)
Közben: Kenósorsolás
0.20 Elit egység (kan. akció sor.)
1.15 Tények Este
1.45 EZO.TV
2.20 Állj, határ! (am. f. dráma, 1982)
4.05 Flash Gordon (am. akció sor.)

PRIMA TV

6.00 A cseresznye a tortán
7.00 Lököttek (román vígjáték sorozat)
7.30 Szívek találkozása (indiai sor.)
8.30 Teleshopping
9.00 A cseresznye a tortán (ism.)
10.00 Sport, diéta ésa egy sztár (ism.)
10.30 Mámor (amerikai filmdráma, 2003) (ism.)
12.30 Teleshopping
13.00 Kacsamesék (am. anim. sor.)
13.30 Teleshopping
14.00 Szívek találkozása (indiai sorozat)
15.00 Lépcsőelőnyben (amerikai krimisor.) (ism.)
16.00 Osso Bucco (amerikai romantikus vígjáték, 2008)
17.30 Világiak
18.00 Hírek
19.00 Sport
19.30 Titkos szerelmek (telenovella)
20.30 Megsemmisítő mérge (amerikai akcióthriller, 2009)
22.15 Lököttek (román vígjáték sorozat)
23.00 Mondenii
23.30 A médium (am. krimisor.)
0.30 Csábítás

HÍR TV

7.00 Széles út (ism.)
7.25 Motoros életmód-magazin
7.30 Soroló (ism.)
A vidék magazinja
8.00 Híradó
9.05 Kontraszt (ism.)
10.05 Különkiadás (ism.)
A kultúra külön kiadásban
12.05 Ingatlanpiac (ism.)
12.30 Hírvilág (ism.)
13.00 Dél híradó
13.30 Hungarorama
14.05 Soroló (ism.)
14.30 Eurázs (ism.)
15.05 Európai híradó (ism.)
15.30 Napról napra (ism.)
Belpolitikai összefoglaló
16.05 Péntek 8 (ism.)
Mondatvadászat
17.05 Célpont (ism.)
Oknyomozó riportműsor
17.30 Paletta
18.00 Híradó
18.30 Panaszkönyv
19.05 Vonalban
Interaktív politikai show-műsor
20.00 Híradó
Friss napi információk
21.05 Rájátszás
22.00 Híradó
22.35 Lapzártá
Vitaműsor újságírókkal
23.05 Ősök tere
23.30 Pálya
0.05 BBC Híradó
0.30 Panaszkönyv

DISCOVERY

7.00 Ötödik sebesség
8.00 Autókereskedők - Lancia Delta Integrale
9.00 Halálos fogás - A végső futam
10.00 Piszkos munkák - Lopótök díszek
11.00 Végzetes másodpercek
12.00 Amcsi motorok - Családban marad
13.00 A túlélés törvényei - Tűzgyűrű, 1
14.00 Állítólág... - Piszkos legendák
15.00 Piszkos munkák
16.00 Hogyan készült?
17.00 Halálos fogás
18.00 Amcsi motorok
19.00 A túlélés törvényei - Tűzgyűrű 2
20.00 Állítólág... - Bumerángxingyó
21.00 Hogyan csinálják? Légzsák/ jégpálya/ matrac
21.30 Hogyan készült?
22.30 Az ember, mint préda
23.30 Katona dolog - Búvárok
0.30 Chris Ryan bemutatja: Rendőrségi elit alakulatok - Brazília
1.30 Ross Kemp Afganisztánban
2.30 Ausztrália határain

ETV

9.00 Kultúrcepp
16.00 Délutáni Híradó
16.15 Kultúrcepp
16.35 Kárpát Expressz
17.00 Ájtáró
17.30 Délutáni Híradó
17.40 Izelítő
14.45 Kalendárius
17.50 Egészséges percek
17.55 Könyvajánló
18.00 Reggeli tere
17.55 Zene
18.30 Híradó
19.00 Piac tere
19.30 Híradó
20.00 A fanyűvő unokája
20.40 Zene
21.00 Piac tere
21.30 Híradó
22.00 Ájtáró, ism.

Január 13., csütörtök

Az év 2. hete és 13. napja, hátravan 353 nap

Ma **Bódog** és **Félix** napja van. A Bódog régi magyar férfinév, amely a boldog szó régi magyar alakjából, a bódogból ered, aminek a jelentése: gazdag. A Félix latin eredetű férfinév. Jelentése: boldog, szerencsés.

Szombaton a **Lóránt, Loránd** és **Pál** nevéket illeti köszöntés.

Vasárnap **Gusztáv** és **Marcell** napja van.

Évforduló

14-én:

- 1688 – Az osztrák császári haderő elfoglalja Munkács várát, melyet Zrínyi Ilona védett hősiessen.
- 1900 – Bemutatják Giacomo Puccini háromfelvonásos operáját a Toscát.

- 2005 – A Cassini űrszonda Huygens leszállóegysége sikeresen leszáll a Szaturnusz Titán holdjára.

15-én:

- 1857 – Megjelenik az első sportlap Magyarországon.

16-án:

- 1493 – Kolumbusz vizsaszatér első útjáról abban a hiszemben, hogy felfedezte az Indiába vezető utat.

Vicc

Egy férfi rendszeresen járt a fogorvoshoz, de minden alkalommal elkésett. Egy-

szer felhívja az asszisztens, hogy a következő kezelés időpontját egyeztesse vele. - Nem baj, ha negyedórát késni fogok? – kérdezi a férfi.

- Semmi gond, legfeljebb nem lesz idő az érzéstelenítésre.

Ezután a páciens életében először pontosan érkezett a rendelőbe.

Recept

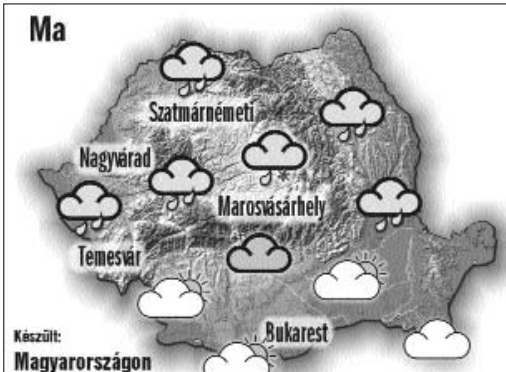
Angol csirkesaláta

Hozzávalók:

két csirkemell, 1 db fejes saláta, 1 dl tejszín, egy kisebb torma, 1 evőkanál paradicsompüré, fél narancs leve, 3 cl konyak, 1 db tojásból készített majonéz, 4 db keménytojás, só, fehérbors, a díszítéshez paradicsom- és narancsszeletek

Elkészítése:

A csirkemelleket sós vízben (vagy húslevesben) puhára főzzük, bőrét leszedjük, kicsontozzuk, apróra vágjuk. A majonézt elkeverjük a leeresztet tojárral, a paradicsompürével, a konyakkal és a tejszínnel, sózzuk, borsozzuk. A salátát megtisztítjuk, a leveleket tálra rendezzük, ráhalmozzuk a kihűlt húst, leöntjük a majonézzel. Elrendezzük rajta a felkarikázott tojást, végül paradicsom- és narancsszeletekkel díszítjük.

Készült: Magyarország az Országos Meteorológiai Szolgálatnál

Erősen felhős lesz az ég, Erdély területén és nyugaton többfelé várható eső, zápor. Általában gyenge vagy mérsékelt lesz a légmozgás, de a hegyekben időnként megelemlenülhet, esetleg megerősödhet a nyugati szél.

A következő napok időjárása

Jelleg	Délutáni hőmérséklet	Holnap hajnali hőmérséklet
borongós, esős idő	9°C	3°C
borongós idő várható	4°C	-1°C
napsütés időnként felhősödéssel	6°C	-2°C
borongós idő várható	3°C	-2°C
borongós, esős idő	5°C	3°C
borongós, esős idő	5°C	3°C
borongós, esős idő	9°C	4°C
borongós, esős idő	8°C	2°C
borongós idő várható	10°C	3°C

Hűtlenség

Horváth István

Horoszkóp

KOS (III. 21.–IV. 20.) Meggondolatlanul beszélt, olyanokat is beavatott terveibe, akiknek ehhez semmi közük sincs. Próbálgjon meg kikapcsolódni, menekülni a rossz érzésektől.

BIKA (IV. 21.–V. 20.) A Bikában jár a Hold, ideje, hogy új, kellemes szokásokat vegyen fel. Öntse szavakba, ami már régóta a szívét nyomja. Érzelmét bátran fejtse ki.

IKREK (V. 21.–VI. 21.) Frissen, lendülettel kezdi a napot, amivel kedvező benyomást tesz környezetére. Ön büszke és rátartó, ezért nehezen tudja megtenni az első lépést szerelmi ügyekben.

RÁK (VI. 22.–VII. 22.) Rajtavesszhet egy flörtön. Párja megsejt valamit, és igen érzékenyen reagál. A szingliség felé halad, nem lesz, aki kérdőre vonja, és azzal bírhat ágyba, akivel akar.

OROSZLÁN (VII. 23.–VIII. 23.) Jó munkaerőnek ismerik. Hiába vannak azonban remek logikai képességei, ha szórakozottságával rombolja az esélyeit.

SZŰZ (VIII. 24.–IX. 23.) Próbára teszik a hűségét. Ha nem vigyáz, egy alkalmi ismeretése kínos perceket okozhat. Békíts ki párját, mert elveszítheti.

MÉRLEG (IX. 24.–X. 22.) Lendülete továbbra is töretlen. Tudja, hogy főnökére is sok munka vár, ezért is szeretne segíteni. A végeredmény jónak ígérkezik.

SKORPIÓ (X. 23.–XI. 22.) A Skorpióban járó Vénusz miatt zavarba ejtően temperamentumossá válik. Párja már rég látta ilyennek. Képes lesz őt újra elvarázsolni.

NYILAS (XI. 23.–XII. 21.) Hosszú várakozás után lelkesen kezd neki egy régóta érelődő tervének. Határozott formát öntenek elképzeléséi, amelyekért annyit küzdött.

BAK (XII. 22.–I. 20.) Remek ötletei vannak, és tele van tettvágygal, illetve alkotó erővel. Minden körülmények között maradjon hű önmagához. Szerénységgel fogadja a sikert.

VÍZÖNTŐ (I. 21.–II. 19.) Szövetségeseiket kell találnia ahhoz, hogy régen dédelgetett álmát meg tudja valósítani. A lehetséges társakkal azonban bizalmatlan. Győződjön meg képességeikről.

HALAK (II. 20.–III. 20.) Különösen érzékeny a mai napon. Elég egy rossz szó vagy megjegyzés, és máris visszavonul. Kikötéstalan vitába ne keveredjen.

***	ALAP RÉSZE	LEÍRÓ ÖSSZE	KIRÁLYTÓL KAPOTT DÍRTÓK TÁJAJZOMOSA	LEITER	RENDEZŐ	MEGJELENTETŐ	HALÓHELYEI KEZÍTŐ	TOMMY – JAMES SZÍNHÁZ	BEKÉRÜLŐ ORSZÁG
OLCHÓ									
DEL DRAGÁK				HERLE AFRIKAI					
ILMOROS TÖRTÉNET				IRÁNYMUTATÓ		ANGOL KÖNYV FÖLDÉSI			
TÓLÁRÉK								HUMOR	BEKÉRÜLŐ
***	DECENT	BEKÉRÜLŐ						OLCHÓ	TÖRTÉNET
BOK	NYILAS	SKORPIÓ			NYILAS	SKORPIÓ			
REGIS	OROSZLÁN						A SZŰZ	NYILAS	NYILAS
NYILAS								BEKÉRÜLŐ	NYILAS
NYILAS									

új magyar szó

Szerkesztőség és kiadó: 013 701 Bukarest, P-ja Presei Libere nr. 1, corp B, etaj III, cam. 342-353 Telefon: 031/405-4088, Fax: 021/317-8847, E-mail: office@maszol.ro

Mb. felelős szerkesztő: Salamon Márton László

Vezető szerkesztő: Cseke Péter Tamás

Vezető publicista: Agoston Hugó

Főmunkatársak: Biró Béla, Gyulay Zoltán, Székedi Ferenc, Szűcs László

Szerkesztők: Moldován Árpád Zsolt (Aktuális) Bogdán Tibor (Hátér) Baló Levente (Kultúra) Szakács Zsuzsanna (Gazdaság) Turós-Jakab László (Sport) Farkas István (Média) Orosz Anna (Életmód) Szonda Szabolcs (Színkép)

Olvasszerkesztők: Osváth Annamária, Nyágyuly András

Tudósítók: Antal Erika – 0788-760573 (Marosvásárhely), Sipos M. Zoltán – 0728-780582 (Kolozsvár), Totka László – 0788-715848 (Nagyvárád), Horváth István – 0747-517574 (Csíkszereda), Baloga-Tamás Erika – 0746-375775 (Székelyudvarhely), Kovács Zsolt – 0788-715766 (Sepsiszentgyörgy), Mayla Júlia – 0745-682401 (Beszterce), Sike Lajos – 0788-715687 (Szatmárnémeti), Tamás András – 0744-781709 (Nagyenyed)

Fotóriporter, képszerkesztő: Tofán Levente

Grafikus: Horváth István

Tördelészerkesztők: Lőrinc Imola, Szabó Ildikó Erzsébet

Kiadja a Scripta Kiadó Rt.

Terjesztési menedzser: Bérés Attila – 0788-318353

Területi megbízottak: Baricz István – 0788-488739, Keresztes Csaba – 0746-100830 (Gyergyó), Tósa András – 0788-715481 (Kolozs, Szilágy)

Jogtanácsos: Czédly József

Hirdetési ajánlat a honlapon és a szerkesztőségben. Előfizethető a Román Postánál (katalógusszám: 19302), közvetlenül a szerkesztőség-nél és előfizetés-szervezőknél. Magánterjesztők forgalmazzák.

Előfizetési díjak: 1 hónapra 15 lej, 3 hónapra 38 lej, 6 hónapra 75 lej, 12 hónapra 148 lej

Nyomda: Garamond (Kolozsvár)

ISSN 1841-5520

Az Új Magyar Szó bármely részének másolásával kapcsolatos minden jog fenntartva. Értetlenségeket átvenni csak az Új Magyar Szóra való hivatkozással lehet. A szerkesztőség fenntartja magának a jogot, hogy a beküldött leveleket rövidítve, illetve szerkesztve közölje.

Lapunk megjelenését támogatja a

Csík fogadja az Acélbikákat

Jégkorong

ÚMSZ

▶ Ma indul a közös magyar–román jégkorongbajnokság, a MOL Liga döntősorozata, amelyben a HSC Csíkszereda és a Dab.Docler Dunaujváros vív egymással négy győzelemig tartó párharcot.

Az alapszakaszgyőztes HSC akár négyszer is játszhat otthon, ám ha hetedik találkozóra kerülne sor, akkor annak Dunaujváros ad otthont január 26-án. Az alapszakaszban az újjvárosiak otthon kétszer (3-1 és 3-2), egyszer Csíkszeredán diadalmaszkodtak (2-1), egyszer pedig hazai jégen győzött az HSC (büntetőekkel 3-2). A Csíkszereda az elődöntőben a címvédő Vasast úgy búcsúztatta összesítésben 3-1-gyel, hogy egyik meccs sem dőlt el az alapjátékidőben, azaz 60 perc alatt. A Dab a Miskolcot ejtette ki 3-0-val. Érdekes, hogy a HSC az alapszakasz 16 meccsén kétszer kapott ki hazai jégen (egyszer éppen az Acélbikáktól), ugyanakkor a dunaujvárosiak csupán egyszer szenvedtek vereséget odahaza, meglepő módon, az utolsó Steaua Rangerstől. Ma és holnap Csíkszeredában játszanak, 18-án és 19-én pedig Dunaujvárosban. Az esetleges ötödik mérkőzés január 22-én, a hatodik pedig 23-án lesz a székelyföldi városban. A hetedik találkozó színhelye Dunaujváros lenne január 26-án. ◀

Indul a harc a palánkok alatt

Kosárlabda

Turós-Jakab László

▶ A hét végén rajtol a férfi kosárlabda-bajnokság visszavágóinak sorozata. A téli szünetben csak négy csapat nem változtatott összetételén, a Kolozsvári U-Mobitelco BT, a Nagyvárad CSM, a CS Otopeni és az újonc Politehnica Iași, ahol továbbra is komoly anyagi gondok vannak. A BC Argeș Pitești leigazolta Bojan Grubisicsot, a Temesvári BC pedig az amerikai Nicolas Covington helyére visszahozta Rade Dzambicsot. Az Energia Rovinari elvesztette válogatott bedobóját, Andrei Căpușant, aki Marosvásárhelyre igazolt. A BC Mureș másik újdonsága Covington, miután Déri Csaba lemondott Gytis Sirutaviciusról, Eddy Barlow Mayfieldről és Daniel Pătruról. Az újonc Csíkszeredai Hargita Gyöngye BC játékoskerete is változott, elment Chris Rodgers, Bogdan Drăguș és Vajda Attila, érkezett Jonathan Huffman és Clevin Hannah. A Steaua Turabo Courtney Fortson, Uros Lucsics és Rob Turner helyett Ivan Tomeljakot, Theron Smitht és Gregor Hafnart igazolta le, míg a szintén fővárosi CS Municipal szerződést bontott Dzambicscsal, Justin „Boomer” Herndonnal, Dan Waterstradttal és Cezar Stănescuval, s leigazolta

A férfi kosárlabda-bajnokság visszavágóinak sorozata a hét végén rajtol

Jamaal Smitht, Ray Kraemert és Shawn Taylort. A Nagyszebeni CSU Atlassib három újdonsága Herndon, Stefan Atanackovic és Milos Markovics, a négy távozó pedig Jaryd Loyd, Arturas Masiulis, Andrei Dohi és Gheorghe Tănase. A SCM U Craiova idegenlégiósait cserélte ki, Tommie Liddell, Brock Gillespie és Jermont Horton

jött, míg a Milorad Perovics szerb edzőt megszerzett Mihai Popával, Alex Brassói CSU Cuadripol hazaiakkal erősített, Dohival, szerb edzőt megszerzett Mihai Popával, Alex Brassói CSU Cuadripol ha-

Két értékcsoporthoz a nőknél

A női bajnokság két értékcsoporthoz folytatódik. Az A1 csoportban szombaton SCM CSS Craiova–Sepsi BC; Szatmárnémeti CSM–CST Alexandria; Temesvári BCM Bega Danzio–Aradi ICIM- és Buk. Rapid–Buk. Olimpia-, az A2-ben pedig Kolozsvári U–Național Iași-, Gyulafehérvári LPS–Brassói Galactica- és Sportul Studențesc–Nagyvárad CSM U-mérkőzéseket rendeznek.

Vladimir Mihajjal. A táblázat élén álló csapatok két-két újdonsággal vágnak neki a tavaszi idénynek, a Medgyesi Gaz Metan Patrick Marcuval és Damien Kinlochhal, a bajnoki címvédő CSU Asesoft Ploiești pedig Ike Okoye-val és Cezar Stănescuval erősített.

A 16. forduló szombati mérkőzései közül a TVR 3 választása a CSU Asesoft–CSU Atlassib-rangadóra esett, amelyet 18 órai kezdettel közvetít élőben. Ősszel 87-80-ra nyertek a ploieștiiek Nagyszebenben. A további műsor, zárójelben az őszi eredmények: BC Argeș–U-Mobitelco BT (69-88), Steaua–Csíkszereda (67-65), CS Municipal–Nagyvárad (82-91), CSU Cuadripol–Gaz Metan (42-129), Poli Iași–CSM U Craiova (67-80). A vasárnapi Temesvár–BC Mureș-rangadót 19.30-tól közvetíti felvételtől a TVR 3, a nap másik mérkőzése az Otopeni–Rovinari (78-75) találkozó.

Az ideai előkészületi mérkőzéseken: Debrecen–Temesvár 59-86, BC Mureș–Gaz Metan 61-98, CSU Atlassib–BC Argeș 95-83, CS Municipal–CSU Asesoft 75-79, Nagyvárad–Temesvár 85-91, Gaz Metan–BC Mureș 111-91, U-Mobitelco BT–Nagyvárad 82-79, BC Mureș–CSU Atlassib 84-91, SCM U Craiova–Energia 64-75, Steaua Turabo–CS Municipal 77-67, BC Argeș–CSU Asesoft 74-72. ◀

Az első Grand Slam-torna

Tenisz

T. J. L.

▶ Hétfőn, Melbourneben, elrajtol az idei első tenis Grand Slam-torna, az Australian Open. Románia népes küldöttséggel képviselteti magát, Victor Hănescu (52. a világranglistán) mellett Alexandra Dulgheru (30.), Simona Halep (78.), Gallovits-Hall Edina (80.), Monica Niculescu (86.) és Sorana Cîrstea (94.) is főtáblás és ma megismeri első fordulóbeli ellenfelét. A selejtezőkben a fiúk már az első körben kiestek, Victor Crivoit a német Denis Gremelmayr (2-6, 6-3, 3-6), Adrian Ungurt pedig a kanadai Frank Dancevic (2-6, 3-6) győzte le. Raluca Olaru a dél-koreai Csin-a Li, Irina Begu az ausztrál Tammi Patterson, Elena Bogdan az amerikai Lauren Albanese, Mădălina Gojnea a kínai Szinjun Han, Liana Ungur pedig az amerikai Sloane Stephens ellen kezd.

A magyar színeket csak a nagy formában levő Arn Gréta (58.) képviseli, miután Szávay Ágnes sérülése miatt későn kezdte meg a felkészülést és csak februárban versenyez. Csakúgy

mint Czink Melinda, aki hosszú ideig lovaglózom-sérüléssel bajlódott. A fiúknál Balázs Attila (193.) nem élt a lehetőségekben való indulás lehetőségével.

A legnagyobb hiányzó a címvédő Serena Williams, aki sérült. A világelső dán Caroline Wozniackinak nem megy idén, az orosz Vera Zvonarjova is hullámozóan szerepel, így a bombafórmában teniszező belga Kim Clijsters, szívós honfitársnője, Justine Henin, vagy a hazai lány, Samantha Stosur juthat el a csúsig. A férfiaknál az ötödik diadalára készül, címvédő Roger Federer, valamint a világelső spanyol Rafael Nadal álmöntője várható. A svájci az utóbbi hetekben ismét elképesztően játszik, Dohában éppen Nadalt legyőzve nyert, a szakemberek mégis a mallorcai felé hajlanak. Már csak azért is, mert közel áll minden teniszező legnagyobb álmához, azaz a szorosban megnyert négy Grand Slam-tornához. A két világsztár terveit a skót Andy Murray, a szerb Novak Djokovic, az orosz Nyikolaj Davigyenko és a svéd Robin Söderling is kereszttől húzhatja, de ez kevésbé valószínű. ◀

Dakar: Al-Attijah megugrott

Rali

Hírösszefoglaló

▶ A Copiapo és Chilecito közötti, 860 km-es 10. szakaszának eredményei három kategóriában is tisztázták a dolgokat, a kamionok kivételével mindenhol sejtették a 33. Dakar-rali győztesét.

A motorosoknál az összetettben vezető spanyol Marc Coma (KTM) úgy vert közel tíz percet a tavalyi győztes Cyril Despres-re, hogy a KTM-es francia az élen szárgulva tévedt el! Despres végül megtalálta a helyes utat, de eközben annyi időt vesztett, hogy immár 18:10 percre van Comától. A 10. szakaszt az ötödik helyen zárt chilei Francisco López Contardo (Aprilia) valamivel szakemberek mégis a mallorcai felé hajlanak. Már csak azért is, mert közel áll minden teniszező legnagyobb álmához, azaz a szorosban megnyert négy Grand Slam-tornához. A két világsztár terveit a skót Andy Murray, a szerb Novak Djokovic, az orosz Nyikolaj Davigyenko és a svéd Robin Söderling is kereszttől húzhatja, de ez kevésbé valószínű. ◀

Most a 19., de hátránya az előtte álló két chileivel, Prohensszel és Gouet-vel szemben behozható a hátralevő három szakaszban. A brassói Marcel Butuza

Nasser al-Attijah

(KTM) a 73. helyen ért célba, és az összetettben a 65. pozíciót foglalja el.

Az autósoknál a balszerencse továbbra is üldözi a kétszeres ralivilágbajnok Carlos Sainzot. A spanyolnak ebben a szakaszban is ki kellett ásnia a homodúnékből Volkswagen Race Touaregét, emiatt csak ötödik lett, és további 9:19 percet vesztett élen álló csapatársával, Nasser al-Attijahal szemben, aki a negyedik helyen zárt. A szakaszgyőzelmet a további napokban konstansan jól teljesítő dél-afrikai Giniel de

Villiers (Volkswagen) szerezte meg a lengyel Krzysztof Holowczyc (BMW) és a francia Stéphane Peterhansel (BMW) előtt. Az összetettben al-Attijahék 12:37 perccel előzik meg Sainzékát és 46:57 perccel De Villiersékét.

Szoros befutással az argentin Jorge Santamartina nyerte a quadok versenyét, honfitársa, Sébastien Halpern csak 8 másodperccel maradt el tőle. Az összetettben az argentin Alejandro Patronelli már hűtheti a pezsgőt, hiszen több mint 71 perccel áll Halpern és 2:46 órával a szintén yamahás cseh Josef Machacek előtt.

A kamionoknál Csaginék nyerték a szakaszt Kabirovák előtt és ismét ők vezetnek az összetettben, 17:27 perccel. Mindenképpen Kamaz-siker lesz, hiszen az összetettben ez a márka a harmadik, Nyikolajevék révén.

Tegnap a Chilecito és San Juan közötti 786 km-t teljesítette a mezőny, 622 km-nyi gyorsasággal. Ma a 12. szakasz van műsoron, a San Juan és Córdoba közötti 678 km (motorok, autók, quadok), illetve 571 km (kamionok), szombaton pedig a befutás, a Córdoba és Buenos Aires közötti 826 km, 181 km-nyi gyorsasággal. ◀

Röviden

Robertson maradt hirmondónak

Az ausztrál világbajnok Neil Robertson (2.) az egyedüli versenyben maradt favorit a londoni sznűker mestertornán miután az utolsó nyolcadöntőben Jamie Cope (13.) 6-3-ra legyőzte a szintén angol Shaun Murphyt (5.). Miután a Masters International korábbi győztesei közül Stephen Hendry (6 győzelem Londonban), Ronnie O'Sullivan (4), John Higgins (2), Mark Williams (2) és Mark Selby (2) is kiesett, idén biztos új név kerül tiszteletábrára. Tegnap a kínai Ding Junhui (4.) elsőként juott a legjobb négy közé a skót Graeme Dott (10.) elleni sima 6-2-vel, a Mark King (16.)–Jamie Cope (13.) negyedöntő lapzárta után kezdődött.

Női kézilabda, 11. forduló

A női kézilabda Nemzeti Liga 11. fordulójának műsora: ma: Zilah–Déva és Oțelul–Rulmentul szombaton: Buzău–Tomis. vasárnap: Brăila–Kv. U-Jolidon, CS Municipal–Resicabánya, Roman–Oltchim és Nagybánya–Craiova.

Valószínűségek összjátékában

Dr. Györfi András belgyógyász szerint a fejlődés motorját, a tudást folyamatosan üzemanyaggal kell ellátni

Interjúalanyunk úgy véli, az orvostudomány tárgyát, az emberi szervezetet sokoldalú megközelítés révén lehet vizsgálni, ezen a területen a megismerési folyamat lezárhatatlan. Szerinte a matematika és fizika eszköztárát is alkalmazni kell e célból, így szakíróként épp utóbbit választotta Kalandos fizika című, hamarosan megjelenő könyve témájául. Munkája célja, hogy rávilágítson a modern fizika alapfogalmaira – amihez az olvasó képzelőerejét is igénybe veszi. Főként erről kérdeztük a diagnosztikában sajátos szabadalmat, a mesterséges intelligencián alapuló eljárást kidolgozó beszélgetőtársunkat.

Ágoston Hugó

► Arra kérem, bukaresti zsenge éveiről, családi hátteréről mondjon néhány szót.

– Megengedték, hogy gyerekfejjel édesapámnak a matematikus kollégáival vívott sakktábláitól maradtunk itt, aki családorvosi praxist működtet a városban. A gyerekek már kikerültek a szülői házból: lányom neurológus rezidens Marosvásárhelyen, a fiam pedig a kolozsvári Műszaki Egyetem hallgatója.

► Relativitáselmélet, számelmélet – miért nem egy matematikussal vagy fizikussal beszélgetek most az ön személyében? Miért orvosit végzett?

– Az orvosi egyetemet el lehet végezni – de e hivatás elsajátításának folyamata lezárhatatlan. Ez egy folyamatosan változó tudományág, vizsgálati tárgya a jelenleg ismert legbonyolultabb struktúra: az emberi szervezet, melynek megértésére csakis a multidiszciplináris, sokoldalú megközelítés lehet alkalmas. Meggyőződésem: a nagyon komplex szervezetek működésének feltáráshoz szükséges bevetni a modern matematika és fizika fegyvertárát is.

► Önnek cikkei, újításai és szabadalmi vannak az or-

vosi diagnosztikában. A húrelméletnek ebben hogyan vette hasznát?

– A húrelmélet főszereplői roppant hajlékony szerkezetek. Ugyanaz a húr, különbözőképpen rezegve, más és más részecskék jelenlétének érzékelését képes kiváltani a vele kölcsönhatásba lépő rendszerekben. Hasonlóképpen egy beteg vizsgálata során felbukkanó tünet jelenléte, illetve intenzitása – aszerint, hogy milyen más tünetekkel társul – különböző diagnózisok valószínűségét befolyásolja. A szabadalmam tárgyát képező, mesterséges intelligenciát szimuláló rendszer ezeknek a valószínűségeknek a meghatározására ajánl algoritmust. Tehát nem maga a húrelmélet alkalmazható a diagnosztikában, hanem egyes, alapvető elveiben hasonló összefüggésszerek ismerhetők fel az említett folyamatokban, amelyek valószínűségek összjátékaként vezetnek a megoldás, azaz a diagnózis felállítására.

► Szokatlan helyzet: gyakorló belgyógyász főorvos ötvenévesen könyvet ír a modern fizika legújabb elméleteiről, méghozzá kaland-, illetve meseregénynek álcázva azt. Mi készítette erre?

– Egyetemi tanulmányaim elvégzésére sikertelenül próbáltam megérteni a dolgok működésének megértését célzó kíváncsiságomból. Azt tapasztaltam, hogy a körülöttünk látható jelenségek igazi mozgatórugói más világokban találhatók. Ebben az értelmezésben a különböző világok közötti választóvonalat a nagyságrendbeli eltérések határozzák meg: térbeli és komplexitásbeli tartományokat ismerhetünk fel, amelyek sajátos törvényszerűségeket mutatnak. A szemünkkel látható világ megismerésén túl berzenkedik a kvantumos

világ furcsaságai vagy a kozmológia időskálái miatt, pedig modernnek nevezett korunk technikai vívmányainak működése, de a földi életnek a kialakulása is végeredményben a kvantummechanika – sőt, a húrelmélet – parányinak emberi ésszel alig felfogható számú és komplexitású összjátékából alakult ki.

► Honnan származik a könyv megírásának ötlete?

– A történet a '90-es évek végére nyúlik vissza, amikor kis-kamasz fiam kedvetlenül jött haza az iskolából, hogy már megint fizikát kell tanulnia. Merthogy unalmas, mondta. Elővettük a tankönyvét, és be kellett látnom, igaz van: képletek megtanulására és alkalmazására helyezték az akkori tananyagban a hangsúlyt. Ezért megpróbáltuk egy kicsit személyesebbé tenni a fizikai mennyiségekkel való kapcsolatunkat, amire az akkoriban felgyorsuló internet is segítségünkre volt. Attól kezdve már nem volt unalmas a fizika, sőt, mostanában Algnon lelkivilágát is a magaméhoz közelebbinek érzem, ha végzős évfolyamot koptató fiam hazalátogat. De az akkoriban felhalmozott ismeretanyag valamiféle formát öltött bennem, egyes részletei egy helyi újságban is megjelentek – ezek kedvező fogadtatása érlelte meg azt a gondolatot, hogy talán egy ismeretterjesztő jellegű könyvvel is próbálkozhatnék, amely a különböző nagyságrendű világok kapcsolatának területére vezet.

► Gondolja, hogy van igény, érdeklődés ilyen jellegű kísérletek iránt?

– Lennie kell. Az emberi társadalom fejlődésének motorja – eltérően minden más ismert fajtól – a tudás. E motor fejlesztése természetesen nem maradhat el a kormánykerék és az úthálózat megismerésétől és korszerűsítésétől.

Fotó: Györfi András személyes fotótárából

től, különben nekimegyünk az első fának, vagy – ha felhagyunk a metaforákkal – és ökológiai és klímakatasztrófának vagy atomháborúnak. Ehhez a képletes motorhoz szándékszem egy csepp üzemanyaggal hozzájárulni a *Kalandos fizika* révén.

► Könyve mondhat újat annak az olvasóközönségnek, amely ismeri Hawking, Penrose, Kaku vagy sok fizikai Nobel-díjas tudós magyarul is kapható, hasonló témájú műveit?

– Három dolog merül fel bennem a kérdés kapcsán, három olyan értelmezés, amelyet maga a kérdés nem tartalmaz ugyan, mégis megemlíteném ennek kapcsán. Először is: Don Quijote szerintem több volt, mint egy kóbor és kissé ütődöttnek látszó lovag. A modern fizika Szent Grálját, a Nagy Egyesítő Elméletet sok fizikus keresi Einstein óta. Néhányuk sorsa, jelleme Cervantes mester tollára kíváncsokra. Nos, Dulcinea helyett könyvemben egy bájos graviton az útitársunk, aki kétszer for-

dul meg a tengelye körül, ha egyet pördül, mint bármelyik jólnevelt kétszínű bozon – és meglepő kalandok során kaulauzolja az olvasót a parányok, majd az eónok világába. Másodsorban vitatnám azt az álláspontot, hogy Erdélyben Brassai Sámuellel a polihisztorok kora lejárt. Az előtünk tornyosuló problémák leküzdésére muszáj herkulésekké: bizonyos mértékben polihisztorokká kellene mindannyiunknak válni. Természetesen elismerem, hogy csak egy szakmát vagy hivatást képes valaki csúcsonként művelni – de emellett legalább középszinten ajánlatos lenne ismerni néhány más tudomány- vagy iparág alapjait és fejleményeit. Harmadsorban Einstein egy sejtését vitatnám, éspedig abban a tekintetben, hogy az emberi elme nem alkalmas a Természet végső lényegét megismerni, mert azt valamiféle titokzatos fátyol mindig eltakarja, bármerről próbálna az ember kutakodni. A valóság tényleg hajlamos fűtyülni arra, hogy felfogóképességünk korlátain belüli

bonyolultságú megoldásokat alkalmazzon a természeti jelenségek megvalósítására. De véleményem szerint ez nem a Természet hibája vagy titokzatosságra való hajlamának következménye, hanem egy olyan kihívás, amely felfogóképességünk kiterjesztésére kell hogy ösztönözzön. És ha egy feldobott alma leesése nem magyarázható három térdimenzió használatával, akkor meg kell szoknunk együttélni azzal a ténnyel, hogy a leeső alma egy negyedik térdimenzió létének kísérteti alátámasztása. Végül, hogy a kérdés lényegére is válaszoljak: igen, a könyvben vannak új elképzelések is, miszerint nemcsak a gravitációs kölcsönhatás írható le térgörbületként, hanem az elektromágneses és nukleáris kölcsönhatások is felfoghatók ilyen módon. De e gondolat továbbfejlesztése és az extra dimenziókkal való kapcsolata egy következő kiadványban várható – a *Kalandos fizika* csupán az alapokkal foglalkozik.

Folytatása a 2. oldalon

Dr. Györfi András (1960, Bukarest)

Orvos, szakíró. A marosvásárhelyi Orvosi és Gyógyszerészeti Egyetemen szerzett diplomát 1986-ban. Rövid általános orvosi, majd mentőorvosi praxis után belgyógyászati szakképzésre nyert felvételt. 1991 óta belgyógyász a margittai Városi Kórházban, 1995-től főorvosként dolgozik az osztályon, a járóbeteg-ellátóban és Doppler ultrahang-diagnosztikával is foglalkozik. 2008-ban kapta meg a Találmányi Hi-

vatal szabadalmi oklevelét egy olyan új eljárás kidolgozásáért, amely a mesterséges intelligenciának az orvosi diagnosztikában való alkalmazását teszi lehetővé. A modern fizika alapjainak autodidakta elsajátítása után, a margittai Rotary Klub tagjaként, ismeretterjesztő előadássorozatot tartott, és ennek alapján a helyi *Civitas* újságban több cikket közölt. Megjelenés előtt álló könyve, a *Kalandos fizika* ezekre épül.

Oldalnézet

Kis magyar történet

Krebsz János

A regénnyel is és a történelemmel is bajban vagyunk.

A szövegközpontú próza erősen háttérbe szorította a történetközpontút, illetve félig-meddig száműzte a magas kultúra ormairól. Olyasmi zajlott le, mint a költészetben korábban: a rím, a zene, a csengés-bongás száműzetett a komoly költők eszköztárából, ilyesmit a gyermekeknek szóló versekben és a reklámszlogenekben, slágerekben használnak a szerzők, akiknek inkább iparos a minősítése, mint művész. A mesélhető történettel próbálkozó szerzők hasonlóképpen perifériára szorulnak, műveik lektúrnak, nagyobb siker esetén ponyvának számítanak, s ezek a könyvek régi, jól bevált receptek alapján íródnak.

1956 és a szocializmus feldolgozása az irodalomban megintcsak kétfedélű és duplacsavaros zavart tükröz. A könyvtárak polcain még fellelhető a Kádár-korszak nagyobbrészt „nem beszélünk róla, de áthallásosan ott van a történetek mélyén” megközelítése, amely a rendszer-váltással egyszerre lelepleződött, kiürült, érdektelenné vált, s a fordulatot megelőző és követő évtizedben megszülettek az általában személyszerű feldolgozó memoárok, irodalmi igényességgel megfogalmazott visszaemlékezések. Ez utób-

biak, a hivatalos politikai irányvonallal egyetértésben, megpróbálnak hőstörténetet faragni, nemzeti emlékezetet építeni, dicsőséges legitimációt teremteni.

Miért nincs '56-nak méltó irodalmi feldolgozása? – tesszik fel időnként a kérdést esztéták és irodalomtörténészek. Aztán meg is adják saját ideológiai, történeti beállításuk szerint a pontos választ. Nincs, mert a barikád mindkét oldaláról köztünk vannak a túlélők, nem egységes a nemzeti emlékezet. Nincs, mert véget ért a nagyregények korszaka, ahogy a hősi eposz is idejémtúltta vált a szerzők és olvasók izlésvilágában. Nincs, mert már nem hiszünk a hősökben, hibákból és érényekből összegyűrt egyveleg minden ember. Nincs, mert túl sokat tudunk az eseményekről, s már nem lehet úgy kifényesíteni a családi ezüstöt, mint tette egykoron Jókai.

Lektúr vagy paródia?

Ebben a jól körülírt lehetetlenben tett Spiró György egy reménytelen kísérletet: regényt írt ötvenhatról, *Tavaszi Tárlat* címmel (Magvető, Budapest, 2010). Hagyományos történetmesélőt, egy központi szereplővel, valós helyszínnel és aprólékosan lenyomozható eseményekkel. Az ötvenhetes, műcsarnokbeli képzőművészeti kiállítás szervezése zajlik, amelyen bemutatkozhatnak

a hazai avantgárd művészek is, nem csak a szocialista realizmus addig kedvelt alkotói. A későbbiekben oly szépen kibontakozó kádári politika korai modellje: kicsit előrébb merészkedik, enged a fékeken, aztán visszavonulót fűj, megpróbálja a palackból kiengedett szellemet visszatuszkolni.

Spiró passzív hőst választ, a regény főszereplője az októberi események idején aranyér-műtéten esik át, kórházban tölti a mozgalmas napokat, gyanú sem merülhet fel, hogy valamelyik oldalon részt vett az történetekben. Mégis megjelenik a neve egy újságban, amelyben egy, a forradalmat előkészítő összeesküvés szereplői sorolódnak. A regény folyamán nem derül ki, hogy va-

laki bele akarta-e keverni a nevét, vagy elírás, sajtóhiba történt. A konzolidáció természetrajza lelepleződik: hőstünk körül megfagy a levegő, még igazolást sem tudszerezni arról, hogy az adott időszakban kórházban tartózkodott.

A kritikai fogadtatás vegyesnek nevezhető. Szocialista lektúrnak címkézik a regényt, mert az az egy tagadhatatlan, hogy olvasmányos, a gyakorlott olvasó egy nekirugaszkodással végez vele. Valóban nehéz eldönteni, hogy a szocialista realizmus egyfajta paródiáját (utánérzését) olvassuk-e, vagy Spiró tudatosan használ egy egyszerűsített nyelvet, egyenes vonalú cselekményt, egyszemélyes nézőpontot, a történelem forgatagába került

kisemberét, aki csak bölcsen túl akarja élni a mozgalmas korokat, s az is tudatosnak tűnik, hogy az író gondolatai szétválaszthatatlanul összefonódnak a főhős belső világával, ezáltal a világlátás és történelemszemlélet is meg lehetőségen laps. Nincs katarzis és nincs megvilágosodás, ha csak azt nem tekinthetjük annak, hogy a kisiskolás gyermek '57 május elsején (tudjuk, amikor milliók tömeg egyeztet ki Kádárral és rendszerével), egy moziélmény után megfogalmazza az iskolában belesulykolt igazságok nyelvén a szocializmus perspektivikus nagyszerűségét.

Úgy tűnik, Spiró a *Fogság* nagy közönségsikerét követi ebben a regényben is. Olvasóbarát könyvet ír, áttekinthető mondatokkal és cselekménnyel, a kritikusok és az olvasók ügyis kiolvassák belőle a nekik szóló üzenetet. Walter Scott óta a bevált történelmi regény receptje ez: válassz egy izgalmas történelmi kort, helyezz bele egy szereplőt, aki véletlenül sem alakítja az eseményeknek, de forogjon azokon a helyszíneken, ahol a világ zajlik. Krónikás és átélő, belülről ábrázolt gubanc, amelynek néhány szála plasztikusan megjelenik. A Jézus-történetnek is tekinthető *Fogság* esetében színes történelemkönyv az eredmény, amelyben valaki szépen becsomagolta azokat az ismereteket, amelyek-

ben mi is szívesen elmélyednénk, ha lenne időnk búvárkodni, kutatni, elemezni. '56 ügyében, megítélésében nem ennyire egyszerű a helyzet. Se a hőstörténetet, se a kritikai megközelítést nem viseli el a jelenlegi közvélemény. Meghagyja dal-szerzőknek, másodosztályú rímfaragóknak, udvari szerzőknek, akik díjakat kapnak ezért, de nem jutnak el a széles olvasóközönséghez. Spiró sem foglal állást, sőt, igazából nem is '56-ról szól a regény, hanem a konzolidáció kezdetéről, amely bizonyos értelemben sikertörténetként értelmezhető. Nem esik szó lincselésekről a sajnálatos események idején, és nem kerülnek szóba a kivégzések a megtorlás napjaiból. Julien Sorel jut eszünkbe, aki a waterloói csataterén megkérdez valaki szemelovagló, hogy valóban csata-e az, ami körülötte zajlik.

Kaptunk egy regényt, egy olvasmányt jelenlegi rendszerünk legitimációs történelmi bázisáról, amelyben a magyar nép tétován és előrelátó szemellenzővel elfogadja a hősiesség nélkül megvalósítható jövőképet. Csupán igazodni kell az irányvonalhoz, s nem árt, ha van egy-két jó emberünk a nagykutya között. Spiró megírta a véleményét, ami csak egy a lehetséges olvasatok közül – amint azt az irodalomtudomány frissebb elméletei tanítják.

Úgy tűnik, legutóbbi regényével (*Tavaszi Tárlat*) Spiró György a *Fogság* közönségsikere által vágott csapáson halad

Szántó T. Gábor
Perspektíva

A Kolozsvári Magyar Színház művészeinek

Ahogy kibontódik az esély,
habár sorsa kalitkája zárva,
a törzs árnyékából kilép a személy,
fénypászma zuhan a kurtinára.

Tekintetében megvillan egy állat
kétségbeesett, néma pillantása,
nem törzs, nem személy, a fáj
ítéltetett benne kihalásra.

Erős várad a nyelv mit ér,
ha semmi nincs, mi mondható?
Akolmelegben is vacog, ki él.
A semmi van. Ez a való.

Régi barátaim
(Kavafiszüidé)

Barátaim, kik vagyont szereztek,
méltóságot, stallumot, elhíztak.
Gyakran kínozza őket köszvény,
álmatlanság, borongó hangulatok.

Megértem őket. Míg gyors hírnevet akartam,
míg akartam bármi többet,
azon túl, hogy kimondjam,
ki vagyok, mit érzek, s mit gondolok,
sokat hánykolódtam én is,
éjszakáim gyakran voltak
bizonytalansággal terhesek s álmatlanok.

Am mióta csak azt írom,
mi a szívemet nyomja,
könyvemben telnek az éjszakák,
s könyvemben telnek a nappalok.
Egykedvűen és elnézően
figyelem hajdani barátaimat.
S ami a fő: álmodom nyugodt.

Valószínűségek összjátékában

Folytatás az 1. oldalról

► Azt tudjuk, hogy a legmodernebb fizika meglehetősen elvont és nem kevésbé eklektikus. De azért a vikingeket összehozni a repülő szőnyeggel, amely azért inkább az arab mesevilág része – nem túl merész egy kicsit?

– A vikingek a drakkarjaik okán kerültek a történet középpontjába: ezek nem fából vaskarika hajók voltak, hanem olyan járművek, amelyek nemcsak a mélytenger felől, de a partmenti füzek alatt settenkedve is alkalmaztak voltak meglepni a gyanútlan parti népeket. Ez a fajta sokoldalúság kell hogy jellemezze azt a Nagy Egyesítő Elméletet is, amely majd a kvantummechanikát az általános relativitáselmélettel összeegyezteti, hogy rajtaütessünk a négy kölcsönhatás rejtett összefüggéseire. De mivel ezek az összefüggések magasabb számú dimenziókban valósulnak meg, kézenfekvő, hogy a drakkarokat olyan anyahajókká kell előléptetni, amelyek egységségi felsőbb dimenziókba is léphetnek. Mivel a cselekmény kozmológiai okokból

1054-ben játszódik – amely a Bika csillagképben történt szupernóva-robbanás földi észlelésének ideje –, a viking anyahajót kiegészítő csapat-szállítót az akkoriban dokumentált repülő járművek korlátozott listájából kellett kiválasztanom.

► Cseles...

– A könyv lapozgatása során a képzelőerőt is mindig készenlétben kell tartani, mert az olvasót egy kalandos és mitikus vadvízi túrára invitálom, ahol a fizika nagy fejezetei szinte véletlenül tárják fel titkaikat egy-egy rajtaütés vagy tengeri vihar vagy egyéb körülmény felbukkanása során keletkezett kalambójában. A részletesen és – történelmi, illetve ógermán mitológiai szempontból – dokumentáltan bemutatott kerettörténet azok számára is olvashatóvá teszi a könyvet, akik az általános relativitáselmélet tenzoraival nem óhajtanak szorosabb ismeretséget kötni – de a váratlan, humoros, itt-ott majdnem frivol fordulatok, szójátékok, valamint a kvízkérdések megoldásaira való utalásokra való vadászat során

még az is előfordulhat, hogy figyelmetlenségéből ezek az olvasók is belenéznek a tenzor-tangó tánclepedéit taglaló történetbe.

► Erdélyben magyarul fizikai jellegű ismeretterjesztő könyvet írni kalandos vállalkozás lehet, hogy a könyv címét parafrazáljam...

– Kalandos – de nem lehetetlen. Először is egy lektort kerestem: ismeretlenül felhívtam a Babeş-Bolyai Egyetem Fizika Karának a professzorát, dr. Nagy Lászlót, hogy átnézné-e a kéziratot. Nemcsak alaposan átnézte, hanem hasznos tanácsok és kiigazítások sokaságával hozta a fizika mai hivatalos álláspontjával egyező állapotba – ahol pedig a szerző álláspontja ettől különbözik, lábjegetben került megjelölésre. Később grafikust kellett keresnem, mert a könyvben a képleteket ábrákkal helyettesítem, és az időülátáció vagy az Ősrobbanás képi megjelenítése eléggé fogós rajztéma. De Papp Gábor margittai festőművésznék csupán annyi volt a kérdése, hogy ceruzával vagy tussal rajzoljon-e. Végül a szer-

kesztés, kiadás és nyomdai munkálatok következtek, amelyekre a csíkszeredai Pallas-Akadémia Könyvkiadó munkaközösségében találtam partnerre, akik – valószínűleg udvariasságból – azt állították, hogy jól szórakoztak művem olvastán, szerkesztés közben. Ők kerítették meg a pályázati támogatást is a könyv kiadására.

► Visszatérve orvosi praxishoz: véleménye szerint merre halad Romániában az orvoslás? Mi a véleménye a magyar tárcavezető reformjairól?

– Romániában az orvoslás gyakorlata nehezen halad, a tárcavezető legjobb szándéka ellenére is. Talán annyi róható fel miniszterünknek, hogy nem egy évtizeddel korábban vállalta el ezt a hivatalt, mert akkor mostanra már több látszata lenne a munkájának. A jelenleg általa elindított reformfolyamatok versenyképesebbé és hatékonyabbá tehetik a rendszert – még akkor is, ha több ezer, különböző képesítésű ember próbálja hátráltatni, mert nekik jó volt eddig is úgy, ahogy volt.

Fokozódó médiaörvény

Fölöttébb lehangelő

Andrasew Iván

NÉPSZAVA

Németh Zsolt külügyi államtitkár így kesereg a magyar elnökség hivatalos oldalán: „Fölöttébb lehangelő, ahogyan egyes magyar »értelmiségi« körök feltűnnek a hazájuk elleni hisztérikus kirohanások háttérében. Mert ne legyen illúzióink: magyarok tettek ki politikai feliratot a Brüsszel jelképének számító szoborra, a szocialista párt ifjúsági csapata próbálta megzavarni Barroso látogatását a parlamentben, magyarok szervezik a nemzetközi aláírásgyűjtési akciót a demokrácia védelmében...”

Fölöttébb lehangelő, hogy a külügyminiszteri poszt várományosa, meg az egész kormány, meg a haza védelmében kiáltó jobboldali értelmiségi körök megint ezt a hazaárulós kártyát veszik elő, mert nincs más nekik a kezük ügyében. Ez a lehető legprimitívebb véropulista válasz, és ez az, amivel tovább lehet növelni azt a közröhej-állapotot, amelyben a magyar kormány fuldokol. Hogy itt ámulók vannak, akik a haza rontására esküdnek össze valami átkozott szövetségben. Mondja ezt az a csapat, amelyik ellenzékben áruklodni, följelenteni járt nyugatra, hogy ne kapjon a magyar kormány semmiféle segítséget, mert az szerintük hazudik. Akkor nem volt

drága a haza. Csak, hogy tisztázzuk a dolgot: mi, akik a világ demokratáinak segítségét kérjük, azért tesszük ezt, mert úgy gondoljuk, hogy a magyar kormány elárulta az elemi emberi alapértékeket – nem csak a sajtótörvénnyel, hanem egész eddigi tevékenységével. (...) A jelenlegi magyar kormány és a parlamenti többségnek országglásuk kezdete óta gyakorlatilag nem volt olyan cselekedete, amelyik ne az önkényes kormányzás kiépítésére és gyakorlatára utalt volna. Mi nem csak a Magyar Köztársaság, hanem az Európai Unió polgárai is vagyunk. Azért szavaztunk az Unióba való belépésre, mert az európai értékek szerint akarunk élni. Ha ebben bárki korlátoz minket, akkor európai polgártársaink segítségét kérjük. Szerencsére kérés nélkül is segítenek. Bármennyire lehangelő, az európai elnökség félétében talán meg kellene szokni, hogy Európában európaiak élnek. A jogaikkal is.

Rossz úton

Aczél Endre

NÉPSZABADSÁG

Ahogy igaz, hogy Fellegi Tamás miniszter a *The Economist* tudósítója előtt a Gyurcsánytól kölcsönzött elkürtük kifejezés angol megfelelőjével illette a magyar médiatörvény kormányzati kommunikációját, úgy igaz az is, hogy a támadás nem a legjobb védekezés.

Márpedig a médiatörvény összeurópai rosszallására ma-

gyar illetékesek „kikérjük magunknak!” típusú, ártatlanságot mimelő, sértett nyilatkozatokkal reagálnak, majd visszatámadnak. Uniós elnökként ez rossz vállalkozás. Kártyanyelven: betlire betli. De mandinerrel az európai politikát támadja Németh Zsolt külügyi államtitkár is, amikor „egyes magyar értelmiségi köröket” nevez meg, „a Magyarország elleni hisztérikus kirohanások” háttérében. Szó, mi szó: a magyar értelmiség – vagy inkább művészi élet – olyan, nemzetközileg is elismert kiválóságai, mint Schiff András, Konrád György vagy Fischer Ádám hangot adtak ellenérzéseiknek, de hogy ők befolyásolnák a német vagy a luxemburgi külügyminiszter, a francia és német kormányzóvi-

Konrád György – az ellenérzés hangja

vő, a *Washington Post*, a *Die Welt*, a *Süddeutsche Zeitung*, a *Le Monde* vagy a *Gazeta Wyborcza* szerkesztőségének állásfoglalásait, az csak felhőkakukvárbán élő emberek agyában foganhat meg. Németh Zsoltnak már csak azért sem kellett volna a magyar ér-

telmiség bizonyos szegmenseit perbe fognia, mert ugyanezeket az embereket egy kormányközeli lap a burkolt zsidózás jól ismert módszereivel próbálta lejáratni, s ez még a Fidesz iránt gyakran baráti érzelmeiket mutató Paul Georg Hefty, a *Frankfurter Allgemeine* szerkesztőjét is arra indította, hogy az *ORF Europastudio* műsorában Orbánt a lapról való elhatárolódásra szólítsa fel. (...) Szolidaritást a Fidesz csak az Európai Parlament néppárti frakciójától várhat, amely feltűnően hallgatag. Ezzel együtt, a Fidesz európai frakciója igazat mond, amikor az Orbánékkal szembeni bírálatot „politikai indítatásának” nevezi. Az. Ami vád és átok a magyar médiatörvényre zúdul, abban benne van a „fúlkeforradalom” bő

Németh Zsolt – kiállás rossz ügyért

féléves ténykedésének kritikája, az Alkotmánybíróságtól a költségvetési tanácsig, a különadóktól a hatalom soha nem látott, kirívó centralizációjáig. Innen nézve a médiatörvény mintegy tömörített illusztrációja annak, hogy Magyarország rossz úton jár.

Mediagén vizsgálat

Nagy N. Péter

NÉPSZABADSÁG

Uniós elnökség még nem keveredett bele forradalomba. Most legalább látják, milyen az. Egy átlagos modern revolúció csúcspontja – bár nem a lényege – a tévé vagy a rádió elfoglalása szokott lenni, és nálunk sincs ez más-ként most, kiegészítve újságokkal, internettel.

Miniszterelnökünk szerint forradalom van, rendkívüli helyzet azonban nincs. A médiatörvényekben sincs semmi, amit az öreg demokráciák valamelyikében ne alkalmaznának. Ha tehát nálunk kifogásolják ezen tételek valamelyikét, szüntessék meg ott is. Az érv erős. Miért ne állítanánk mi össze egy válogatott, egy supercsapatot a legjobb európai paragrafusokból? Adódik azonban egy kérdés: miért mindenholon a legkeményebb emberfókat igazoltuk át? Miért csak a hatalmat erősítő szankciók rendszerét csúszattuk be a mi rendszerünkbe? (...) Európa ne diszkrimináljon bennünket, hisz maga is tele van hasonló paragrafusokkal. Nyilván. Nehéz minden egyes mozzanatban saját leleménnyel előállni. A természet sem kinlóddik ezzel, pedig ott is van harc a túlélésért. Mégis, az ember és a csimpánz génállománya is 98-99 százalékig azonos. Nyilvánvaló, hogy ha ma gunkra akarunk ismerni, nem az a fontos, ami azonos,

hanem az az egy-két százalék, ami különbözik. Meg lehet, hogy médiaszabályozásunk nagymértékben egyezik más országokéval, csak éppen a rendszer, amely szervezi, az más. Az agy. Amitől ember lesz az ember, és embertelen ez a törvény. Egy másik hasonlattal élve: hogy egy anyagból mérleg lesz vagy gyógyszer, azt sok esetben nem az összetétele dönti el, hanem a sűrűsége. Kellő töménységgel mérleg. Nos ilyen sűrűségben felvonultatott szankcióitómeg együtt aligha található bárhol is.

Valóban van módja más médiahatóságoknak is súlyos büntetések kiszabására. De megmondják világosan: a gyerekre vonatkozó tilalmak megszegése miatt, vagy a hazai kultúrára rendelt idő kötelezettségének megszegése, illetve más, konkrétan meghatározható ok miatt lehet büntetni. Nem általában vett erkölcsi vagy szakmai vétségek megtorlásaként. A fair tárgyalási alap az volna, hogy ha tudunk mutatni még egy ennyire összpontosított, politikailag bebetonozott, különlegesen nagy hatalommal felruházott médiafelügyeletet, amely ráadásul olyan környezetben születik meg, amely szisztematikusan és elvi alapon építi le az autonómiákat, ahogy most nálunk történik, nos akkor... Akkor azokat is le kell bontani.

Addig is osztozunk Manuel Barroso Magyarországgal kapcsolatos megjöszödsében: „Ez egy demokratikus ország, fontos, hogy ezzel kapcsolatban ne legyenek kétélyeink”. Kétélyeink?

Mi, magyarok

Debreczeni József

„Egy nemzetnél sem vagyunk alábbvalók” – írta *Az török áfüm ellen való orvosság* című röpiratában Zrínyi Miklós, kerek háromszázötven évvel ezelőtt. Azóta szajkózik a mondást, leginkább így értelmezvén: mi, magyarok különbek vagyunk mindenki másnál. Holott Zrínyiből annak idején korántsem a nemzeti büszkeség beszélt – épp ellenkezőleg: saját nemzetét nagyon is alul lévőknek látta – s írta le – 1660 vigasztalan telén, midőn az országot bő egy évszázada részekre szaggatták nála erősebb „nemzetek”.

„Csúfsága lettünk a nemzeteknek és magunknak, elenségünknek pedig, valahonnan jön reánk, prédájává” – írta keserűen a költő-politikus. (...)

A vad korholásra – a realitáson túl – persze a jobbító szándék ösztönözte Zrínyit, aki azért hánytá honfitársai szemére önnön hitványságukat, hogy felrázza s ösztökélje őket: „Én nem hízelkedhetem, édes nemzetem, tenéked, hogy hazugságom-

mal dicsérjelek... hanem ím, megmondom magadnak fogatkozásaidat, olyan szívvel és szándékkal, hogy megismervén magad is, vesd ki ezt a mocskot lelkedből, reformáld vétkeidet.” Ilyen szövetségben áll tehát az úton-útfélen idézett, eredeti kontextusából kivett – értelméből kiforgatott – mondás: „Csak jobbját meg magunkat, szabjunk más rendet dolgainknak... egy nemzetnél sem vagyunk alábbvalók.”

Azaz, nem kellene, hogy azok legyünk, hogy azok maradjunk!

Zrínyi után idézzünk valaki mástól – a jelenből: „A magyaroknak kifogyhatatlan a hite, és elapadhatatlan az ereje... Bármilyen elgyötörtnek, becsapottnak, kifosztottnak is érezzék magukat a magyarok... újra és újra megtörténik a csoda. Utat tör magának az életerő és a győzni akarás... Büszkék lehetünk a győzelemre, a hőseinkre, a hősokeket adó családokra... (...)”

Kommentár helyett idézzük Bibó Istvánt, aki (jó hetven éve) ezt írta a politikai

hisztéria állapotába súlylyedt nemzetekről: „A hamis helyzetben lévő közösség közvéleménye kifejleszt bizonyos szölamokat, melyekkel a neki kellemetlen megálapításokat újból meg újból elűti vagy letorkolja... A közösségek életében az ilyen hamis helyzet és hamis világlkép lassan tartós kontraszelekción hoz létre: előtérbe hozza... az összeegyeztethetetlen dolgokat összeegyeztető formulák mestereit... akik... mögött valójában csak erőszakosság, ravaszság vagy csökönység van... A hisztérikus közösségekben mind erősebb a hamis önertékelésre való hajlandóság... kész örömmel fogadnak mindent, ami őket – a valóság rovására – felmagasztalja. Megjelennek a vágyak és a realitás diszcrepanciájának ismert tünetei: hatalmi túltengés és kisebbségi érzés... a valóságos teljesítmények értékének csökkenése, a pusztá siker mértékétlen tisztelete, a nagy elégtételek keresése és a nem létező dolgok hangoztatásának – magyarul a propagandának – a mágikus erejében való hit.”

Noha Bibónak sem a mai magyarokat, sem Orbán Viktort nem volt szerencséje (?) ismeretni, mi, akik ma olvassuk őt, bízást magunkra s a magunk választotta politikai vezetőre ismerhetünk. Magunkra ismerhetünk akkor is, ha az utóbbi években készült átfogó szociológiai felméréseket olvaszuk, amelyek nemzetközi összehasonlításban mutatják a magyar társadalom mentális és morális állapotát. Az tudniillik, hogy a többi európai nemzetnél – köztük a posztsovjet térség általunk rendre lesajnált népeinél! – momentán mennyivel vagyunk alább, pontosan kiderül azokból a vizsgálatokból, amelyekre legutóbb Fleck Zoltán hívta fel a figyelmet a *Galamus.hu* nevű internetes portálon.

A Tárki működött közre az egyik nagy kutatásnál (World Value Survey), amely „a magyar társadalom értékstruktúrájában nagyfokú bizalomhiányt, normazavarokat... és paternalizmust tárt fel”. A washingtoni Pew Global Attitudes tavalyi méréseiből pedig kiderült, hogy nálunk nőtt leginkább a demokráciával és a piacgazdasággal szembeni elégedetlenség. A magyarok 72 százalé-

ka vélte úgy, hogy a jelen gazdasági helyzet „rosszabb a kommunizmus alattinál”. Ez még elintézhető volna a világválsággal, továbbá azaz, hogy erről főleg a magyar politikai és gazdasági elit tehet (legfőképpen persze Gyurcsány) – ha nem állna ott a mi 72-nk mögött az ukránok és a bolgárok 62 százaléka, továbbá a szlovákok 48-a, a csehek 39-e és a lengyelek 35-je. (...) Ám ennél is súlyosabb, hogy még többen voltak, akik az „erős gazdaság” versus „jó demokrácia” dilemmából az előbbire voksoltak (73 százalék) – miközben a csehek, a lengyelek, és a szlovákok (igen: a tótok!) fele az utóbbira! Az „erőskezű vezető” kontra „demokratikus kormányzat” esetében a magyaroknak közel fele választotta az erős embert, s csak 42 százalékuk a demokráciát – a mi adataink az oroszokkal, az ukránokkal meg a bolgárokkal állítanak egy sorba bennünket. Hasonló a helyzet a kapitalizmus megítélésében. (...) Fleck Zoltán szerint „van azonban egy vizsgálat, amely talán még elkeserítőbb és részben az okokról is számot ad”. Az Eurostat az „élethosszig tartó tanulás” adatait mérte fel, amely ada-

tok szorosán összefüggnek egy adott nemzet gazdasági innovációs képességeivel. Nos az Európai Unió tagállamaiban a felnőtt korú (25 és 64 év közötti) aktív lakosság átlag 42 százaléka vesz részt valamely szervezett vagy informális képzési, tanulási folyamatban. A szomszédos Ausztriában 89, a szintén szomszédos Szlovéniában 82 százalék. A szlovákok (a tótok!) 60 százaléka. Finn testvéreinknél az arány 77 százalék. Magyarországon: 12, azaz tizenkét százalék. 88 százalékunk foga tehát nem fülük semmilyen tanulóhoz. (...) „Csúfsága lettünk a nemzeteknek és magunknak” – írta Zrínyi 350 évvel ezelőtt. „A magyaroknak kifogyhatatlan a hite, és elapadhatatlan az ereje... Utat tör magának az életerő, a győzni akarás... az öröm érzése, hogy magyarok lehetnek, és egy nagyszerű nemzethez tartozhatnak” – mondta két éve Orbán.

Tessék választani, mondanám én – ha nem volna már késő.

Mert a magyarok választottak tavaly...

(Debreczeni József cikke a *Népszabadságban* jelent meg.)

Furcsa figurák fanyalognak

Schengen – az utolsó határ

Liviu Antonesei

adevărul

Látván némely politikusunk, sőt több elemző és „hírcsatornázó” reakcióját a hír hallatán, miszerint igen valószínű, hogy márciusban nem csatlakozunk a schengeni övezetbe, az a benyomás lett úrrá rajtam, hogy nem élek teljesen normális országban. Jó rakás hisztéria, zaklatott szűzikék sértődöttsége, üldözött-üldözői viselkedés, nem adekvát magatartás, amennyi belefér és még több ennél. Ha mind ezen egyszerű polgárok vagy akár a közönséges politikusok esetében nincs miért megütköznünk, a külpolitika terén feltehetően képzett politikusok reakciója láttán távra marad az ember szája. Elsőre Baconschi úr szökött neki egyenesen az Európai Uniónak a zsarolással – ha Romániát nem veszik be, megakadályozzuk Horvátország csatlakozását, és lemondjuk a monitorizálási folyamatot! Nem számít, hogy semmi bajunk a horvátokkal, és hogy nem mondhatjuk le a monitorizálást, ami az uniós csatlakozás feltétele volt! Ahelyett, hogy magához tért volna ostobaságából, a külügyminiszter tovább lendül a sokkoló kijelentések talaján: először, hogy lemond, aztán hogy lemond, ha azt a kormányfő kéri tőle, végül hogy nem mond le, mert semmi sem

hivatalos. Nos, efelől nyugodt lehet: ez hivatalos álláspont lesz! (...) Másfelől a miniszterelnök, aki még nem látta hivatalos minőségében Brüsszelt, hallgat, mint a csuka, az elnök pedig síró hangon bejelenti, hogy vállalja a politikai felelősséget ezért a dicsőséges kudarcért. Akkor hát miért nem mond le? Amikor már azt hittem, hogy az ész visszatér politrukjaink forró koponyájába, felmerült az a kötyagos ötlet, hogy ha nem fogadnak be bennünket, nem járörözünk többé a keleti határon! Legyen világos: a schengeni övezetbe való csatlakozás meghatározatlan ideig történő felfüggesztése a román külpolitika lehangzottabb kudarca a decemberi forradalom óta. Egy olyan kudarc, amelyet mindenesetül magunknak köszönhetünk. S amely „mankós” sikerek után következett be. A NATO-ba ugyanis nem annyira saját érdemeink révén léptünk be, mint inkább azért, mert a Nyugatnak meg kellett erősítenie keleti határait, uniós csatlakozásunk pedig azon az elven ment végbe, hogy „engedjük már át ezt a pót-vizsgáló diákok is, így talán jó útra sikerül térítenünk”, és velejárója az igazságügy monitorizálása és a korrupció elleni küzdelem. Amely területeken nem könnyültünk el semmilyen jelentős előrehaladást, sőt, vissza is fejlődöttünk. Megértem a nyugatiakat, amikor a romániai korrupció szintje miatt szörnyülködnek és bizal-

Emil Boc – látta Brüsszelt?

tás és a kordában tartott korrupció abszolút létfontosságú civilizált közösségként való megmaradásunk szempontjából. Teljesen normális, hogy a Nyugat megvédi érdekeit, főleg hogy azt úgy teszi, hogy arra kényszerít bennünket, hogy mi magunk nagyon jól tegyünk saját magunknak. Rádásul,

amikor egy klubba belépsz, tiszteletben kell tartanod annak szabályait, nem viselkedhetsz úgy, mint a Vadkeleten. Kissé sajnálom a bolgárokat, akik e kellemtelen bonyodalom mellékáldozatainak tűnnek! (Fordította: K. B. A.)

Országra szóló bolondokháza

adevărul

Andrei Pleșu

Az azonnali valóságot tekintve Románia sziklás terep, vegyes, zavaros, és nem idegen tőle a túlélők páto-

Dan Voiculescu – „liliomtípró”

sza. Persze túlzás lenne a részemről, ha általánosságban véve sötét képet festenék, de nem számolhatok be élettől duzzadó eleveneségről, jókedvről és lelki nyugalomról sem. Ha azonban az ember a tévét nézi, teljesen más Romániával találja szemközt magát: minden súlyát veszti a súly-

talan képernyőkön. A valóság gyors léptekkel halad a jelentéktelen, a ricsaj, az útszéli felé. Estéről estére az újságírók és politikusok gondoskodnak a közepes szintű komédiáról, és egyáltalán nem takarékoskodnak a szavakkal: fil-léres pletykákkal, szitkokkal, teatrális sirámokkal, nézettségserkentő „bombákkal”, választói méltatlankodással, politikai hajcihővel. Ilyen körülmények között a kétségbeesés furcsa, mókás hangsúlyt kap. Nem derül fény semmi tartalmasra, nem alakulnak ki világos és józan vélemények a jelen egyetlen problémájáról sem. Valamiféle ismeretlen eredetű zagyban úszik minden, ami az embert savanyú vigyorra ösztökéli. Nem akarózik elhinnie, hogy a katasztrófa lehet ennyire komikus. Olyasfajta bárgyú vigyor ez, mint amikor valaki megbotlik, vagy a nadrágjára önti a kávé. Legutóbb például részleteket akartam megtudni az új oktatási törvényről. Annyit tudtam meg mindössze, hogy a kormányoldal jónak tartja, az ellenzék – rossznak. Egyik oldalról sem hallottam erős érveket és világos magyarázatot. Jobban kedvelik az érzelmeget gerjesztő jelzőket, a pártos csetepatét, a mellébeszélést. Andrei Marga, a terület szakértője szemfüles ideológushoz méltóan beszél: a törvény – mondja – „náci” természetű. Eligazít ezzel bármennyire is? Nem. Răzvan Dumitrescu a rá jel-

lemző ügyességgel állítja párhuzamba Andronescu asszony és Andrei Marga CV-jét, és firtatja finoman, vajon felveheti-e velük a versenyt Basescu a maga CV-jével, lehet-e hitelesebb náluk az oktatást illetően? Mintha az elnök nem kihirdette volna a törvényt, hanem saját kezével írta volna meg. És mintha a nagy professzorok automatikusan tökéletes törvényhozók is volnának. Vezet ez a civódás valamire? Nem. Egy másik „színpadon” összefutok – ki tudja hányadszor? – az államfő apró vidám történetével: macskákról mesél és galambokról, és feladja a labdát Crin Antonescunak, hogy az aztán „repedtsarkúnak” titulálja. Közben Antonescu úr, aki a Mona Muscă-ügyben hajthatatlanul követelte a gyanúsított kirekesztését a pártból, még a CNSAS ítélete előtt, hiszen Dan Voiculescu kebelbarátja lett. Azazhogy talpig ember! Két lábon járó lelkiismeret! A közérkölc helyreállítója! (...) Apropó, a világ melyik országában hívnának meg a tévébe egy öngyilkos tüntetőt röviddel a tragédia után? Az pedig bekötött fejvel beül a stúdióba, egy keserű csevegre a könyves-farizeus „keresztény” műsorvezetővel? Szegény ember nem érdemelt ilyen médiáspekulációt. Az ő Romániája egy dráma. Az a Románia, amelyben őt propagandacélokra használják, izléstelen cirkusz. Cirkusz, amelyre egyre olcsóbb a belépő. (Fordította Sz. L.)

Toxikus politikai beszéd

Julian E. Zelizer

The New York Times

Expect the World®

Amikor Jared Lee Loughner elsütötte a fegyverét, egyeseknek azonnal eszükbe jutott, vajon nincs-e kapcsolatban radikális jobboldali szervezettel. Hiszen Gabrielle Giffords képviselőt többször fenyegették és zaklatták az elmúlt hónapokban. E pillanatban nincs bizonyíték arra, hogy Loughner motivációt vagy bátorítást merített volna a túlfűtött politikai légkörből, amelyet az egészségügyi reformról 2009-ben szervezett városi találkozóig lehet visszavezetni. (Mindazonáltal egyes jelentések szerint a belbiztonsági szolgálat vizsgálja a viszonyát az Amerikai Reneszánszhoz, egy csoport-hoz, amely zsidó- és bevándorlás-ellenes propagandájáról híres.) Azonban az események lefolyása miatt sokak fejében támadtak hasonló gondolatok. A hatvanas évek első felében már tanúi lehetünk radikális konzervatív csoportok elszaporodásának, közülük több agresszív és el-lenséges retorikát használt, néhány pedig támogatta az

erőszakot mint a demokratikus célok megvalósításának eszközt. Amikor John F. Kennedy 1963. november 22-én Dallasba utazott, a városban hemzsegték a konzervatív tiltakozók. Egy aktivista ötezer, a rendőrségi körözvényeket utánozó röplapot szórt szét Kennedyről. „Ezt az embert árulás miatt körözik – fogalmazott a röpirat – mert átjárt az USA szuverenitását a kommunizisták vagy bátorítást merített volna a túlfűtött politikai légkörből, amelyet az egészségügyi reformról 2009-ben szervezett városi találkozóig lehet visszavezetni. (Mindazonáltal egyes jelentések szerint a belbiztonsági szolgálat vizsgálja a viszonyát az Amerikai Reneszánszhoz, egy csoport-hoz, amely zsidó- és bevándorlás-ellenes propagandájáról híres.) Azonban az események lefolyása miatt sokak fejében támadtak hasonló gondolatok. A hatvanas évek első felében már tanúi lehetünk radikális konzervatív csoportok elszaporodásának, közülük több agresszív és el-lenséges retorikát használt, néhány pedig támogatta az

szakos következményekkel, az a fajta elkeseredett politikai vagdalkozás, amelynek mostanában tanúi vagyunk, olyan hibás kultúrát táplál, amelyben polgárok és politikusok ellenséggé kiáltják ki ellenfeleiket, és lepecskondí-ázzák azokat, akik nem értenek velük egyet. Ezzel megte-remtődik a veszélyes akciók lehetősége, és a legkevesebb, hogy a politikai párbeszéd esélye nullára csökken. Maga a tény, hogy annyi embernek jutott eszébe kapcsolatot keresni a politikai diskurzus és a tucsoni lövöldözés között, arra utal, hogy a politikai vita körül valami nincs rendben. Holott túl nagy a tét és a veszély is ahhoz, hogy ezt a politikai kultúrát folytassuk. (Fordította Sz. L.)

Nacionalizmus határok nélkül

Terrence Lyons és Peter Mandaville
Yale Global

Sokan gondolták, hogy a globalizáció meggyengíti a nacionalizmust. A diaszpó-

rák esetében ennek épp az ellenkezője történik. A külföldi nemzetársaknak egyre nagyobb a befolyásuk a hazai politika alakításában. „A fejlődésgazdaságtan szakértői már régen felismerték a diaszpóra tagjai által hazaküldött pénz jelentőségét, a biztonságpolitikusok pedig a diaszpórák és a szélsőséges mozgalmak közötti kapcsolatot tanulmányozzák. Arról azonban sokkal kevesebbet tudunk, hogy a diaszpóra hogyan befolyásolja a hazai politikai életet” – olvassuk a Yale Global webmagazinban. A cikk szerzői Terrence Lyons és Peter Mandaville, a George Mason University professzorai, a Center for Global Studies kutatóközpont igazgatói. A globalizáció következtében a határon túli szakadtak egyre könnyebben tartják a kapcsolatot az otthon maradtakkal. A műholdas televízió és az internet elterjedése azt is lehetővé teszi, hogy a diaszpóra tagjai továbbra is aktív részesei maradjanak a hazai nyilvánosságnak. A diaszpóra politikai jelentősége különösen megnőtt. Mint arról a

Metazin is beszámolt, a kivándoroltak és a külföldön dolgozó vendégmunkások egyre jelentősebb összegeket küldenek haza. Afrikában, Közép-Amerikában, Ázsiában és Délkelet-Európában az átutalások akár a GDP harmadát is kiteszik. Nem csoda, hogy a hazai politikusok mindent elkövetnek a diaszpóra kegyeinek – anyagi és politikai támogatásának – elnyeréséért. A külföldre távozottak nemcsak rokonaikat támogatják tekintélyes összegekkel, hanem a szívükhöz közel álló pártot vagy mozgalmat is. A közel-keleti Moszlim Testvériség és a Sri Lanka-i Tamil Tigrisek bevételeinek jelentős része egyaránt észak-amerikai támogatóktól érkezik. Az anyagi segítség mellett a nyugati diaszpóra politikai támogatást is nyújt. Az Egyesült Államokban élő etiópok például rendszeresen szerveznek tüntetéseket, hogy az amerikai kormány Etiópia-politikáját befolyásolja. A diaszpóra jelentőségét jól mutatja, hogy 2005-ben a líbiai elnökválasztási kampány jelentős részben az Egyesült Államokban folyt, a cél pedig az ott élők támogatásának elnyerése volt. Egyre több állam ad szavazati jogot a külföldre távozott állam-

polgároknak és leszármazottaknak is. Bár Lyons és Mandaville szerint ez nem befolyásolja a választások kimenetelét, a szerzők nem veszik számításba az olasz, a horvát és a román eseteket, ahol éppen a határon túliak szavazatai bizonyultak döntőnek. (...) Lyons és Mandaville elismeri, hogy a diaszpóra politikai aktivitása nem mindig káros. Az emigrációban élők egy része nem a szélsőséges és sovíniszta eszméket, hanem a demokratikus átalakulást és a szabadelvű reformokat támogatja. Am számos kutatás szerint a külföldre távozottak rendszerint a radikális mozgalmak mögé állnak. „A pénzületi támogatást biztosító, ám hazájukkal csak szimbolikus kapcsolatban álló diaszpóra tagjai gyakran feketében és fehérben látják a politikát. Akik csak távolról vesznek részt a politikában, hajlamosabbak kategorikus célokat megfogalmazni, hiszen az ezekből esetleg következő erőszak hozzájuk úgysem ér el. Az efféle szimbolikus politizálás és távolból képviselt nacionalizmus a konfrontatív politikusokat erősíti, és aláássa a kompromisszum lehetőségét.” (metazin.hu)

Az ajándékoknak az örökségbe történő betudásáról

Deák Levente

A jogeset, amely ennek a törvényismertetőnek az „ihletője” volt, röviden így foglalható össze: A háromgyermekes szülők a 80-as években egyik gyermeküknek telkes házat ajándékoztak anélkül, hogy megajándékoztak gyermeküknek a rendelkező jogügyletben (az ajándékozási szerződésben) felmentést adtak volna betudási kötelezettsége alól. Most, amikor az adományozó szülők hagyatékát rendezik, az ajándékot nem kapott másik két gyermek arra kérte a közjegyzőt, hogy a testvérük kapta ajándékot vegyék/vigyék be a hagyatéki vagyontömegbe, értékeljék fel, majd pedig a teljes hagyaték elosztásakor vegyék azt figyelembe. Még érthetőbben, ezt az értéket vonják le a megajándékozott testvérnek járó örökrészből. Van ennek a kérdésnek a megválaszolásáért fordult a megajándékozott gyermek lapunk jogi rovatához.

Olvasóink emlékezhetnek arra, hogy az ajándékozási szerződésről szóló törvényismertetőinkben következetesen figyelmeztettünk az ebben az ingyenes szerződésfajtában rejlő veszélyekre, köztük kiemelten kizárólag csak a megajándékozott leszá-

mazókat és házastársat terhelő betudási kötelezettségre. Tehát, a hatályos *Román Polgári Törvénykönyv* 751. szakasza értelmében a hagyatékot elfogadó, az első, a leszármazók örökös osztályába tartozó örökösöket, valamint a túlélő házastársat, de csak akkor, ha leszármazókkal együtt örököl, az adományozó halála után (az örökség megnyílása után), a társörökösök kérésére arra lehet kötelezni, hogy az örökhagyótól ennek életében kapott ajándékokat sorolják be, tudják be a hagyatékba (raportul donatiilor), hogy aztán a teljes hagyatékba a leszármazók egyforma arányban, a túlélő házastárs pedig 1/4 arányban részesüljenek/részesüljön. E kötelezettség alól az adományozó magában az ajándékozási szerződésben vagy egy külön közokiratban a megajándékozottnak felmentést adhat, aminek az lesz a következménye, hogy utóbbi a kapott ajándékot megtarthatja anélkül, hogy ennek örökrészére valamilyen kihatása lenne.

Az esetek nagy többségében, különösen a régebben kötött ajándékozási szerződésekben nem szerepel a betudás alóli felmentést megadó kitétel vagy klauzula, amit a jogirodalom úgy magyaráz, hogy ilyenkor az adományozó majdani ha-

gyatékából csak előleget akart adni egyik vagy másik leszármazójának vagy az őt majd túlélő házastársának, és nem volt szándékában a törvény biztosította egyenlő részesedési arányt megbonthatni, megváltoztatni.

Az elmondottakkal kapcsolatban jó tudni még azt is, hogy a hagyatékra lemondott megajándékozott leszármazó és a leszármazóval együtt az örökségre jogosult túlélő házastárs megtarthatja az ajándékot, legyen az ingóság vagy ingatlan, tehát le-

mondás esetén őt betudási kötelezettség nem terheli, ajándéka nem lesz része annak a hagyatékban, amiből viszont lemondása miatt nem is részesül.

A gyakorló közjegyző viszonylag ritkán szembesül olyan hagyatéki ügyekkel, amelyekben a társörökösök a betudási kötelelem érvényesítését szorgalmaznák. Ennek egyfelől a törvény nem kellő ismerete az oka, de sokszor inkább az, hogy a köztük éppen az ajándékozás okozta ellentét miatt a

hagyatéki eljárást a bíróságokon folytatják vagy éppen kezdik. Érdekellentét fennforgása esetén, a közjegyzői peren kívüli eljárásban a megkeresett közjegyző amúgy is csak az ügy felfüggesztését rendelheti el, amiért aztán ilyen kérelemmel ajánlottan egyenesen a bírósághoz kell fordulni.

Ami a betudási kötelezettségnek a bírósági eljárásban (perben) történő elismertetését és kikényszerítését illeti, a kérelem elévülése érdemel még figyelmet. A kereset maga nem elévülhetetlen, hanem az általános 3 éves elévülési időn belül az efajta kérelemmel az illetékes bíróságot meg kell keresni (külön perben), vagy pedig a gyakoribb vagyoneflosztási perben kell ezt érvényesíteni.

A jogesetre visszatérve, mivel az adományozó szülők a jó 30 évvel ezelőtt megkötött ajándékozási szerződésben a megajándékozott gyereket nem mentették fel a betudás alól (donatia a fost făcută fără scutire de raport), az ajándékot nem kapott másik két gyerek a szülők elhunytától számított 3 év alatt a még be sem indított hagyatéki eljárásban vagy később, a létrejövő vagyoneflosztásuk megszüntetéséért indítható perben kérhetik az ajándékban a hagyatékba történő betudását,

majd a hagyaték egyforma elosztását. Nem szabad figyelmen kívül hagyni azt a tényt sem, hogy három leszármazó és az elhunyt anyja után a túlélő férj is örökös. Ezt azért említettem, mert ebben az összetételben az örökség rendelkezésre álló része (cotitatea disponibilă) elenyésző, csak 1/8 rész, mert a betudásra, ha ez alól az ajándékozási szerződésben felmentést kapott volna, mert ez esetben a betudás alóli felmentés csak a rendelkezésre álló részre vonatkozhatna, az ajándékozási szerződéssel megsértett köteles részre nem, egy feltétellel: ha a hagyaték csak ebből az ajándékba adott egyetlen ingatlanból állna. De ezzel már eljutottunk egy másik, előbbihez sokban hasonló, az örökösödési jogban ismert intézményhez: a túlzott ingyenes juttatásoknak a rendelkezésre álló rész szintjére történő lecsökkentéséhez (reducțiunea liberalităților excesive la nivelul cotității/cantității disponibile), amit a Ptk. 846. szakasza szabályoz. De erről majd egy másik törvényismertetőben bővebben is szó lesz.

Az ingyenes juttatások csökkentéséről

Deák Levente

Az ajándékoknak a hagyatékba történő betudásáról (beszámításáról, hozzáadásáról) szóló törvényismertetőmet azzal zártam, hogy említést tettem az örökösödési jognak a fenti címben szereplő intézményéről, azaz a túlzott ingyenes juttatásoknak a rendelkezésre álló rész szintjéig történő lecsökkentéséről (reducțiunea liberalităților excesive în limitele cotității disponibile). Ezt azok az úgynevezett köteles részes törvényes örökösök kérhetik (moștenitorii legali rezervatari), akik örökhagyójuk elhalálása után a törvény szerint mindenképpen járó köteles részüknél (rezerva succesorală) kevesebbet örökölnék azért, mert örökhagyójuk még életében kötött ajándékozási szerződéssel vagy végrendelettel foglalt hagyomány (legat) teljes vagyont vagy ennek jókora részét másnak juttatta/hagyta, azaz megsértette azt a bizonyos köteles részt. A román örökösödési jogban köteles részes örökösök a leszármazók (descendenții), az elhunyt szülei (ascendenții privilegiați) és az örökhagyó

túlélő házastársa (soțul supraviețuitor). Ennek a köteles résznek a nagysága attól függően változik, hogy az elhunyt után kik örökölnék. Erre itt most azért nem térek ki, mert egyrészt régebbi írásaimban már részleteztem ezt, másrészt ennek taglalása nincs közvetlen kapcsolatban ennek az intézménynek a lényegével. Annyit azért itt is szükséges elmondani, hogy a köteles rész nagysága általában fele akkora, mint az örökös rész nagysága általában, azaz az örökös rész nagysága általában a polgári jog lecsökkentési kérésnek (acțiune în reducțiune a liberalității excesive) nevez. Az elévülés „beindulásának” kezdő napja az örökhagyó elhalálásának napja, ami az örökség megnyílásának napja is.

Gondolom, mindenki hallott arról, hogy a közjegyzők

fokozottan figyelnek ajándékozási szerződés, de végrendelet szerkesztésekor és hitelesítések is, hogy tisztázzák, majd a kapott választ tényként közokiratba foglalják: az ajándékozonak, illetve a végrendelezőnek vannak-e köteles részes örökösök, kik is ezek, nem név, hanem rokonsági fok szerint, majd pedig azt, hogy a rendelkező személy tisztában van, volt-e a *Román Polgári Törvénykönyv*nek a köteles részes örökösök előírásaival, esetenként a 841. és következő (a leszármazók része), majd a 843. szakaszban (a szülők része), végül pedig a túlélő házastárs köteles részét nevezve 1944. évi 319. törvényben olvasható rendelkezéseivel? Ez akár egyfajta, az ügyfélre történő felelősség áthárításnak is nevezhető, mert maga a jogügylet, ennek szövege – a hitelesítést a közjegyző a fentiek be nem tartása esetén sem ajándékozó, a végrendelező tudott az ajándékozási szerződésben, a végrendeletben rejtőző veszélyről, az ingyenes juttatásnak a szabad vagy rendelkezésre álló rész

szintjére történő lecsökkentéséről, azaz az ajándék vagy a hagyomány későbbi, az elévülési időn belüli teljes vagy részleges elvesztéséről, de ő így is vállalta ezt a kockázatot.

Vissza kell térnem a szabad vagy a rendelkezésre álló rész nagyságára, mert ezt a megajándékozott is, a hagyományos is megtarthatja, azaz ez a rész, úgy mond, semmilyen körülmények között nincs veszélyben, a köteles részes örökösök részéről el nem perelhető. Mivel mindenik előforduló „kombinációt” nem tudom bemutatni, egy olyan örökhagyót képzeljünk el, akinek elhunytakor egy gyermek és a túlélő házastárs van életben. Mindketten törvényes, köteles részes örökösök. A leszármazó, az egy gyerek köteles része 1/2, vagy nyolcadokban kifejezve: 4/8-ad, a túlélő házastárs pedig törvényes részének (1/4) fele, azaz 1/8-ad. Ebben a helyzetben a szabad rész, tehát amennyit az örökhagyó vagy a végrendelező másnak ajándékozhatott vagy hagyhatott, a vagyona 3/8-ad része. Ha az ingyenes jogügyletben foglalt érték, arány ezt megha-

ladta, a köteles részes örökösök támadhatják a jogügyletet, mert így ők köteles részüknél kevesebbet örököltek. Ha azonban az ingyenes juttatások a szabad részt nem haladták meg, az ajándékozási szerződés vagy a végrendeletbe foglalt hagyomány a megajándékozottnál, illetve a hagyományosnál marad, a köteles részesek, ha indítanak is pert, azt minden bizonnyal elveszítenék.

Végezetül, de anélkül, hogy a témát kimerítettem volna, ide másolom az 1959-es *Magyar Polgári Törvénykönyv* indoklásának néhány mondatát, azért is, mert megfogalmazása igencsak közérthető. - A köteles részre jogosultság igénye csak akkor lehet alapos – áll a szövegben –, ha az örökhagyó életében kapott adományok vagy öröksége a köteles rész mértékét nem éri el. Ebben az esetben lehet helye a köteles rész kiegészítésének. Minden olyan juttatást, amelyet a köteles részre jogosult akár a hagyatékba, akár az örökhagyó életében ingyenesen adományként kapott, be kell számítani a köteles részbe. El kell számolni mindent, amit a köteles részre jo-

gosult a hagyatékba kap, de azt is, amit az örökhagyótól adományként kapott, kivéve, ha annak betudását az örökhagyó elengedte. Majd másol, közelebről a 668. paragrafus 1. és 3. bekezdésében azt olvashatjuk, hogy „A betudás elengedése más jogosult köteles részét nem sérti”.

A köteles rész tehát egy sajátos öröklési jogi intézmény mindkét ország jogrendjében. A köteles rész iránti igényt az arra jogosultnak kell érvényesítenie, azaz neki követelési joga van a hagyatékba szemben. Ebből következik, hogy a köteles részre jogosult akarathatározásától függ, hogy köteles részét érvényesíteni kívánja-e, vagy pedig olyan mértékben tiszteletben tartja az örökhagyó végakarát, hogy még köteles részére sem tart igényt. Végső tanulságként pedig: legyünk nagyon figyelmesek akkor, amikor ajándékozási szerződést kötünk, de akkor is, amikor végrendeletet hagyunk hátra, miközben köteles részes örökösök vannak, pontosabban lesznek/lehetnek majd életben halálunk pillanatában!

NAIAS: Lepelrántás Detroitban

Elkezdődött az év idei első autókiállítása, az Észak-Amerikai Nemzetközi Autó-show

„A NAIAS (Észak-Amerikai Nemzetközi Autó-show) mindig is több volt mint egy egyszerű autókiállítás” – vélekedik Barron Meade, az idei Detroiti Autószalon elnöke, ő az év legelső jelentős seregszemléjét az „ipar vezető véleményformálóinak találkozóhelyének” tekintti. A Michigan állambeli parádét hétfőn – helyi idő szerint késő este – nyitották meg a sajtó számára, majd a hivatalos személyek látogatása után a nagyközönség is megtekinthette az újdonságokat.

Az amerikai autógyártás fellegvárában zajló világkiállítás immár a huszonharmadik évadnál tart, és szakemberek szerint akár választ is adhat arra, hogy az autóipar most valóban kikecmereg-e a gazdasági válságból. A szervezők harminc-nyegen világgremiért ígértek, s ezeknek nem csupán a technikai újdonságaik miatt van jelentősége, Carlos Tavares, a Nissan amerikai vezetője szerint „irányt mutat a világ gazdasági jövőjének alakulásához.” A Nissan amúgy csak jövőre ígéri visszatérését a Detroiti Autószalonra, a Porsche viszont már az idén visszatért a tengerentúlra, mégpedig egy világgremiért: a 918 RSR versenyautóval. A Le Mans-i 24 órás viadalon is elrajtoló négykerekűbe egy V8-as benzines erőforrást, valamint két villanymotort szereltek be, amelyek összesen 767 lóerőt préselnek ki.

Előterben a Chrysler

Miután a Chrysler bejelentette, hogy a Fiat 25 százalékra növelte részesedését a cégben, és várhatóan még az idén az olaszoké lesz a detroiti vállalat részvényeinek többsége, leleplezték a 300-as modelljük ráncfelvarrott változatát is. Többek között ettől várják az amerikai márka fellendülését, így talán érhe-

tő, hogy sokkalta „európaibb” formatervezést kapott. Az már biztos, hogy a tengerentúli változatban egy 3,6 literes, V6-os motor lesz, amely 292 lóerőt teljesít, de választható hozzá az 5,7 literes HEMI V8-as is, amely 363 lóerőre képes, s kevesebb mint hat másodperc alatt gyorsul nulláról százra.

Tanulmányok és megoldások

A Kia új koncepcióautójával utazott Detroitba, amelyről már korábban is megszelídített néhány fotót. Most azonban már élőben is látható, hogy a húsz colos kerekek guruló KV7 nevezetű tanulmányautója igencsak méretes utasteret kínál – 1729 mm magas, több mint 4,8 méter hosszú és 2 méter széles –, rendhagyó kivitelezéssel párosítva. A hátsó ülészek ugyanis egymással szemben helyezkednek el, s a kényelem érdekében még egy asztalkát is beszereltek. A motorháztető egy az Optimából már ismert 285 lóerős, 2 literes GDI turbós erőforrást takar. A KV7 sorozatgyártását

egyelőre nem tervezetik, valószínűleg ennek alapján készíthet majd el a Kia új családi modelljét.

A Ford is előrukkolt egy új koncepcióval, a Vertrekkkel, amely az európai Kugát hivatott leváltani. A Toyota két új Prius-változattal érkezett, míg a Hyundai-nál lerántották a leplet a Velosterről. A márka legkisebb kupéja a Honda CRZ-nek jelent konkurenciát, 1,6 literes, közvetlen befecskendezéses bezzinmotorja 138 lóerőt teljesít.

Európai premierek Amerikában

Az idén német prémiumgyártók is a tengerentúlon tartanak világgremiért. Az Audi az A6 új generációs változatát leplezte le, amellyel azonnal kivívta a szakemberek elismerését. A detroiti kiállítás illetékesei ugyanis ezt a modellt választották a NAIAS legjobb sorozatgyártású autójává, formatervéért megkapta az úgynevezett EyesOn Design – serleget. Achim Badstuebnak, az Audi vezető formatervezője ki is jelentette: „Ez egy erős visz-

szajelés arra, hogy jól végeztük el a házfeladatunkat”.

Az Audi mellett a BMW sem tétlenkedett, s bemutatta az 1-es sorozat frissítését, az 1 M Coupét, a most debütáló 6-os BMW-t, s feltűnt az X3 M sportcsomag változata is. A BMW 650i Cabrióának pedig sikere is lett, hiszen 91

Díjat nyert az új Audi A6-os

375 dolláros kiindulási ára ellenére már több hónapra elengedő várólista telt meg a rendelésekkel. Az európaiaknak viszont ennél jóval többet kell majd fizetniük, Németországban például 120 ezer euró az alapár.

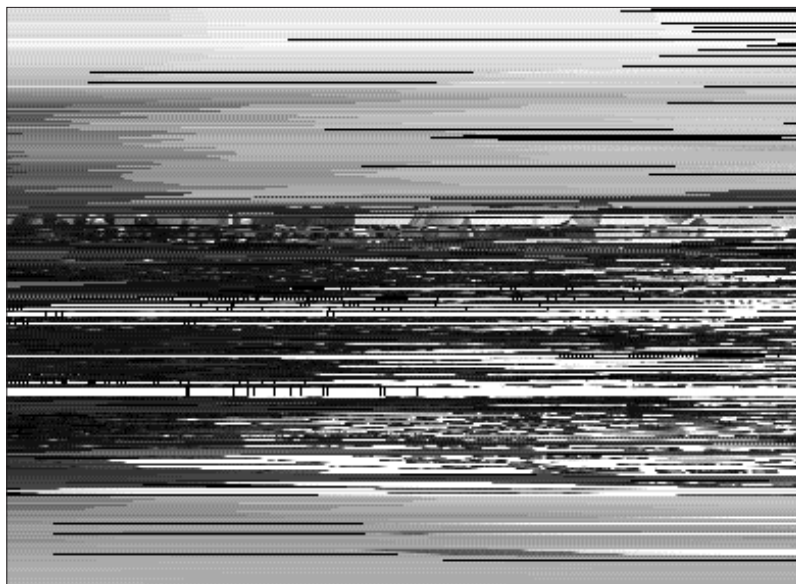
A Mini, a Mercedes és a Volkswagen is kiállít Detroitban: előbbi a Countryman háromajtós változatát, a sorozatgyártásra is tervezett Pacemant vitte magával, a Mercedes a felfrissített C-osztállyal rukkolt elő, míg a Volkswagen a Passat amerikai változatával próbálja meghódítani a tengerentúli közönséget.

Tarolt a Chevy

Ahogy Európában, úgy a tengerentúlon is elektromos négykerekűt választottak a 2011-es Év Autójának. Nálunk ugye a Nissan Leaf vitte el a pálmát, az észak-amerikaiak viszont a Chevrolet Voltra tették le a voksukat. A 49 tagú, kanadai és egyesült államokbeli zsűri összesen 233 pontra értékelte a Chevy-t, s többek között épp a Leafet (94 pont) és a Hyundai Sonatát (163 pont)

sorolta a Volt mögé. A márka egyébként negyedik alkalommal szerezte meg a címet – legutóbb 2008-ban, a Malibuval taroltak – míg a General Motorsnak ez a negyedik Év Autója. A díjat a Detroiti kiállításon adták át, akárcsak az év észak-amerikai terepjárójának járó elismerést. Utóbbi a Ford Explorer kapta, megelőzve a Jeep Grand Cherokee-t, valamint a Dodge Durangót. A Ford immár sorozatban harmadjára szerzi meg ezt a díjat, legutóbb a Craiován is gyártott Transit Connecttel győzött.

A Chevy standján különben leleplezték az Aveo új generációs szedán változatát is, amely elődjéhez képest igényesebb utasteret hoz. A modell ötajtós változatát még a tavalyi, párizsi auókiállításon mutatták be, s szemből szinte teljesen egyforma a két változat. A szedánon is fellelhető az osztott hűtőmaszk, s a motorizációja is megegyezik az ötajtóséval. Az európai változatát majd csak a Genfi Autószalonon mutatják be, így a hazai kereskedésekben várhatóan csak a nyár folyamán jelenik majd meg.

Versenyautóval tért vissza a Porsche Detroitba

Programajánló

Előadás Marosvásárhelyen

Az Egyesült Államokból érkezik és két napos szemináriumot tart John Reynolds, tibeti buddhizmus és bön tanító. John Reynolds nyelvész, fordító, író, egyetemi tanár, misztikus is egyben, aki számtalan egyetemen tartott előadást San Diego-tól Budapestig. A szeminárium címe: *A tibeti buddhizmus és a bön hagyomány meditációs módszerei*. Az előadás időpontja: január 15 szombat este 18 óra, és január 16, vasárnap délelőtt 12 és délután 17 óra. Helyszín: az Ariel Bábszínház nagyerterme.

Szomorú vasárnap Marosvásárhelyen

50. alkalommal szerepel a Marosvásárhelyi Nemzeti Színház Tompa Miklós Társulatának műsorán Müller Péter-Seress Rezső *Szomorú vasárnap* című kamaramusicalje. Az 50. ünnepi előadásra 2011. január 16-án, vasárnap este 19 órától kerül sor a Nemzeti Színház Kistermében.

Színház Marosvásárhelyen

A Nemzeti Színház Tompa Miklós Társulata ma, január 14-én, este 19 órakor

Georges Feydeau *Bolha a filibe* című bohózatát adja elő a Nagyerteremben.

Január 15-én, szombat délután 17 órakor Jaroslav Hašek – Spiró György *Švejk* című darabját adják elő.

A mi esküvőnk Marosvásárhelyen

A mi esküvőnk címmel szerveznek kiállítást január 14–16 között a Nemzeti Színházban. Közel félszáz, az esküvői ruhák és kellékek iparágában tevékenykedő megyei cég vesz részt a kiállításon, amelyen ékszereket, menyasszonyi ruhákat, csokrokat, dísz tárgyakat, limuzinokat, cukrászkeszítményeket, meghívókat stb. mutatnak be. Azok között, akik idén tartják esküvőjüket, tombolanyere-

ményeket sorsolnak ki, a fődj a Sabion cég által felajánlott eljegyzési gyűrűk. A kiállítás hivatalos megnyitója ma 13 órakor lesz.

Kiállítás Kovásznán

A városi képtárban január 14-én ma, 17 órakor Gazda József műkritikus megnyitja Călugăru Ana *A mindennapokról* című festészeti kiállítását.

Szilveszteri kabaré Gyergyószentmiklóson

A marosvásárhelyi Hahota Színtársulat január 14-én, ma este 19 órától a Művelődési Központban viszi színre a *Fergeteges tévedések* című zenés szilveszteri kabaréműsorát. Jegyek a gyergyószent-

miklósi Művelődési Ház jegypénztáránál kaphatók.

Figura Gyergyócsomafalván

A Figura Stúdió Színház január 15-én, szombaton este 19 órától Carlo Goldoni: *A hazug című* vígjátékát adja elő a Művelődési Házban.

Kiállítás megnyitó Csíkszeredában

A Csíki Székely Múzeum és a budapesti Forrás Galéria ma, január 14-én, pénteken 18 órakor tartja a *Boldogasszony* című kiállítás megnyitóját a Csíki Székely Múzeumban.

Folytatódik a *Fekete leves – a kávéfőzés története* című kiállításához kapcsolódó hétfégi

programsorozat a Csíki Székely Múzeumban.

Ma 20 órától filmvetítéssel várják az érdeklődőket, melynek keretében a *Chinese Coffee* (Al Pacino, 2000, 99') című filmet tekinthetik meg az érdeklődők.

Január 15-én, szombaton 19 órától Szilágyi Nóra énekes és Szabó Zsolt zongorista Dzsessz – Duett előadását hallgathatják. Az előadásra szóló belépőjegyet, amellyel a kiállítás is megtekinthető a múzeumi boltban lehet megváltani, ára 10 lej. A pénteki és a szombati program helyszínül a Múzeumi Kávéház szolgál.

Január 16-án, vasárnap 17 és 18 óra között pedig ingyenes tárlatvezetést tartanak a *Fekete leves – a kávéfőzés története* című kiállításban.

Francia finomságok

A modern francia konyha jellemzője nem más mint maga a szakácművészet: az ízek fontossága, a falatok élvezhetősége, a tálak és ételek tetszetősége jelentősége. Az egyik legjellemzőbb tulajdonsága, hogy ételei vajjal vagy növényi zsiradékkal készülnek, ezáltal könnyen emészthetőek.

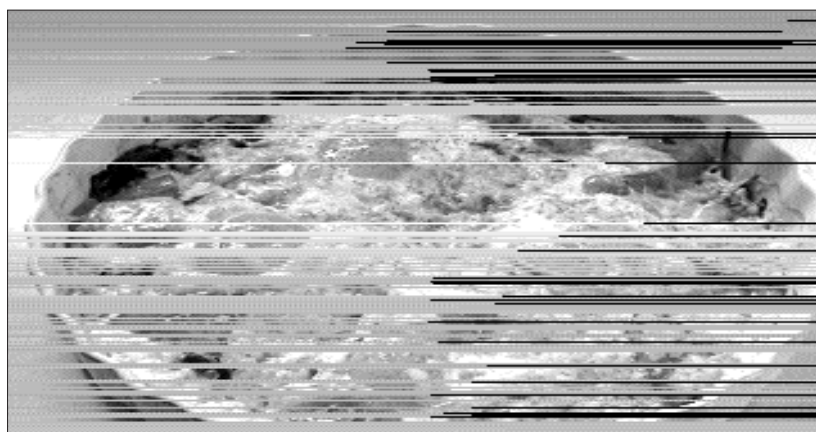
Fűszereket csak körültekintően, mértékkel használnak, akkor is leginkább friss állapotban. Ilyenek a kakukkfű, a tárkony, a bazsalikom, a petrezselyemzöld, a turbo-lya. Kedvelik még a babérlevelet, a szerezendiót, a fahéjat, a borsot, az utóbbiból viszonylag sokat használnak. Konyhájuk másik változatosága, hogy előszeretettel fogyasztanak tengeri és édesvízi halakat, csigákat, kagylót, osztrigát különféle mártásokkal. Fontos megemlíteni, hogy a francia konyha adta a világ hideg és meleg alapmártásainak nagy részét, melyeket régebben külön szakácsok a saucier-k készítettek. A franciák igen sokféle levest is készítenek, zöldséglevéseket, krém- és gyümölcslevéseket, húslevéseket, de talán a leghíresebbek a francia hagymaleves. A húsok közül elsősorban marhahúst fogyasztanak, de számos módját ismerik a borjú, az ürü- és bárányhús elkészítésének is. A sertéshúsból készült ételek sok más európai országhoz hasonlóan ritkábban szerepelnek az étlapon. A felsoroltak mellett igen kedveltek a házi és vadszárnyasokból, valamint a vadhúsokból készített finomságok is.

Francia hagymaleves

Hozzávalók: 60 dkg vörshagyma, 1 liter, leveskockából készített leves, 50 g vaj, 20 dkg reszelt sajt, 2 evőkanál liszt, 2 tojás.

Elkészítés: megolvasztjuk a vaját majd beletesszük a

vékonyra szeletelt vörshagymát és fél órán keresztül lassú tűzön dinszteljük, néha megkeverjük. Rászórjuk a lisztet, egy kicsit megpirítjuk, majd hozzá öntjük az előre elkészített levest, felforraljuk és további 20 percig lassú tűzön főzzük. A hagyma felét kiszedjük és össze-

keverjük a 2 tojás sárgájával, majd lassú tűzön, fokozatosan hozzáadva belekeverjük a levesbe. Sütőbe való kis tálcákba szétmerjük, fokhagymás pirított kenyeret helyezünk a tálkák tetejére, majd megszórjuk reszelt sajttal. 240 fokon addig sütjük, amíg a reszelt sajt meg nem pirul a tetején.

Burgundi marhapörkölt

Hozzávalók: 1 kg pörköltnek való marhahús, 2 fej vörshagyma, 2 sárgarépa, 20 dkg gomba, 1 gerezd fokhagyma, 2 babérlevél, kakukkfű, 2 szegfűszeg, petre-

zsellem, liszt, olaj, só, bors, burgundi vörösbort.

Elkészítés: A pörkölt húst 5 cm-es kockákra vágjuk, a sárgarépát vastag karikákra szeljük, a vörshagymát és a fokhagymát apró szeletekre, a gombát szeletekre vágjuk. Egy megfelelő edényben felmelegítünk négy evőkanál

olajat, beletesszük a darabokra vágott marhahúst és minden oldalon megpirítjuk. Hozzáadjuk a hagymát, fokhagymát, répát, majd lassú tűzön kevergetve kicsit megpirítjuk, majd megszórjuk 2 evőkanál lisztet és jól összekeverjük. Ezek után lassan kevergetve, fokozatosan adjuk hozzá a vörösbort, egészen addig, míg 3/4 részben ellepi a húsunkat, majd vízzel felengedjük, hogy teljesen ellepje. Hozzáadjuk a babérlevelet, kakukkfűvet, petrezselymet, szegfűszeget, ízlés szerint megsózzuk és borsozzuk. Körülbelül másfél órát főzzük lassú tűzön, néha megkeverjük. Ha már

majdnem teljesen puha a hús, akkor beletesszük a gombát és még körülbelül 15 percet főzzük. Ha szükséges, akkor főzés közben egy kis vörösbort önthetünk hozzá. A burgundi marhapörköltet főtt burgonyával vagy tésztával tálaljuk.

Antibes-i tojás

Hozzávalók: 1,5 kg spenót, 2 vörshagyma, 3/4 kg burgonya, 2 gerezd fokhagyma, 3 ek. olívaolaj, sáfrány, 8 tojás, só és bors.

Elkészítés: Egy agyagedényben az olívaolajon pá-

roljuk meg az összevágott hagymát, majd dolgozzuk hozzá a zúzott fokhagymát, a felkarikázott burgonyát és az összevágott spenótot. Fűszerezzük sóval, borssal és sáfránnyal. Adjunk hozzá 2 deci vizet, helyezzünk rá fedőt és háromnegyed órán át pároljuk. Ezután üs-sük rá a tojásokat, fűszerezzük újra és addig süssük, amíg a lé elfő.

Auvergne-i főtt husos ragu

Hozzávalók: 1 enyhén sósertéslapocka, 500 g enyhén só dagadó, fél sertésfej, 2 vörshagyma, 2 szegfűszeg,

3 sárgarépa, 3 póréhagyma, 1 fodros szélű káposzta, 1 főzőkolbász, 1 kg burgonya.

Elkészítés: A megtisztított húsokat rakjuk egy cserépedénybe, öntsünk rá bőségesen vizet és főzzük fel. Pároljuk 1,5 órán át, közben pedig fölözzük le a habját, valamint a zsírt. Ezután tegyük bele a szegfűszeggel átszűrte hagymákat, a megtisztított répát és a póréhagymát, a külső leveleitől megszabadított káposztát, valamint a főzőkolbászt. Takarékon további 1,5 óráig rotogtassuk. A levesből merjünk ki néhány kanállal és ebben főzzük ki a burgonyát, majd tálaljuk együtt az étellel.

Angers-i tejberizs

Hozzávalók: 250 g kristálycukor, 4 körte, 1 zacskó vaníliás cukor, 250 g rizs, 1 l tej, 1 vaníliarúd, 1 nagy diónyi vaj, 1 csipetnyi só, 1 ek. finomra reszelt narancshéj, 6 tojás sárgája, 3 ek. tejszín, 100 g cukrozott gyümölcs, 1 üveg sárgabaracklekvár.

Elkészítés: A körtéket pucoljuk meg, mossuk meg és csöpögtessük le. Keverjük össze 3 deci vizet 125 gramm cukorral, főzzük 5 percig, majd adjuk hozzá a vaníliás cukrot és takarékon pároljuk meg benne a körtéket. A tejet dolgozzuk össze a maradék cukorral, a kettévágott vaníliával, a vajjal, a sóval és a narancshéjjal. Ebben pároljuk meg a rizset takarékon fél óra alatt. Egy kézi habverővel dolgozzuk össze a tejszínt a tojások sárgájával, majd forgassuk össze a rizzsel és a gyümölcsökkel. Ezután kanalazzuk egy formába és tegyük hűtőbe egy fél napra. Ezután öntsük ki a rizset a formából, helyezzük köré a félbevágott körtéket és kanalazzuk rá a szirupban felhevített lekvárt.

Kert-ész

Januári tennivalók

Ilyenkor csak azok találnak tennivalót a kiskertben, akik a természetbe szeretnének menekülni. Érzékelhetően hosszabbodnak a nappalok, ezért jobb kedvvel foghatunk hozzá a veteményes megtervezéséhez. A tavalyról megmaradt vetőmagokat és növényvédő szereket vegyük szemügyre. Ha lejárt a szavatossági idejük, dobjuk el.

A pincében tárolt zöldség és burgonya tárolását is gyakrabban ellenőrizzük, hiszen a tavalyi csapadékos időjárás sokat ronghatott a tárolhatóságukon. Amikor fagypont fölé emelkedik a hőmérséklet, a higanyszála, szellőztessünk. Ugyanis azok a gázok, amiket a tárolt zöldségek kibocsátanak, érésgyorsítóként hathatnak, ezért gyorsabban romlásnak indulnak az egészséges termények is.

A gyümölcsfák ilyenkor vegetálnak. Ha az idő enged, hozzáfoghatunk a koronaalakításhoz, idősebb fák esetén a koronaritkításhoz. A metszést azonban végezzük mértéktartással, mert ha túl sok ágat távolítunk el, vízajtások fejlesztésére serkenethetjük fáinkat. Ilyenkor érdemes gondolni az ifjító beavatkozásokra. Ezzel a módszerrel az idős, elhanyagolt fákat általában rendbe lehet hozni. Fontos, hogy a fa törzse és gyökérzete egészséges legyen. Az alma, körte, birs jól viseli ezt a csonkítást.

A díszfáknál és díszcserjéknél ugyanúgy el kell végezni a téli ápolási munkákat, mint a gyümölcsstermőknél, az esetlegesen előadódó fertőzésveszélyek csökkentése céljából is.

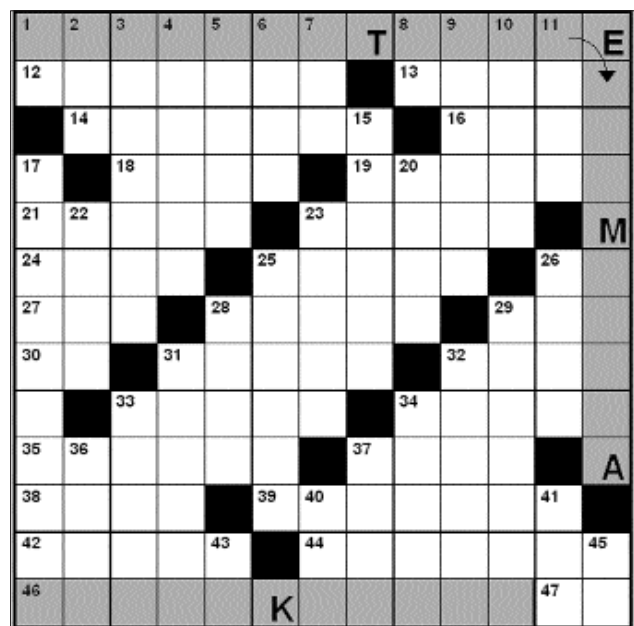
Sármási-Bocskai János
kertész-mérnök

Ketten az erdőben

Gombászni megy a székely meg a komaasszonya. Hazafelé menet az asszony nem állja meg szó nélkül:

– Hej, koma, de féltem én az erdőben, hogy léfog!

– Ugyan, komaasszony, már hogy fogtam volna le, hiszen vizes volt a fű. – ... (poén a rejtvényben)

Vízszintes:

1. A poén első része. 12. Olyan mássalhangzó, melynek képzésekor a levegő az orron át távozik. 13. Vasdiszulfid. 14. Nyílás ruhadarabon. 16. Iparkodik. 18. Becézett Botond. 19. Részvénypiac. 21. Főtt a szalonna. 23. Szabadul tőle. 24. Hétalvó. 25. A tömegből. 26. Római. 27. Vörös kakas! 28. Mert. 29. Az életfolyamatokkal való kapcsolatot jelöli. 30. Olasz (röv.). 31. Autóvezető. 32. Zsákcipelő testrész. 33. ... nem inge, ne vegye magára. 34. ..., mint a gonoszok. 35. Körülvesz és beborít. 37. Katalin egyik névváltozata. 38. Fejlődés. 39. Biográfia készítője. 42. Nézés eredménye. 44. A nemi ösztön megnyilvánulása. 46. A poén második része. 47. Témazáró (röv.).

Függőleges:

1. ... détail; kicsinyben. 2. Tibeti szarvasmarha. 3. Ruhakészítő. 4. Megszüntetett. 5. Szem ... tart; figyel. 6. Női név. 7. Ite missa ...; menjetek, el van bocsátva. 8. Eposzkezdet! 9. Csipőjét mozgatja. 10. Szívárvány. 11. Enyém, ..., övé (Jókai Mór). 15. Kerek szám. 17. Magyar zeneszerző. 20. Ujjong. 22. Autóba száll. 23. Állj, vagy ...! 25. A külső helyre. 26. Mocsári madár. 28. Nem sztereó. 29. Biztat, buzdít. 31. Alföld. 32. Filmet bemutató. 33. Íróföld. 34. Zenében sext. 36. Radioaktív elem. 37. Színész (András). 40. Kínai származású színész, karatebajnok (Bruce). 41. Október (röv.). 43. A széleken silány! 45. Evés közben jön meg ... étvágy.

6	7	8	9	4			
	1			2	5	3	
		4	5	1	6	8	
	4	3			1		
		8	9	7		4	
	9	2		3	1	8	
9		5	2		7	1	
4	3		8	5		6	
					8	3	5

Közepes fokozat

A 81 mezőt a rácsban úgy kell kitölteni, hogy minden sorban, minden oszlopban és a 3×3-as négyzetekben 1-től 9-ig mindegyik számjegy csak egyszer szerepeljen. Jó játékot!

Készítette: Buna Botond

Előző feladványunk megfejtése

7	8	5	6	4	3	1	2	9
6	2	3	5	9	1	4	7	8
4	1	9	7	2	8	3	6	5
8	7	2	9	1	4	6	5	3
9	4	6	3	5	7	8	1	2
5	3	1	2	8	6	9	4	7
3	9	4	1	7	2	5	8	6
2	6	8	4	3	5	7	9	1
1	5	7	8	6	9	2	3	4

Állatmesék

A cinege beszéde

Mikor a tél a kis barátcinégét az erdőből a gyümölcsösbe szorítja, a kis madár ernyedetlen szorgalommal keresgéli eddelét ott, az ágak hónaljában, a kéreg repedéseiben: csupa alvó bogárság az, amely fának, virágnak, gyümölcsnek kártékony ellensége. Ekkor a kis cinege keresgélés közben így szól:

– Nincs, nincs, itt sincs!

Mikor pedig mégiscsak talál valami icipici alvó hernyócskát, petét vagy mást, akkor ezt mondja:

– Kicsit ér, kicsit ér!

De azért csupa szorgalom.

Mit mond a sárgarigó?

Jó későre, mikor már kitaszodott az erdő, és a kert fái kilombosodtak, megjön távoli téli tanyájáról az aranysárga, feketével vegyes színű málinkó, néhol sárgarigó is a neve. Nagyon szépen szól, akár a furulya méla hangja. És hát mit mond? A fiúnak, aki a fészket kerülgeti, azt mondogatja:

– Kell-e dió, fiú?

A fiú azt mondja:

– Kell hát! És követi a madarat, aki messzire elcsalja a fészke tájáról, aztán otthagyja.

A három kismalac

Egyszer volt, hol nem volt, hetedhét országon is túl volt, volt három malacka. Azok egy kicsi szénaboglyában éltek. Egy éjszaka rájuk talált a farkas, majd bekapta a legkisebb malacot, de mind a hárman elszaladtak.

Mentek, mentek, egyszer csak találkoztak egy emberrel. Vitt egy kocsi fát. Azt mondja a középső malacka:

– Bácsi, adna nekünk egy kis fát, hogy csináljunk egy kis házacskát?

– Én adok.

Csináltak egy kis házat, és egyszer jön a farkas.

– Eressztek be, malackák, mert nagyon fázom.

– Nem engedünk be.

– Eressztek be, mert ha nem, felmegyek a ház tetejére, s berontom.

Akkor sem engedték be. Felment a farkas a ház tetejére, és addig fészkelődött, amíg be nem rontott. Mikor berontott, a három malac mind elszaladt.

Mentek, mentek, addig mentek, amíg megint nem találkoztak egy emberrel.

Vitt egy kocsi téglát. Azt mondja a legnagyobb malacka:

– Bácsi, nem adna nekem egy kicsi téglát, hogy csináljak egy kis házat?

Azt mondja az ember:

– Én adok.

Adott is; és a legnagyobb malacka csinált egy kis házikót. Egyszer csak jön a farkas. Azt mondja:

– Eressztek be, kis malackák!

Azt mondja a legnagyobb malac:

– Nem eresztelek.

– Eressz be, kis malacka, mert felmegyek a ház tetejére, s berontom.

Fel is ment, de nem tudott berontani. Azt mondja:

– Ha nem engedsz be, akkor gyere el holnap reggel hét órákor, mert én tudok egy

olyan kertet, amiben gyümölcs annyi van, dió, szilva, körte, szedünk belőle.

Azt mondja a legnagyobb malacka:

– Jó, elmegyek.

A malacka felkelt reggel hat órákor, hamarabb elment, mint a farkas, és jól megpakolta magát. Ő maga is evett és hazasietett. Egyszer csak jön a farkas.

– Malacka, felkeltél-e, jössz-e?

Azt mondja:

– Hahaha, én már előbb ott voltam, mint te! Hoztam is haza.

A farkas megint valamit kieszelt, hogy holnap reggel hat órákor megint jöjjön el abba a kertbe, van ott gyümölcs, szőlő, minden.

Azt mondja a malacka:

– Jó. – De a malacka megint előbb felkelt, öt órákor elment, jól megpakolta magát, és hozott is haza a többieknek.

Egyszer csak megint jön a farkas. Azt mondja:

– Malacka, nem jössz?

– Ó, én már ott voltam.

Haza is hoztam, meg én is jóllaktam.

Hát a farkas nagyon mérges lett. Akkor azt mondja:

– Gyere el, tudok bort, egy hordó bort. Kelj fel öt órákor, s menjünk el.

Azt mondja a malacka:

– Jó!

A malacka felkelt reggel négy órákor, elbújtatta a két kicsit, és elment. A bort megitta, és belebújt a hordóba. Egyszer csak jön a farkas. Nyitva volt az ajtó, gondolta, elmentek a malackák. Nagyon megörült, hogy most kinn a határban éri a malackákat, és megeszi mind a hármat. Futott. Észrevette a legnagyobb malacka, hogy jön a farkas, és mindig gurult elébe. Mindig jobban és jobban kergette a farkast, addig kergette, amíg a farkas el nem szaladt. Ő meg

kibújt a hordóból, és hazament. Bezárta az ajtót. Egyszer csak jön a farkas.

– Jössz-e, malacka?

Azt mondja:

– Hát én már ott voltam, még téged is megkergettelek.

Azt mondja a farkas:

– Ha te voltál az, engedj be.

Azt mondja:

– Nem engedlek.

– Legalább csak egyik lábamat engedd be.

Azt beengedte. Akkor azt mondja a farkas:

– A másik lábamat is engedd be.

– A másikat nem engedem be. Várg egy cseppet, majd egészen beengedlek.

Akkor azt mondja a farkas:

– Engedj be, mert különben rátok rontom a házat.

Akkor a malacka azt mondja:

– Nem félünk mi attól!

A legnagyobb malacka felfelt egy nagy üstöt vízzel, s rakott jó nagy tüzet, hogy forrjon a víz. Felment a farkas a ház tetejére, kaparta a kéményt. A malacka a kémény alá tette az üstöt a vízzel, hogy mikor a farkas beesik, akkor essék bele a vízbe. Kapart, kapart, addig kapart, hogy bele is esett. Akkor a malacka ráborított egy nagy pokrócot, lekötötte és megforrta jól. Akkor aztán megsütötték, és olyan lakomát csaptak, hogy a fülük is kétéle állt.

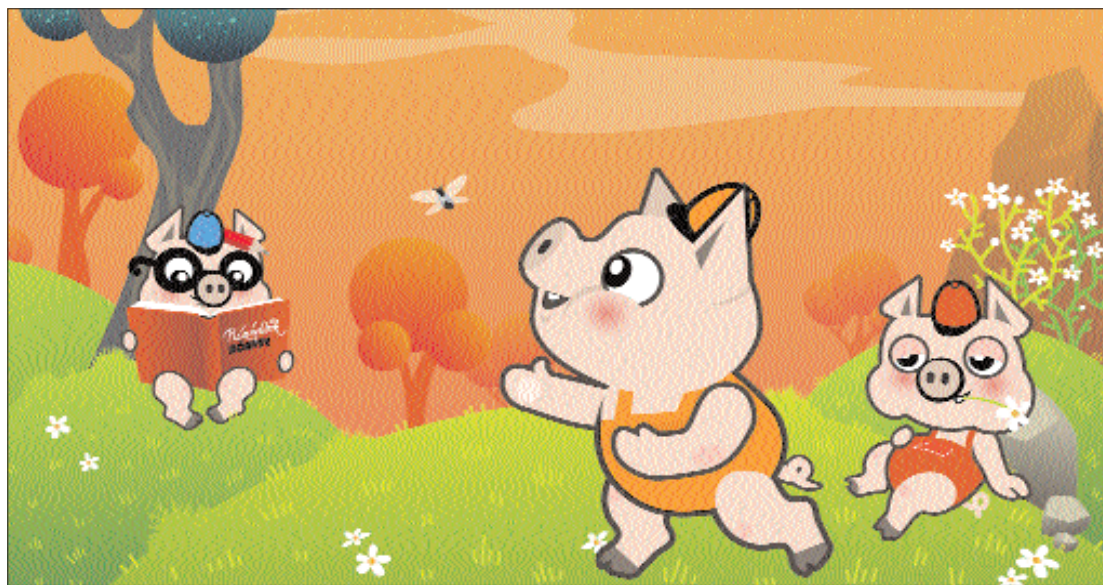
Ha a három malacka a farkast meg nem ette volna, az én mesém is tovább tartott volna.

Icinke-picinke népmesék

óvodásoknak

(Válogatta és szerkesztette:

Kovács Ágnes)

Tizenkét hónap a természetben

Hollók, varjak, gatyásölyvek voltak többségben jelen a Rétyi tóhoz vezető út mentén. A várost elhagyva legalább húsz gatyásölyvet számoltam össze a mezőn. Néhány évvel ezelőtt kivágták az útszéli jegenyefákat, ahol télen pihenőhelyet találtak az ide érkező ölyvek az ágakról belátták a mezőt, és mikor rágcsálók mozgását észlelték, azonnal lecsaptak rájuk.

A fák hiányában az ölyvek a földre kényszerültek, nagyobb földkupacokon ülve lesnek prédájukra, ami nem csak előnytelen számukra, hanem kényelmetlen is. Ezt igazolja, hogy egy másik útszakaszon, Gidófalva határában, valaki magas karókkal jelölte ki parcelláját a ragadozó madarak felismerték a lehetőséget és azonnal elfoglalták azokat.

A tó vize még decemberben befagyott, de korcsolyázni sajnos mégsem lehetett rajta, mert a jeget betakarta a hó. A horgászokat látszólag nem zavarta a hórét, egyikük egy vasrúddal vágta a jeget, léket fűrt, a másik kettő pedig kis székeken ülve a már kivágott lék előtt kapásra várt. Pecabotuk alig karnyi hosszúságú, ami a hóban feküdt. Nem mentem közel,

de míg átsétáltam a part túloldalára, kapásuk nem volt. A horgászok óriási türelemmel rendelkeznek, nyári kárikulai napokon mikor az emberfia az árnyékban is alig tud meglenni vagy ilyenkor télen a hidegben, egész nap képesek kapásra várni.

Kék cinkék hangja hallatszott ki a száraz nád sűrűjéből. Távcsővel kerestem, de nem sikerült felfedeznem őket. Rokonukat, a széncinegét, az év madarát már egész közelről figyelhettem. Az árter felől érkezett a terebélyes fára és nyomban nekilátott átkutatni az ágakat. Furcsálltam, hogy egyedül jött, télen ritka magányos cinegét látni. Időközönként egy röpké pillanatra abbahagyta a kutatást, ilyenkor mindig megszólalt, de utána nyomban folytatta a munkáját. A nagy fán hamar végzett, nem telt el három perc és átszállt a szomszédos fára, de ott sem időzött sokat a túlsó partra repült egy nyírfára ahol már várta a társa, majd közösen szálltak el a távoli bodzabokorra.

Kelemen László, Rara Avis Madártani Egyesület

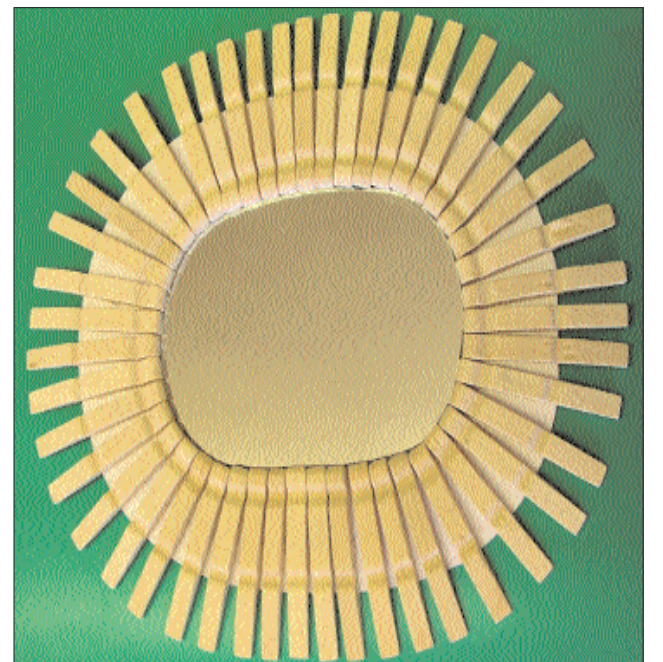
Tükörkeret csipeszekből

Szükséges eszközök: fa csipeszek, ragasztó, ovális vagy kör alakú tükör, esetleg fénykép.

Elkészítése: A régi facsipeszeket most újrahasznosítjuk, egy tükörkeretet készítünk belőle, amely egy sugárzó nap hatását kelti majd a falon. A szétszedett fa csipesz darabokat a kép szerint

rendezték el. Nem csak ellipszis alakú tükröt keretezhetek be ilyen módon, hanem kör alakú is. Tükör helyett fényképet is tehetek a keretbe. Hogy még jobban hasonlítson a naphoz, a csipeszekből kapott fadarabokat befesthetek sárgára.

Jó szórakozást!

Hétféle mellékletünk *Életmód és Csodavár* oldalait Orosz Anna szerkesztette

A gatyásölyv